

625

సోనియం భూమి

సం. 18 సెప్టెంబరు 28, 1957

వెల 20 నయూ పైసలు

ప్రజలతో సన్నిహిత సంబంధాలు
పెట్టుకోవాలని సోవియట్
రచయితలకు కృష్ణేష్
ఉద్బోధన

“సోవియట్ భూమి”

18వ సంచికకు అనుబంధం

28 సెప్టెంబరు, 57

ప్రజలతో సన్నిహిత సంబంధాలు పెట్టుకోవాలని సోవియట్ రచయితలకు కృష్ణెవ్ ఉద్బోధన

“కేవలం తిండికోసం కాదు” అనే నవల పాక్షిక దృష్టితో వ్రాసినది

మే 13న జరిగిన రచయితల సభలోనూ, మే 13న సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్ర కమిటీ, రచయితలనూ, చిత్రకారులనూ, శిల్పిలనూ, వాగ్గేయకారులనూ చేసిన సన్మానం లోనూ, గత జూలైలో జరిగిన పార్టీ కార్యకర్తల సమావేశంలోనూ నికటా కృష్ణెవ్ చేసిన ప్రసంగాల సంక్షిప్త పాఠం కొత్తగా వెలువడిన “కమ్యూనిస్టు” అనే పత్రిక 12వ సంచికలో, “సాహిత్యం, కళలకు ప్రజాతీనితంతో సన్నిహిత సంబంధం” అనే శీర్షికతో ప్రచురింపబడింది.

కమ్యూనిజం నిర్మాణానికి జరిగే దేశ కృషిలో సాంస్కృతిక కళలు ఒక అంతర్భాగమని తెనిగి ఉపదేశాన్ని అనుసరిస్తూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, సాహితీదేర్తలు, చిత్రకారులు, శిల్పిలు, వాగ్గేయకారులూ, తదితర సంస్కృతీ సేవకులందరి కార్యకలాపాలనూ సర్వదా అత్యధిక ప్రాముఖ్యతనిస్తూ విచ్చించి, అన్నారు కృష్ణెవ్. సోవియట్ అర్దిరాధివృద్ధిని గూర్చి ప్రసంగిస్తూ కృష్ణెవ్, అర్ది నిర్వహణలో ప్రస్తుతం జరుగుతున్న పునర్వ్యవస్థీకరణవల్ల సోవియట్ ప్రజలకు కేవలం భౌతికమైన లాభాలే కాక, యితరత్రానూ చాలా లాభముంటుందని తెలియ జేశాడు. సాంస్కృతిక శక్తులు మరింత సక్రమంగా పంపకమవుతాయి కాబట్టి అవి సాంస్కృతిక వికాసంలో నూతన పురోగతికి దారితీస్తుంది; అర్ది ప్రాంతాల కేంద్రాలు మరింత త్వరితగతినీ సాంస్కృతిక కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి అవుతాయి. “పరిశ్రమలు, నిర్మాణంలో నిర్వహణ పునర్వ్యవస్థీకరణ” గురించి తన నివేదిక ప్రచురించబడిన తరువాత, కొందరు రచయితలు దేశ జీవితంలో జరుగుతున్న నూతన పరిణామాలను అర్థం చేసుకోలేక పోయారు; అత్యంత తక్షణావశ్యకమైన పారిశ్రామిక నిర్వహణాభివృద్ధిని తెచ్చిపెట్టిన ప్రస్తుత అర్ది పరిస్థితిని సక్రమంగా అంచనా వేయడానికి సిద్ధపడలేదు, అన్నారు కృష్ణెవ్. వారిది ఎంతవరకు తప్పు యీ కామ్రేడ్స్ కు త్వరలో జీవితమే వెల్లడిస్తుందని మా విశ్వాసం అన్నారు.

వ్యవసాయంలో సాధించబడిన విజయాలగురించి, గతంలో చాని పురోగతికి అడు తగిలిన హంశాల గురించి ముచ్చటెస్తూ కృష్ణెవ్, సాహితీదేర్తలూ, కళాకారులూ, సోవియట్ పరిపాలన కాలంలో యూనియన్ రిపబ్లిక్కులలోని వివిధ జాతుల వారి జీవితంలో వచ్చిన మహత్తర చరిత్రాత్మక పరిణామాలను రమణీయంగా చిత్రించ లేదనికాను. ప్రజల దై నందిన జీవితం తోనూ, పనితోనూ సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పరచుకోవడం ద్వారా రచయితలూ, కళాకారులు సోవియట్ ప్రజల గురించి బాజుపట్టిన భావాలను వదిలించుకో గలుగుతారు; వారి స్వభావాన్నీ, ఆలోచనలనూ, ఆశలనూ అర్థం చేసుకో గలుగుతారు; నవలల్లోనూ, కథల్లోనూ, పద్యాలలోనూ, నాటకాలలోనూ పిల్లలలో, చిత్రాలలోను, సంగీతంలోను తమ సమకాలికుల నిండైన పాత్రలను చిత్రించ గలుగుతారు.

సిద్ధాంతంనూ, ఆచరణ

పార్టీ, ప్రభుత్వ, అర్దిరాధివృద్ధి రంగాలలో గత కొద్ది సంవత్సరాలలో, పార్టీ అమలు జరిపిన చర్యలు, పార్టీ కార్యకలాపాలు సిద్ధాంతం ఆచరణల అభేద్య సమ్మేళనం మీద— యిది స్థూలిక జీవితపు చివరి సంవత్సరాలలో విచ్చిస్తు మైంది— ఆధారపడి వున్నాయని నిరూపిస్తున్నాయని కృష్ణెవ్ అన్నారు. తాము మార్క్సిజం తెనిగిజాలకు ఉపదేశకులమనీ, భాష్యకారులమనీ అనుకుంటూ, నిజానికి తెనిగిజంకు దూరమై, పార్టీయొక్క ప్రజలయొక్క మూల ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా విచ్చిన్నకర

ముతా కార్యకలాపాలలోకి దిగజారిపోయిన కొందరు వ్యక్తులకు యిది అరంకాని విషయంగా కనిపిస్తుంది. మాలెంకోవ్, కగనోవిచ్, మొలదోవ్, పెరిలోవ్ల పార్టీ వ్యతిరేక ముతాను సైద్ధాంతికంగా ఓడించి, పార్టీ 20వ మహాసభ నిర్ణయించిన లెనినిస్టు విధానానికి వ్యతిరేకులుగా వారిని బహిరంగం చేసిన సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రకమిటీ జూన్ ప్లీనరీ సమావేశం నిర్ణయాలను పార్టీ, సోవియట్ ప్రజలూ యెంతో హర్షించారు.

పెద్ద సిద్ధాంతవేత్తలవలె నటించే కొందరు వ్యక్తుల గూర్చి నాకు తెలుసు. కాని వారి సిద్ధాంత “జ్ఞాన” మంతాకూడా సందర్భం వున్నా లేకున్నా, మార్క్సిజం-లెనినిజం ఉద్గ్రంథాల నుండి వాక్యాల నువహరిస్తూ గారడీ చెయ్యడం తప్పు మరేంకాదు. సిద్ధాంత వేత్తలమని చెప్పుకుంటూ అటువంటి అవివేక పండితులు, రాజకీయాలలోనూ, శాస్త్ర విజ్ఞానంలోనూ, కళలలోనూ పాల్గొనగలగడానికి ముందు మనుషులకు మొదటి తిండి, బట్టా యిల్లా వుండాలన్న ముఖ్యమైన మార్క్సిస్టు సత్యాన్ని యింకా గ్రహించలేక పోతున్నారు. ప్రజలు అధికారాన్ని ముఖ్యంగా తమ చేతుల్లోకి తీసుకున్నది సాధ్యమైనంత త్వరగా ఉత్పత్తి శక్తులను అభివృద్ధి చేయడానికి, సాంఘిక సంపదను మెక్కువ చెయ్యడానికి, తమ జీవన ప్రమాణాన్ని పెంపొందించడానికి, మంచి జీవన పరిస్థితులను సృష్టించడానికే నని యీ వికండవాదులు మరచిపోతున్నట్లున్నారు.

సామ్యవాద భావాల ఆర్పణ

సోవియట్ దేశమూ, చైనా ప్రజా రిపబ్లిక్కు, తదితర సామ్యవాద దేశాలన్నీ సాధించిన ఘన విజయాలు, సామ్యవాదానికి శతృవులైన వారిమీద గట్టి ప్రభావం చూపుతూ, వారిని గందరగోళంలోకి దింపుతున్నాయి. అన్ని దేశాలలో సామ్యవాద భావాల ఆకర్షణశక్తి పెరగడానికి ఈ విజయాలే కారణం. సామ్యవాద సిద్ధాంత వ్యతిరేకులు యీ భావాలకు పారలోకిక శక్తి నొకదానిని ఆపాదిస్తున్నారు. ఇందువల్లనే వారొక్కక్కప్పుడు, మనమెవ్వరం వెళ్ళని ప్రాంతాలలోని కొన్ని పరిణామాలకు మనల్ని బాధ్యులుగా యెంచుతున్నారు. మహత్తర సామ్యవాద పరిణామాల సారాంశాన్ని అర్థం చేసుకోవడం, పరిశీలించడం, సరిగ్గా వ్యాఖ్యానించడం మన సిద్ధాంతవేత్తల అతిముఖ్య కర్తవ్యం, అన్నారు కృష్ణేవ్.

మన దేశానికి, సామ్యవాద శిఖరమంతటికీ వ్యతిరేకంగా దుష్ప్రచారం సాగించడంవ్వారా సామ్యవాద శతృవులు తమ హేయమైన లక్ష్యాల సాధనకై వ్యక్తిపూజా విమర్శను వినియోగించుకునేందుకు ప్రయత్నించారు అన్నారు కృష్ణేవ్. శాంతి, ప్రజాసామ్య, సామ్యవాదాలకై పోరాడే యోధులలో కలవరం

వుట్టించడానికి, మార్క్సిజం-లెనినిజం భావాల పలుకుబడిని తగ్గించడానికి, సామ్యవాద శిఖర దేశాల ఐక్యతను భగ్నం చేయడానికి ప్రజల దృష్టిలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలను అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి, వాటిని దూషించడానికి వారు చాల తాపత్రయ పడ్డారు. సామ్యవాద శతృవుల యీ సీద కుతంత్రాలన్నీ ఘోరంగా విఫలమైనాయని యిప్పుడు ప్రతివారికీ సువిదితమే.

మొదడుకు మేత

ఇంతకు ముందెన్నడూ లేనంత తీవ్రంగా కొనసాగుతున్న సిద్ధాంత పోరాటంలో సోవియట్ మేధావులు రాజకీయంగా పరిపక్వతపొందినవారుగానూ, మార్క్సిజం-లెనినిజం భావాలపట్ల దృఢ విశ్వాస విధేయతలు గలవారిగానూ నిరూపితమయారని చెబుతూ కృష్ణేవ్, వారిలో కొందరు, వ్యక్తిపూజా ధోరణిపట్ల కలిగిన దుష్ప్రతిజ్ఞామాలను అధిగమించడానికి జరిగే కృషిలో వుత్సన్నమైన అనేక క్లిష్టమైన సిద్ధాంత సమస్యలను అంచనా వేయడంలో కదిలిపోతున్న అనిశ్చిత ప్రాతిపదికమీద నిలబడ్డారని అన్నారు. స్టాలిన్ వ్యక్తిపూజా ధోరణిపట్ల పార్టీ విమర్శ సారాంశాన్ని కొందరు కామ్రేడ్స్ తప్పుగా అర్థం చేసుకుని ఒక్క కోణంనుండి మాత్రమే దానిని పరికించడంవల్ల ఇది జరిగింది. మన పార్టీ జీవితంలోనూ, దేశ జీవితంలోనూ స్టాలిన్ గుణాత్మక పాత్రను పూర్తిగా త్రోసిపుచ్చడంగా యీ విమర్శను వ్యాఖ్యానించడానికి వారు ప్రయత్నించారు; సామ్యవాద నిర్మాణంలో యీ దేశం సాధించిన చరిత్రాత్మక విజయాలను విస్మరిస్తూ, సామ్యవాదం సాధనకు మన ప్రజలు సాగించిన పోరాటం చరిత్రలో చెడ్డవిషయాలనూ, పొరబాట్లను మాత్రం వేరుచేసి స్రవ్యకంగా చూపించే తప్పుడు పద్ధతిని వారనుసరించారు.

తన కార్యకలాపాల చివరిదశలో స్టాలిన్ చాల తప్పులు చేశారు, కాని ఆయన మనదేశానికి, మన ప్రజలకూ, సమస్త అంతర్జాతీయ కార్మికోద్యమానికి లాభదాయకమైన సేవ చాల చేశారు కూడాను, అన్నారు కృష్ణేవ్.

వ్యక్తిపూజా ధోరణికి వ్యతిరేకంగా సాగిన పోరాటం సాహిత్యం, కళలపై చూపిన ప్రభావం గురించి కృష్ణేవ్ వివరించారు.

వ్యక్తిపూజా ధోరణిపై విమర్శ, సిద్ధాంత రంగంలో దాని దుష్ఫలితాలను అధిగమించడం—యిది సహజంగానే సృజనాత్మక కళాసేవకు, ముఖ్యంగా రచయితల మనసులలోగాఢంగా చొచ్చుకుని పోయింది. అది వారి మెకెంతో మేతనిచ్చింది.

వ్యక్తి పూజా ధోరణి దశ

అది రచయితలు, చిత్రకారులు, శిల్పులు, వాగ్గేయ కారులు తదితర కళాసేవకులకు అతి కష్టదశ అయింది, అన్నారు కృష్ణేవ్. రచయితలలో పార్టీకి, కేంద్రకమిటీకి, తత్పరితంగా స్టాలిన్ కు సన్నిహితంగా వున్నవారు మరింత గట్టిగా దెబ్బతిన్నారు. అంటే అర్థం వారు ప్రజలకు, మన పార్టీ నాయకత్వాన ప్రజలు చేసిన ప్రతిదానికి సన్నిహితంగా వున్నారన్నమాట. ఈ రచయితలు తమ రచనలలో పార్టీ యొక్క, ప్రజల యొక్క పోరాటాన్ని వారి విజయాలనూ వాస్తవికంగా, చిత్రీకరిస్తే వర్ణించారు. ఈ రచనలలో స్టాలిన్ పాత్ర చాల తరచుగా కనిపిస్తుంది. ఈ రచయితలు మంచివనే చెప్పుతుండేవారు. వారు మన పార్టీ శ్రేయస్సును కాపాడారు. పార్టీ నాయకత్వాన తక్కిన ప్రజలతోబాటు కమ్యూనిస్టు మహా దళాలకోసం పోరాడేరు. అయితే కొన్ని సాహిత్య గ్రంథాలు, కళాఖండాలలో స్టాలిన్ వ్యక్తిత్వం గురించి పాక్షికంగా మాత్రమే చిత్రించబడింది; అవి పార్టీ యొక్క, ప్రజలయొక్క పాత్రను తగురీతిని చిత్రించలేక పోయాయి; ఆయన సద్గుణాలను అపరిమితంగా ఎక్కువచేసి చెప్పేయి. దీనివల్లనే, వ్యక్తిపూజా ధోరణి దశలో మొత్తం పరిస్థితే కారణం.

వ్యక్తిపూజా ధోరణిపై విమర్శ ప్రారంభమైనప్పుడు కొందరు రచయితలు, గతంలో చేసిన తమ సృజనాత్మక కృషి అంతా చాలవరకు తప్పు అని అనుకున్నారు. ఇంతకు ముందు సామ్యవాద నిర్మాణంలో తాము చురుగ్గా పాల్గొనక పోయినప్పటికీ కొందరు మేధావులు, పార్టీ నాయకత్వాన సోవియట్ ప్రజలు సాధించిన విజయాలను కీర్తించిన సాహితీ వేత్తలనూ, కళాకారులనూ అపమానించడం, దూషించడం మొదలుపెట్టారు. వారు, “వెల్లవేసేవాడు” అనే పదం సృష్టించి, దానిని ప్రచారంలోకి తెచ్చి, మన జీవితాన్ని, ప్రజల నిర్మాణ కృషిని, వారి ఘనవిజయాలనూ వాస్తవికంగా చిత్రించిన ప్రతి వానికి యీ చెడ్డపేరు పెట్టారు.

సిద్ధాంత కృషికి సంబంధించిన ప్రధాన సమస్యల గురించి రచయితలతోనూ, కళాకారులతోనూ పార్టీ, ప్రభుత్వ నాయకులు చర్చలు, స్నేహపూరిత సమావేశాలు జరపడం అతి ప్రయోజనకరమైనది, అన్ని విధాల ప్రోత్సహించదగినది.

ప్రజాజీవితపు వాస్తవిక చిత్రీకరణగా కళ

సాంస్కృతిక కళలూ సిద్ధాంత కృషిలోనూ, ప్రజల కమ్యూనిస్టు బోధనలోనూ అతి ముఖ్యపాత్ర నిర్వహిస్తున్నాయి కాబట్టి వాటికి సంబంధించిన సమస్యలపట్ల పార్టీ చాలా శ్రద్ధ

వహిస్తుందన్నారు కృష్ణేవ్. సాంస్కృతిక కళల్లో విదేశసిద్ధాంత ప్రభావాలు చొరబడడాన్ని, సామ్యవాద సంస్కృతికి వ్యతిరేకంగా వాటి ప్రయత్నాలనూ పార్టీ తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తుంది.

సాహిత్యమూ కళల అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా అవసరమైన దేమిటంటే, అవి సర్వదా ప్రజల జీవితంతో ముడిపడి వుండాలి; బహుముఖ సామ్యవాద కార్యకలాపాలన్నిటినీ యధార్థంగా చిత్రించాలి; సోవియట్ ప్రజలు సాగించే మహత్తర పరివర్తనా కృషిని, వారి ఉదాత్తమైన ఆశలనూ, ఆశయాలనూ, వారి ఉన్నత నైతిక ప్రమాణాలనూ రమణీయంగా, వాస్తవికంగా వర్ణించాలి. సామ్యవాదాన్ని నిర్మించడంలో మరింత ఘనవిజయాల సాధకనకై పాటుపడేందుకు ప్రజలను సమీకరించడం సాంస్కృతిక కళల అతి ముఖ్యమైన సాంఘిక కర్తవ్యం, అన్నారు కృష్ణేవ్.

అయితే ఒక్కొక్కప్పుడు దిక్కుతెలియక, సరియైన మార్గంనుంచి తప్పి, సాంస్కృతిక కళల లక్ష్యాలకు తప్పుడు వ్యాఖ్యానమిచ్చే రచయితలూ, కళాకారులూ యింకా కొందరున్నారు అన్నారు కృష్ణేవ్. కేవలం లోపాలను వెదకడమూ మంచి విషయాలేవీ చూడకుండా కళ్ళు మూసుకుని, జీవితంలోని చెడ్డ విషయాలను మాత్రమే, అప్రియ విషయాలను మాత్రమే చాలవరకు తీసుకోవడమూ సాంస్కృతిక కళల లక్ష్యమని యీ వ్యక్తులు నిరూపించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అయితే, మంచి విషయాలూ, జీవితంలో నూతనమైనవీ, అభ్యుదయకరమైనవీ అయిన విషయాలే త్వరగా పురోగమిస్తున్న సామ్యవాద సమాజ మూల సత్యం.

ఆరోగ్యకరమైన విమర్శ అవసరం

కమ్యూనిస్టుపార్టీ సర్వదా ఆరోగ్యకరమైన విమర్శనూ, ఆత్మ విమర్శనూ ప్రోత్సహించిందనీ, యీ రెండింటినీ నిర్మాణాభివృద్ధిని ఎక్కువ చేయడానికి గట్టి సాధనాలుగా పునఃపరిగించిందనీ చెబుతూ కృష్ణేవ్ యిలా అన్నారు : విషయాలను విమర్శిస్తున్నది ఏ దృక్పథంతో, ఏ లక్ష్యం కోసం అనేది ముఖ్యం. మన పనిలో లోపాలను తొలగించడానికి, మన సోవియట్ వ్యవస్థనూ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ విధానాలనూ మరింత బలపరచడానికి, మరింత అభ్యుదయాన్ని, సత్వర పురోగతిని సాధించడానికి మనం లోపాలనూ, తప్పులను పైకి తెచ్చి విమర్శిస్తాము. అయితే విమర్శ విషయంలో కొందరు రచయితల దృక్పథమేమిటి? వారికి జీవితం గురించి పరిజ్ఞానం గాని, తగినంత రాజకీయ అనుభవంగాని, జీవితంలోని ముఖ్యాంశాలను గమనించే సామర్థ్యంగాని లేకపోవడంవల్ల, కొందరు ఉద్యోగులు చేసిన తప్పులనూ, వారి లోపాలనూ తీసుకుని

సవ్యావసరాలు చూడకుండా వాటిని కుప్పపెట్టి తాము బెదిరి పోతారు, యిరులను భయపెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తారు.

ఉదాహరణకు వి. దుడిన్ తేవ్ కు యటువంటి దురస్థి పట్టింది. ఆయన వ్రాసిన “కెవలం తిండికోసంరాదు” అనే పుస్తకాన్ని యిప్పుడు విదేశాలలోని అవివృద్ధి నిరోధక శక్తులు మనకు వ్యతిరేకంగా పునర్వ్యాపించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి; ఆ పుస్తకంలో, వత్సపాఠంతోనూ, మనపట్ల ప్రతికూలరతతోనూ కూడిన దృక్పథంతో వ్యాఖ్యానించబడిన కొన్ని చెడ్డ విషయాలు — యివి దురుద్దేశంతో ఎంచుకోబడినవి — పున్నాయి. వీటిలో తాటు దుడిన్ తేవ్ పుస్తకంలో సరిగ్గానూ, శక్తివంతంగానూ రచించబడిన పుటలుకూడా పున్నాయి; అయినప్పటికీ దాని మొత్తం భోంజే పూర్తిగా తప్పు. ఈ గ్రంథకర్త మన జీవితంలో గమనించిన లోపాలను కొలగించడం గురించి పట్టించుకో లేదనీ, లోపాలను ఉద్దేశపూర్వకంగా అతిశయోక్తులు చేసి చెబుతూ వాటిని చూసి సంతోషిస్తున్నాడనే అ. ప్రాయం పాఠ కుడిలో ఏర్పడుతుంది. సారస్వతం కళలో జీవిత వాస్తవికతను చిత్రించడం పట్ల అటువంటి దృక్పథం, వాటిని రప్పుగా చిత్రించే ఉద్దేశం రప్పుమ రేమీరాదు; అది విరూప దర్పణంలోని పిత్ర ప్రతిబింబంలా వుంటుంది.

పత్రికలు ఒక ఆయుధం

ఈ అనారోగ్యకరమైనట్టి, హానికరమైనట్టి ధోరణిని, కొన్ని సాహిత్య పత్రికలూ, నవలా సాహిత్య ప్రచురణాలయాల సకాలంలో కనిపెట్టి, సరిగ్గా అంచనా వేసి, ఎదుర్కొనకపోవడం శోచనీయం. “నోవీమిర్” (నూరన ప్రపంచం) అనే పత్రిక దుడిన్ తేవ్ పుస్తకాన్ని పోలిన రచనలను ప్రచురించింది. కొన్ని సాహిత్య పత్రికల సంపాదక కార్యాలయాలూ, కొన్ని ప్రచురణాలయాల యజమానులూ సకాలంలో మెల్కొనలేక పోయారు, కొన్ని సందర్భాలలో సూత్రాన్నే వదిలి దూరమై పోయారు. పత్రికలు మన ప్రధాన సైద్ధాంతిక ఆయుధమన్నదీ, కార్మిక చందానికీ, క్రామిక ప్రజలకూ శతృపూర్వక వారిపై పోరాటం సాగించడం వాటి లక్ష్యమన్నదీ వారు మరచిపోతున్నారు. పత్రికలవంటి వాషియైన ఆయుధం లేకపోతే, ఆయుధాలు లేని సైన్యం ఎంతగా పోరాడగలదో, పార్టీ తన సిద్ధాంత కృషిని కూడా అంతే సాగించగలదు. మనకు నమ్మకంలేని వారి చేతుల్లో మనం పత్రికలను వదిలిపెట్టలేము. మన ఆదర్శానికై విశ్వాసంగా పనిచేసే అత్యంత విధేయులూ, అత్యంత నమ్మకస్థులూ, రాజకీయంగా పురోగాములూ అయిన వారి చేతుల్లోనే అవి వుండాలి.

“లిటరరీ మాస్కో” అనే పత్రిక సిగ్నాలరీత్వా తప్పుడు రచనలనూ, వ్యాసాలనూ ప్రచురించిందనీ, వాటిని ప్రజలు;

ముఖ్యంగా రచయితల కీర్తనగా నిరసించారనీ కృషేప్ జ్ఞాపకం చేశారు.

సారస్వతంలో, పార్టీ సనుసరించాలనే భావం ప్రజాస్వామ్య భావానికి వ్యతిరేకమైనదిగా ఉపయోగించబడకూడదు, అన్నారు కృషేప్. సోవియట్ సామ్యవాద సమాజశక్తి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, ప్రజల ఐక్యతలోనే యిమిడి వుంది. ప్రజల మూల ప్రయోజనాలను వ్యక్తం చేస్తున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానం, సోవియట్ సాంఘిక, రాజకీయ వ్యవస్థయొక్క శక్తికి మూలాధారం. కాబట్టి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ విధానాన్ని అమలు జరపడంలో చురుగ్గా పాల్గొనకుండా మన సోవియట్ పరిస్థితుల్లో ఎవడైనా ప్రజలకు సేవ చేయగల డనుకోవడం పెద్ద పొరడాలు. పార్టీ అప్రాయాలనూ, దాని రాజకీయ విధానాన్ని అంగీకరించకుండా ప్రజలతోతాటు ముందుకు వెళదామనుకోవడం అవివేకం—ఎవడైతే ప్రజలతో వుండవలచుకుంటాడో వాడెల్లప్పుడూ పార్టీతో వుంటాడు, పార్టీ విశాలమైన ఎవడైతే కట్టుబడి వుంటాడో వాడెల్లప్పుడూ ప్రజలతో వుంటాడు.

మంచి చెడ్డ ఒకదాని ప్రక్క నొకటి వుంటాయి

పూల చెట్లపక్కనే ఒక్కొక్కప్పుడు గడ్డి గాదరా మొరిచిట్లుగా మంచి విషయాలతోదాయి చెట్లప్పుడూ చెడ్డవి కూడా వుంటాయి. జీవిత వాస్తవికతను చిత్రించడంలో అంతా రచయిత మీద ఆధారపడి వుంటుంది. రచయిత, శిల్పి, చిత్రకారుడూ, వాగ్గేయ కారుడూ పార్టీ విధానానికి చెట్టుబడి వున్నట్లయితే. ప్రజలకు సేవ చేస్తున్నట్లయితే, నూరన సమాజ నిర్మాణంలో ప్రజలకు మనస్ఫూర్తిగా సాయపడవలచుచున్నట్లయితే, కమ్యూనిజం నిర్మాణానికి మార్గం సుగమం చేసినట్లయితే కార్మికుల, సమిష్టి రైతుల, బుద్ధిజీవుల జీవితంలోనూ వ్యక్తుల జీవితంలోనూ, ప్లాక్టరీలూ సమిష్టి క్షేత్రాలు, ప్రభుత్వ క్షేత్రాలలోనూ అరనికి కావలసినన్ని మంచి దృష్టాంతాలు కనిపిస్తాయి; అరసు చెడ్డ విషయాలను ఎదిరించి, గుణాత్మక విషయాలను, వాటిని యదార్థంగా, రమణీయంగా చిత్రించడం ద్వారా, బలపరచగలదు. అలా కాకుండా, రచయిత తన ప్రజల విజయాలను గమనించడంలో ఆనందం పొందలేకపోతే అతను చెడ్డ విషయాలకోసం, రుణాత్మక విషయాలకోసం తప్ప మరీ దేనికోసమూ అన్వేషించదు; చెత్త కుప్పలను మాత్రమే వెదుకుతూ వుంటాడు; దానంతటినీ దృష్టాంతంగా తీసుకోదగిన ప్రత్యేకతగా చిత్రించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు.

అయితే, పూల తోటల చిత్రాలు చిత్రించితేగా ప్రతిదానినీ మనోహరంగా చిత్రించడం అవాస్తవికమూ, నత్యదూరమూ కాబట్టి, అటువంటి రచనను, అసత్య విషయాన్ని

దేన్నిచూడ సహించలేని మన ప్రజలు ఏవగించుకుంటారు; అందుకెల్లా అటువంటి రచనలు చేసేవారిని కూడా మనం తీవ్రంగా విమర్శిస్తాము. దురిన్ తేవ్ వ్రాసిన “కేలం తిండి కోసమే కాదు” వంటి దుష్ప్రచారాత్మక రచనలనూ, “మరపు దాని 1919”, లేదా “క్యూరిన్ కోసమే” వంటి తియ్యటి ఫిల్ములనూ కూడా సోవియట్ ప్రజలు త్రోసి వువ్వుతారు.

పార్టీ నాయకత్వం

సోవియట్ సమాజ జీవితాన్ని వక్రంగా చిత్రించే రచనలను మనం చూసి వూరుకోవాని కోరే వాందరు “స్వేష్ట రచన” వాడు. దురదృష్టవశాత్తూ సాహితీ వేత్తలైనా, కళాకారులతోనూ వున్నారు. సూత్రాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం వాటిని విమర్శించడం వారి కిష్టంలేదు. పార్టీ ప్రచుర్యమూ, సారస్వతం కళలకు దర్శకత్వం వహించడం యీ వ్యక్తులకు న్యూనతగా కనిపిస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు వారే దర్శకత్వాన్ని బహిరంగంగానే పెత్తనం చేస్తూ వుంటారు. కాని తరచు వారు అనవసరమైన గార్తీయకావ్యం, పాదాలను అనువూరే పెటవం, మొదలైన వాటిని తీసుకోవడం ద్వారా తమ వాంఛలనూ, మనస్తత్వాన్నీ ముగుపరుచుకుంటూ వుంటారు, అన్నారు కృష్ణేవ్.

పార్టీ, ప్రభుత్వం యొక్క నాయకత్వం వల్లనూ సృజనాత్మక కృషివల్లా. రచయితలు, చిత్రకారులు, శిల్పిలు, వాగ్గేయకారుల వల్లా వాటి శ్రద్ధాసక్తుల వల్లనూ సారస్వతం కళల్లో మహత్తర విజయాలూ, సోవియట్ దేశంలోని సకల జాతుల సామ్యవాద సంస్కృతుల పురోగతి సాధించబడాయన్న దానికి సోవియట్ సమాజాభివృద్ధి చరిత్ర అంతాచూడకావలసి సంత సాక్ష్యమిస్తుంది, అన్నారు కృష్ణేవ్.

విమర్శ, ఆత్మ విమర్శ

సారస్వతానికి, కళలకు సంబంధించిన శక్తులన్నీ సూత్రానికి కట్టుబడి ఏకమై సంఘటిత మవాలే గాని మార్క్సిజం-లెనినిజం నుండి దూరమైపోవడం ద్వారా కాకూడదని మనవాంఛ.

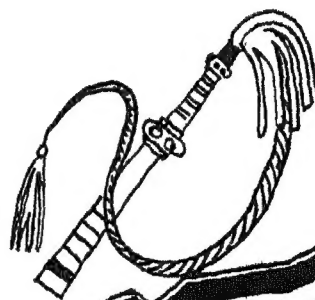
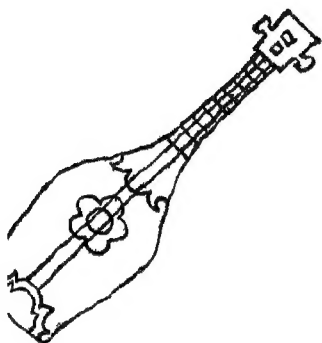
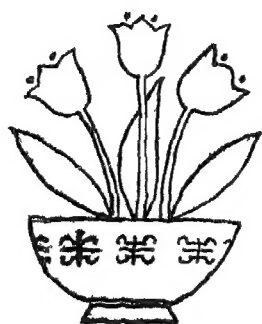
అన్నారు కృష్ణేవ్. ఈ ఐక్యతను సాధించడానికే, సూత్రానికి కట్టుబడిన విమర్శ ఆత్మవిమర్శ పెంపొందుతున్నాయి. తప్పులు చేసేవారు వాటిని గమనించి, సరిదిద్దుకోడానికి, మరింత గట్టి పునాదిమీద నిలబడి తమ సృజనాత్మక కృషి ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి యీ విమర్శ వారికి తోడ్పడుతుంది. విమర్శ, ఆత్మ విమర్శ సాగించడంలో ప్రతివాడూ, ఫలానా వ్యక్తి చేసిన తప్పులు యాదృచ్ఛికంగా జరిగినవా, లేక అవి అరచి దృక్పథం వల్లనూ, ప్రవర్తనా దోరణివల్లనూ పుద్బవించినవా అన్నది స్పష్టంగా తెలుసుకుని తీరాలి. ఈ వ్యక్తి విమర్శను ఎలా స్వీకరిస్తున్నాడనే విషయాన్నిగూడ గణనలోకి తీసుకోవాలి. తప్పులు ఎవరైనా చేయవచ్చును; కాని ఒక వ్యక్తి నిన్ను ఏమి చేశాడన్నది చూడగలగడమే కాకుండా రేపు వాడేమి చేయగలడన్నది ముందుగా చూడగలగాలి; యిదే ముఖ్య విషయం; తన తప్పులను గుర్తించేందుకూ, సాధ్యమైనంత త్వరలో వాటిని సరిదిద్దుకునేందుకూ అటువంటి వానికి మనం సాయం చేయాలి.

మన సోవియట్ ప్రభుత్వమూ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ, చెడిపోయారనీ, మరి లాభం లేదనీ వదలివేయబడిన వారినికూడా అనేకసార్లు దాగుడేసి మళ్ళీ సక్రమ మార్గంలో పెట్టేయి. తాము విమర్శించబడిన తరువాత సృజనాత్మక రచయితలు పెద్ద పెద్ద కళాఖండాలను సృష్టించిన సందర్భాలు అనేకం సారస్వతం కళల్లో వున్నాయి. కామ్రేడ్ దురిన్ తేవ్ విషయంలో, మనం సాయపడినట్లయితే, తాను కోరినట్లయితే, అరచు సరియైన మార్గానికి రాగలడనీ. ప్రజల శ్రేయస్సుకోసమూ, మన సామ్యవాద మాతృభూమి శ్రేయస్సుకోసమూ మన రచయితలందరితో కలిసి కృషిచేయ్యగలడనీ నా నమ్మకం.

తరువాత కృష్ణేవ్, సారస్వతం కళల అభివృద్ధిలో రచయితల సంఘాలు నిర్వహించగల ప్రధాన సాధన గురించి తెలియజేస్తూ యీ సంఘాలలో నిజమైన మైత్రీ, సృజనాత్మక ప్రగతిపట్ల స్నేహపూర్వకమైన శ్రద్ధాశక్తులూ వుండాలని నొక్కి చెప్పేరు. రష్యా సమాఖ్య రచయితల సంఘం స్థాపించాలనే ప్రతిపాదనను ఆయన బలపరిచేరు.

భారత దేశంలోని సోవియట్ రాయబార కార్యాలయ సమాచారశాఖచే ప్రచురింపబడుతున్న సచిత్ర పత్ర పత్రిక
హా పత్రికలోని అన్ని విషయాలను ఎటువంటి అనుమతి లేకుండా పునర్ముద్రించుకోవచ్చును

మా కజ్ఞిస్తాన్

సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ సమాఖ్యలో ఇరవ రిపబ్లిక్ లతోపాటు
ఇచ్చా పూర్వకంగా చేరిన నర్వన రాష్ట్రాధికార సోవియట్ సోషలిస్టు
రిపబ్లిక్ కజ్ఞిస్తాన్ చూర్పున ఆల్తామ్ వర్క్తాలనుంకి. వశ్చిహూన
కాస్పియన్ సముద్ర తీరావరహా, ఉత్తరాన ఉరల్స్, సైబీరియన్
సైప్పిసుంకి చక్షిణాన తియిన్ షాన్ కొండలవరహా విస్తరించి
పున్నది. 2,766,000 చదరపు కిలోమీటర్ల భూభాగంగు కజ్ఞిస్తాన్
పాకిస్తాన్ కు మూడు రెట్లు, స్రాస్సుకు ఐదురెట్లు, త్రిబిన్ కు 11 రెట్లు
పున్నది.

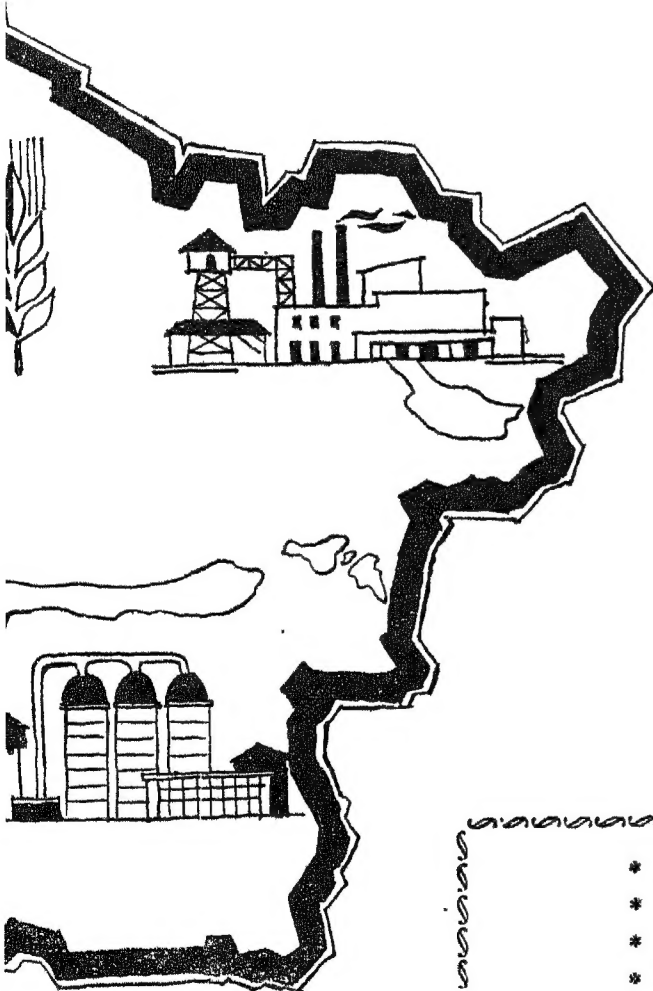
ఉత్తర కజ్ఞిస్తాన్ లోని సారపంకమైన సైప్పీలు, దక్షిణాన
పున్న చక్కని పంట నివ్వగు భూములు 1917 అక్టోబరు విప్లవానికి
పూర్వం పశువులను పేవడానికి మాత్రమే ఉపయోగింప బడుచూ
వుండేవి.

"ఒల్లోగ్దాకు ఉత్తరాన, డాన్ నది తీరపు రోస్టోవ్ కు,
సరతోవ్ కు అగ్నేయ దిశను, ఓలెన్ బర్గ్ కు, ఓమ్స్ కు దక్షి
ణాన, తోమ్స్ కు ఉత్తరాన అనేక వ్యవసాయ క్షేత్రాలుగా
రూపొందగల విశాల భూభాగం వున్నది. కాని ఈ విశాల
ప్రాంతంలో మత గురువుల పెత్తనం, ఆర్థ-అటవికత,
వాస్తవమయిన అటవికత అమలులో వున్నాయి..."

ఈ మాటలు సోవియట్ ప్రభుత్వ స్థాపకుడైన లెనిన్ మహా
శయు లన్నవి. లెనిన్, అక్కడ యుగయుగాలుగా వుంటూ వచ్చిన
మత గురువుల పెత్తనంపైన చృష్టిని సారింబడమేగాక, వెనుకబడి
వున్న యీ సరిహద్దు ప్రాంతాలను ఉత్తమమైన ఆధునిక మార్గంలోకి
తీసుకొని రావడానికి మార్గాలనుచూడూ సూచించారు.

అక్టోబరు సోషలిస్టు విప్లవం కజక్ ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యాన్ని,

(మిగత 7వ పుట చూడు)

ఈ సంచికలో

- * ప్రజలే పాలకులైన దేశంలో
- * ఆరవ ప్రపంచ యువజనోత్సవం
- * గడచిన దారి (రెండవ వ్యాసం)
- * 'అవామ్' జీవితం, (ఎం. డిఎజోవ్ నవలనుంచి)
- * దాతుకథ, (దాలానంపం)
- * ఆసియాలో అమెరికా విధానం

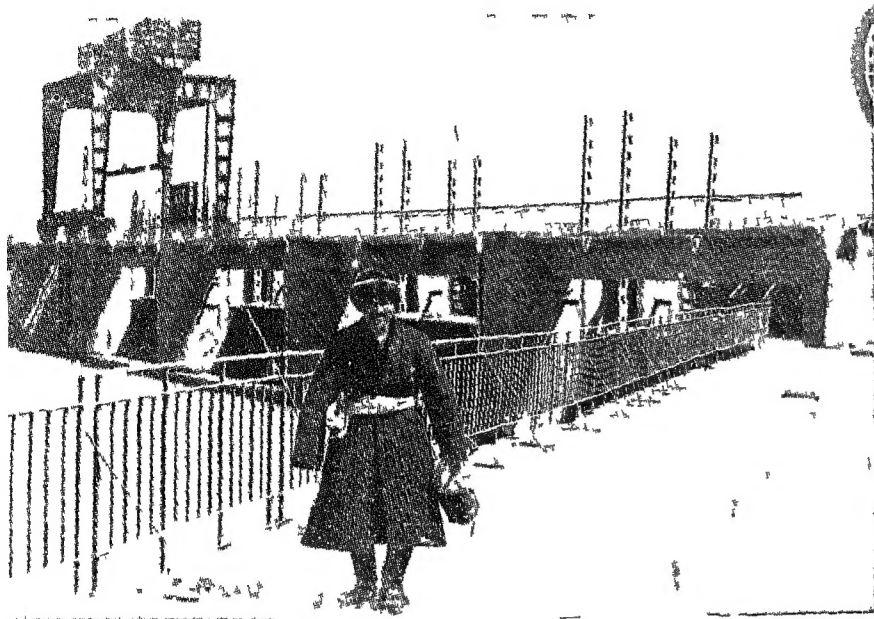
ముఖచిత్రం : నానియా అఖమెరోవ్, ఆల్కా.ఆతా నివాసిని.

భాషాచిత్రకారుడు : వి. కుపిస్కో

వెనుక అట్ట : గవాక్షంలోనుంచి చూస్తోన్న "మిర్నీ" యువనావికుడు.

భాషాచిత్రకారుడు : ఎం. ముర్రజోవ్

ప్రజలే పాలకులైన దేశంలో

(స.చార్యుని స్మృతుల)

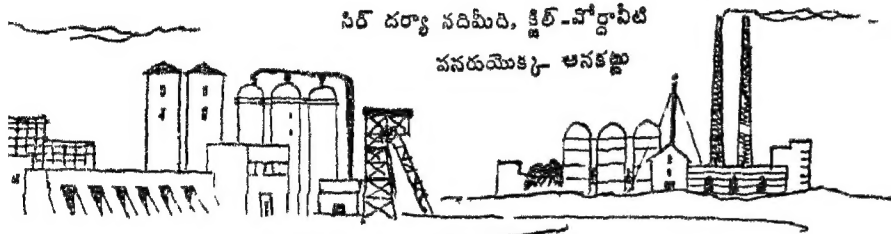
వి. కుప్పిన్సా

ఈ సంచిక మొదలుకొని మేము, యీ మధ్యనే కజఖస్తాన్లో పర్యటించిన మా విలేజ్మెన్ పర్యటనానుభవాలను ప్రకటిస్తున్నాము.

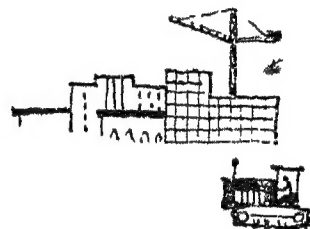
ఈ పర్యటనానుభవాలలో రచయిత, పూర్వపు సంచారజాతులు యేవిధంగా స్టేషీలను సస్టెయిన్మెంట్ చేసింది, నగరాలను, ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించింది, నూతన సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్థాపించుకొన్నదీ తెలియజేయడానికి ప్రయత్నించారు.

సిర్ దర్యా నదిమీది, క్విట్-ఇండియా

పనరుయొక్క అనకట్ట

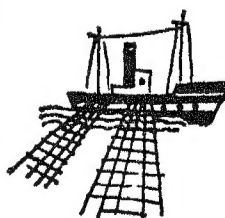

కజఖస్తాన్లోని క్విట్-ఇండియా ప్రాంత, క్విట్-ఇండియా సమిష్టిత్రవ్యవసాయకాత్మకమైన చుస్తాపా తజికోవ్, పరివాల్లు ఏప్రిల్ పొలాలలో పెయ్యాలన్న పథకాన్ని గురించి పరిశీల్య దళ సభ్యులతో చర్చిస్తోన్న దృశ్యం

బర్ స్టూబర్ బెల్

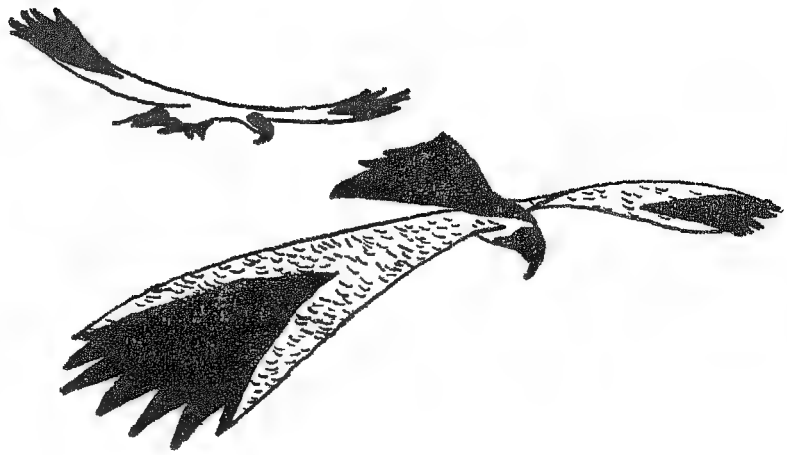
“నీరున్నచోట జీవం ఉంటుంది” అని అర్థం, పైర్లికకు. అసియాలో యీ నానుడి తెలియని వారుండరు. గత శతాబ్దం అంత్యంలో వికొలాన్ డివైలాస్మెంట్ అనే ఒక భూగర్భకాత్మకమైన మధ్య అసియాలోని సిర్-దర్యా నది ప్రాంతపు మట్టిపైన సుదీర్ఘ పరిశీలనలు జరిపి, విచారకరమైన పరిస్థితిని వెల్లడించాడు.

“క్రమక్రమంగా యీ భూమి నిస్సారమంతమైన విచారకర పరిస్థితి వెల్లడవుతున్నది. ఇది నానాటికి అర్థమవుతోంది”

తమైపోతున్నది. దీని నీటి మూలాధారాలు
క్షీణించిపోతున్నాయి. అరేబియన్ చరిత్ర
కారులు వేడి దాహపు భూమిగా పేరొన్న
యీ భూమి పునర్జీవనాన్ని పొందుతుందా
అన్నదే ఒక సమస్య."

ఈనాడు అలాంటి సమస్య చెప్పరికి
యెదురుకాదు. సిర్-దర్గా పొడుగుతూ ఉన్న
ప్రాంతం తా సస్యశ్యామలంగా మారి
పోయింది. నగరం సమీపంలో ఉన్న నదికి
అడ్డుగా బ్రహ్మాండమైన కాంక్రీటు అనకట్ట
కట్టబడింది. అనేక కాలవల సహాయంతో
ఆ నది నీరు రైతుల పొలాలకు పట్టించబడింది.
ఇప్పుడు 222,000 హెక్టార్ల భూమికి నీరు సర
ఫరాచేయబడుతున్నది. ఇక్కడి ఒకొక్క
హెక్టార్ భూమిలో ఇప్పుడు 8 టన్నులధాన్యం
పండుతున్నది. మరొకటి, రెండు సంవత్స
రాలలో, కొత్తగా ప్రవహించిన కాలవల సహ
యంతో, ఈ ప్రాంతాల్లోని పంటను రెండిం

రైతులు తమ ఉన్ని ఉప్పల్లించి, రెట్లు,
పాల ఉప్పత్తిని 4 రెట్లకు పెంపొందించుకో
డానికి ఇది తోడ్పడుతుంది. ఇవంతా క్లార్-
టర్నిన్ అనకట్టపల్లె సాధ్యమవుతున్నది. ఈ
అనకట్ట ఆసియాలోని అనకట్ట లన్నింటిలోకి
పెద్దది. రిపబ్లిక్ దీనిని నిర్మించింది.

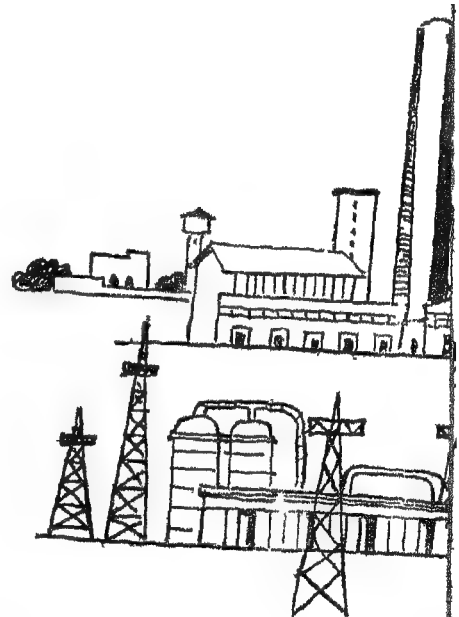
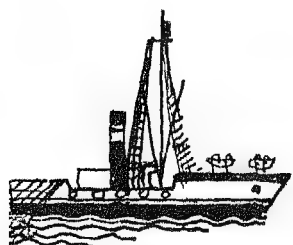
ఎర్రివంటలో గొప్ప విజయాలను సాధించి
నందుకు ప్రఖ్యాతి పొందిన ఇబ్రహీం జజయేవ్
ఇంటికి లీసుకువెళుతూ వుంటాడు. అధ్య
క్షుడు నన్ను. అక్కడక్కడా తెల్ల వెంట్రు

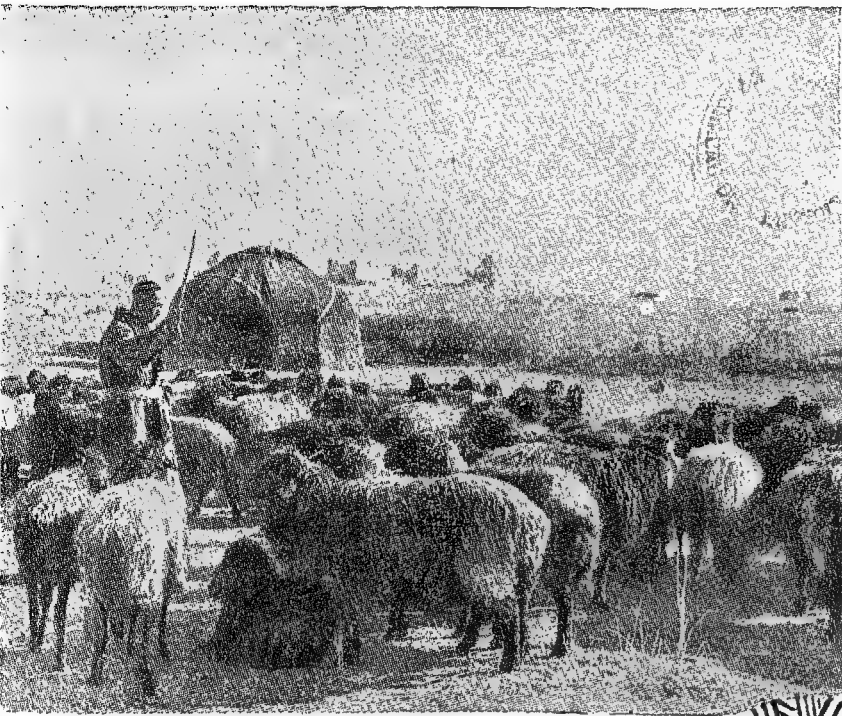
ప్రముఖుని సందర్శనం

సిర్-దర్గానదీ ప్రాంతంలోని క్లిర్-తులో
రైతులు ధాన్యం పండిస్తున్నారు. ఈ వ్యవ
సాయ క్షేత్రం అధ్యక్షుడు రహ్మాత్ నురెకి
యేవ్ నన్ను తన కారులో వచ్చని పొలాల
గుండా తీసుకొని వెళ్ళాడు. ఆ దృశ్యం
చూస్తుంటే నాకు కజఖ్ తివాచీలు గుర్తుకు
వచ్చాయి.

హఠాత్తుగా వినవచ్చిన ఒక బ్రహ్మాండ
మైన శబ్దంలో మాకారుశబ్దం మునిగిపోయింది.
పంటలపై యెరువులను
జల్లుతున్న ఒక విమానం
మాకు కనబడింది.

సమీప క్షేత్ర దారునితో మా
విలేజరి వి. కువెస్కో సంతా
పిస్తోన్న దృశ్యం

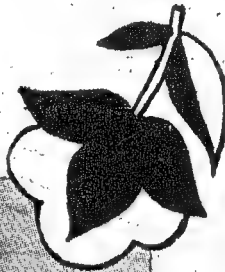
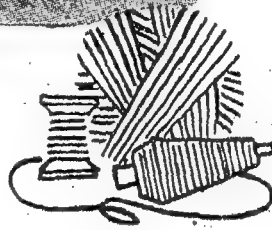

కారకుర్ గొర్రెల మంద మధ్యనవున్న. జజియన్, క్విర్-
వోర్డా ప్రాంత, గొర్రెల ప్రజనన సమిష్టిత్ర కావరి,
రూ సున్నజార్ ఫై తెకెయేవ్

ఈ కనబడుతున్న పిల్లి గెడ్డంగల పొట్టి
మనిషి జజియేవ్, ద్వారం దగ్గరే మాకు
స్వాగతమిచ్చి అరని నాల్గు గదుల ఇంటిలోకి

తృతీయ అంతర్జాతీయ సమిష్టిత్ర (హంగ్రి ట్రైపు)
భూములలో పండిన వత్తిని నిలువచేయటానికి గోదాములను
సంపుటకై, లాభీకెక్కించబడుతున్న దృశ్యం

తీసుకొని పోయాడు. చదువువార, అనాథ
స్థితిలో వున్న సమయంలో అరదు 1929 వ
సంవత్సరంలో సమిష్టి వ్యవసాయ కేంద్రంలో
చేరాడు. తనవసుకోదానికి, కుటుంబంగాని,
ఇల్లుగాని, భూమిగాని, వశువుగాని వుంచేవి
కావతనికి. ఈ నాడు అరదు సామ్యవాద
శ్రమ వీరుడు. తన దేశంలో అత్యున్నతాధి
కార సంస్థ అయిన కజఖ్ రిపబ్లిక్ సుగ్రీమ్
సోవియట్ ప్రతినిధి.

జజియేవ్, అరని సహచరులు బదుగురు
కలిసి 50 ఎకరాల భూమిని సాగు చేస్తూ నగ
దున 200 మెట్రిక్ టన్నుల చాన్సాన్ని పండి
స్తున్నారు.

“యంత్రాలు లేకుండా యంత్రపనిని మేము
చేసి వుండలేకపోమే దాక మన్నని, సహజ
మైన విషయమే, అంటూ చెప్ప సాగాడతడు.
“నిజానికి పనిలో మూడువంతులు యంత్రాల
చేతనే జరుగుతున్నది. దున్నడం, విత్తు
జల్లడం, యెరువులు వేయడం మొదలైన పను
లన్నీ యంత్రాల ద్వారానే జరుప బడు
తున్నాయి.”

ఒకసారి ఆలోచించినట్లయితే బ్రహ్మాండ
మైన పనులు సాధింపబడినట్లు వ్యక్త మవు
తుంది : యుగయుగాలుగా సంపాద జాతులుగా
వుంటూ వచ్చిన ప్రజలు ఇకనై సంవత్సరాల
లోపల ఒకచోట స్థిరమైన జీవితాన్ని కల్పించు
కొని, ఇండ్లను నిర్మించుకొని, బ్రహ్మాండమైన
పంటలను పండించు కొంటున్నారు.

దేశ గ్రహ్మరులై తిరిగే ఒక పూర్తి జాతికి
స్థిర ఆవాసం కల్పించడానికి, వారికి భూమిని,
యంత్రాలను, అన్నిటికీ మించి భద్రతనూ
చేచారే మాత్రం జీవితాన్ని కల్పించడం
వెంతయినా అవసరం. సోవియట్ వ్యవస్థనే
దీనికి పునాదులు వేయబడ్డాయి.

వర్ధమాన కజబ్ ప్రజా సంస్కృతి

సుప్రసిద్ధ అమెరికన్ యాత్రికుడు, జాన్ కెస్టన్, 1885 లో, 'సెమిపలత్సిన్స్'ను సంవర్ధించినప్పుడు, సానిక గ్రంథాలయపు నిలకడైన చదువరులలో, మధ్య పయస్కుడైన కజబ్ వాని ఒకడు, 'సాహిత్యం' లోనే గాదు, రత్నకావ్యంతోనూ విశేష పరిజ్ఞానాన్ని కలిగి వుండడంచూచి విస్మితుడైనాడు. ఆయనే, అయిదు కునన్ బయేవ్, కజబ్ లిఖిత సారస్వత నిర్మాత.

ఒక కజబ్ బిల్, స్పెన్సర్, మిల్, లాకేల రచనలను అధ్యయనం చేస్తుండడం! ఇది కెస్టన్ డిఃహకు అతీత మనిపించింది. అది అంత ఆశ్చర్యకరమనిపించడానికి కూడా కారణం లేకపోలేదు. ఆ రోజులలో కజబ్ లలో చదువుకున్నవాళ్ళను అరచేతి వ్రేళ్ళ మీద చెక్కించవచ్చు. విప్లవానికి పూర్వం, కజబ్ లలో నూచికి తొంభై ఎనిమిది మంది నిరక్షరాస్యులు, రష్యన్ సామ్రాజ్యపు దాగా వెనుకబడిన పలన ప్రాంతాలలో కజబ్ స్టాన్ ఒకటి.

సలభై సంవత్సరాలు ఒక ప్రజల చరిత్రలో ఎంతో అల్పమైవది. అయినా ఈ చ్చల్పు కాలంలో కజబ్ స్టాన్ లో వచ్చిన మార్పులు ఎంతో గణనీయమైనవి. నిన్నటి సంచార ప్రజ, ఇప్పుడు స్వీయ మేధావులను, స్వకీయ జాతీయ సాహిత్యాన్ని, వృత్తుకు సంబంధించిన స్వకీయమైన జాతీయ కళను, దేశీయ స్వీయ శాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని కలిగి వున్నారు.

కజబ్ స్టాన్ శ్రామిక ప్రజలకు, సోవియట్ విచానం-అపూర్వమైన అధ్యాత్మిక సంపత్తి, మానవకోటి సముపార్జించుకొన్న మహత్తర సంస్కృతికీ ప్రవేశ సాధనాన్ని కల్పించింది. 1919 లో వి. ఐ. లెనిన్ నిరక్షరాస్యత నిర్మూలక చట్టంమీద సంతకంచేసి, కజబ్ స్టాన్ ప్రజా వాహుళ్యపు తరతరాల వెనుకబాటు తనం మీద, అవిద్య అజ్ఞానాలమీద తీవ్రమైన దాడిని ప్రారంభించారు. సగరాల నుండి సంచార ప్రజల గుడారాల వరకు, చేపలవాళ్ళ గుడి సెల వరకు, పొలం పనిచేసే కుటీరాల దగ్గరకు వెళ్ళిపోయి చదువుకున్నవాళ్ళు రావడంతో వాటికి వెనుకబాటు కలిగిపట్టాయింది.

ప్రజలలో నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించాలనే ఈ విస్తృత కార్యక్రమాన్ని చేపట్టే

2. కనపిన్

కజబ్ సోవియట్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లిక్ సంస్కృతి మంత్రి

టప్పటికీ, మొట్టమొదటి అడుగులోనే ఎన్నో అవరోచాలను ఎదుర్కొనలసి వచ్చింది; కార్య ప్రవాళికలా లేవు, కజబ్ భాష లో పాఠ్య గ్రంథాలూ లేవు, కాగా సుశిక్షితరైన కజబ్ ఉపాధ్యాయులూ లేరు. సంచార, లేదు కొంతవరకు సంచార జీవితానికి ప్రజా దాహుళ్యము అలవాటువసి వున్నందున పాఠశాలలు నెలకొల్పడానికి మరికొన్ని అవనపు సమస్యలు ఎదురైనాయి. రష్యాలోని మాస్కో, లెనిన్ గ్రాడ్ మొదలైన నగరాలు కజబ్ స్టానాన్ని ఆడుతున్నాయి. ఈ నగరాలలోనే పాఠ్య గ్రంథాలు తయారు చేయబడి, ముద్రించబడ్డాయి, మొట్టమొదటి జాతీయ ఉపాధ్యాయ దళాలకు యిక్కడ శిక్షణ యివ్వబడింది. ఇక్కడనుంచే కజబ్ పాఠశాలలకు మ్యూపులు, చృత్యాత్మక బోధనా పరికరాలు వంపబడ్డాయి. కజబ్ స్టాన్ లోని సంచార ప్రజావాసాలలో బోర్డింగ్ పాఠశాలలు నెలకొల్పు బడ్డాయి.

పిల్లలే కాదు, వివిధ వయస్సులను చెందిన పెద్దవాళ్ళు కూడా మొదటి వాచరం చేపట్టారు. ఆ తర్వాత దీనిపిల్ల విద్యావంతులనుండి, సుశిక్షిత పాపిత్రామితి ప్రవీణ, వ్యవసాయ, వైద్య ప్రవీణ దళాలను కజబ్ స్టాన్ లో రూపొందించ వీలు కలిగినది. విప్లవానికి పూర్వం, రిపబ్లిక్ మొత్తంమీద ఒక్క ఉన్నత విద్యా సంస్థకూడాలేదు, ఈనాడు ఇక్కడ, 26 ఉన్నత విద్యా సంస్థలు, రమారమి 50,000 విద్యార్థుల

కలిగి వున్నాయి. ఇవిగాక 70,000 విద్యార్థుల కలిగివున్న ప్రత్యేక నెకండరీ పాఠశాలలు 128 వున్నాయి. రిపబ్లిక్ ముఖ్యపట్టణం 'లెన్ గ్రాడ్'లో కజబ్ దారికలకు చెందు ప్రత్యేక విద్యాసంస్థ లున్నాయి.

కజబ్ శాస్త్ర విజ్ఞాన పరిషత్తు, శాఖోప శాఖలుగా దానిని అల్లుకొనివున్న పరిశోధనాల యాలు, రేపొరేటరీలు, శాస్త్రీయ కేంద్రాల నిర్మాణాన్ని మేము ఒక గొప్ప విషయంగా పరిగణిస్తాము.

విప్లవానికి పూర్వం, కజబ్ స్టాన్ లో ముద్రించబడే పన్నెండు వార్తా పత్రికలకు ప్రత్యామ్నాయంగా, 400 వార్తా పత్రికలు మొత్తం 14 లక్షల ప్రతుల ప్రచారం కలిగిసేసి, ఈ నాడు రిపబ్లిక్ లో వెలువరించ బడుతున్నాయి.

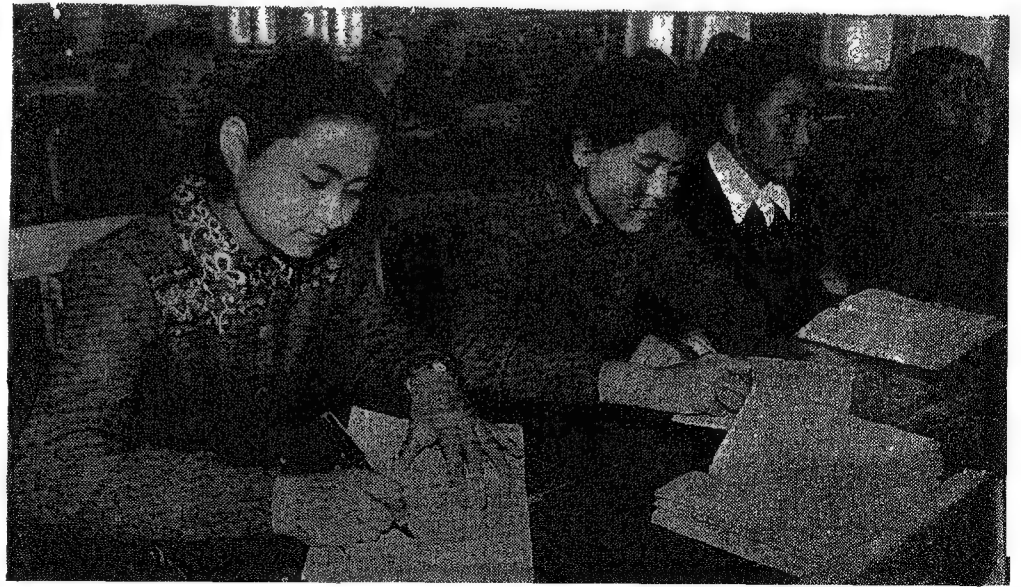
కజబ్ చివయతిల గ్రంథాలు, కవుల కావ్యాలు దాగా ప్రఖ్యాతికెక్కాయి. డెనిజోవ్, ముస్సెపోవ్, ముకనోవ్, ముస్తఫీన్, ప్రజాకవి డ్వామ్మర్ రచనలు అనుపదితమై ఐరోపా, ఆసియా, ఆఫ్రికాలలోని అనేక దేశాలలో ప్రకటితమైనాయి.

కజబ్ స్టాన్ స్వీయ చలనచిత్ర పరిశ్రమను, ప్రదర్శనశాలను నెలకొల్పు కున్నది.

సోవియట్ పాలనలో కజబ్ స్టాన్ స్వీయ చిత్ర, శిల్పకళల సృష్టించు కొన్నది.

కజబ్ స్టాన్ సాంస్కృతికాభివృద్ధి పరంపరగా త్వరగతిన సాగిపోతున్నది. కజబ్ ప్రజలు ఈనాడు, మౌలికమైన, బహుముఖమైన తమ సాంస్కృతిక సంపత్తి పెంపొందుతున్న, ప్రపంచమాన మవుతున్న మహత్తర స్వల్ప యుగంలో జీవిస్తున్నారు.

కజబ్ స్టాన్, ఉపాధ్యాయుని శిక్షణాలయాంతర్గాపు దృశ్యం

మహాత్తర భవిష్యత్తుగల మన స్నేహం

ఎం. జన్నాలిన్

విదేశాలలో సాంస్కృతిక సంబంధాల

కజక్ సంఘాధ్యక్షుడు

అల్మా-అతా విమానాశ్రయం వద్ద, జూన్ 18, 1955 న, భారత రిపబ్లిక్ ప్రధాని, శ్రీ నెహ్రూ, అభినందన సందేశాన్నిస్తోన్న దృశ్యం

భారత రిపబ్లిక్ ఉపాధ్యక్షులు, డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్, 1958 వేసవిలో, అల్మా-అతాను విచ్చేశారు

కామాచిక్రంలో: డాక్టర్ ఎన్. రాధాకృష్ణన్, అల్మా-అతారోని, భారీ ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమాగార కార్మికుల్ని సందర్శిస్తోన్న దృశ్యం

భారతీయ, కజక్ ప్రజల మధ్యన పేరూనిన స్నేహసంబంధాలు బహుశా తై నవి. పరిస్థితులు మన ఉభయ దేశాల చరిత్రలకు ఎన్నో సాదృశ్యా లను కల్పించాయి.

భారత ప్రజలలాగే, కజక్ ప్రజలు కూడా ఒకప్పుడు, తమ దేశంలో పరప్రభుత్వపు దారుణత్వాన్ని అనుభవించారు. కజఖస్తాన్ సంపదను ఒక పుడు, బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదారు ఉరెక్వార్ట్, ఫ్రెంచి పెట్టుబడిదారు కార్నో, బెలియన్ వ్యాపారస్తులు, బ్యాంకర్లు దోచుకున్నారు. కజఖస్తాన్ గనులనుంచి తీసిన విలువైన లోహాలను ఓడలలో పరదేశాలకు ఎగుమతి చేసి, కజఖస్తాన్ అభివృద్ధిని అరికట్టి, దారివ్రానికి గురిచేశారు. అయితే యీనాడు, మా స్వతంత్ర రిపబ్లిక్, ఐరోపాలోని పరిశ్రమాగారా లన్నింటికన్నా పెద్దవైన పరిశ్రమా గారాలను కలిగివున్నది.

దీనివల్ల, యీ ఉభయ దేశాల ప్రజలలో ఒకరిపట్ల మరొకరికి వున్న గాఢమైన ఆసక్తి సుబోధకమవుతున్నది. ఈ పరస్పర సాన్నిహిత్యానికి నిదర్శ నగా, మా దేశ ప్రజలు భారత దేశానికి పర్యటిస్తుండడం, ప్రత్యామ్నాయంగా భారతీయ ప్రజాప్రతినిధులు మా కజఖస్తాన్ కు విచ్చేయడం, యీ పరస్పరపు ప్రాతినిధ్యాలను తీసుకొనవచ్చు. మా భారతీయ అతిథులలో, ఆరిక పేర్లు, వైద్యులు కార్మికసంఘ నాయకులు, నాటకరంగ ప్రతినిధులు, రచయితలు, లోకసభ సభ్యులు ఉన్నారు.

భారత రిపబ్లిక్ రూపొందిన మరుసటి సంవత్సరమే, పంచ వర్ష ప్రణాళిక నిర్వహణ సందర్భంగా, భారతప్రభుత్వ ప్రతినిధిగా డాక్టర్ మహాల నోబిన్ మా దేశానికి విచ్చేశారు. అయిన, రిపబ్లిక్ ముఖ్యపట్టణమైన అల్మా- అతాను, నగరంలోని ఎస్టాబ్లిష్మెంట్లనూ సందర్శించి, ప్రజలలో వివిధ ిధా లకు చెందిన వారితో నిరాడంబరంగా, విష్కరంగా చర్చించారు. ఈ అవకా శాన్ని పురస్కరించుకొని, మేముకూడా భారత జీవితపు వివిధరీతుల గురించి తెలుసుకొన గలిగాము.

ఒక సంభాషణలో డాక్టర్ మహాలనోబిన్ దాదాపు ఇదే ఆశీస్రాయాన్ని

ప్రకటించారు : నాకు సామ్యవా దంలో నమ్మకంవుంది. అయితే, సోవియట్ దేశాన్ని సందర్శించేటంత వరకూ, యీ నా సామ్యవాద ఆదర్శాలకు ఒక రూపం అంటూ ఏర్పడ లేదు. ఇక్కడ నేను, సోషలిస్టు ఆదర్శాలను దాస్తవంగా ఒక ఆకర్షి ధరించటం చూస్తున్నాను. సోవి యట్ దేశంలో, నాకు అత్యంత ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించినది, ప్రతి ిక్తిలోని ఉత్సాహం, శక్తి. ఏక లక్ష్యసాధనకు అంకితమైన సమిష్టి యత్నం, ముఖ్యంగా యీ స్పృహ

(మిగత 41వ పుట చూడు)

మా కజఖస్తాన్

(1వ పుట భాగము)

సౌఖ్యాన్ని చేహార్చింది. కొద్ది సంవత్సరాలలో మా రిపబ్లిక్ పెద్ద పారిశ్రామిక దేశంగా రూపొందింది. ఇక్కడ అనేక విశాలమైన మునిషిస్తువులు లక్షలకొలది టన్నులలో ప్రవ్వి రీయబడుతున్నాయి. ఉక్కు యంత్రాగారాలు నిర్మింపబడ్డాయి. మానె తోడబడుతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి, రసాయనిక వస్తువులు ఉత్పత్తి చేయబడుతున్నాయి. ఒకప్పుడు నిరక్షియాలగా వుండిన కజఖ్ సంచార జాతుల సంతతి వారు వివాహంతులై, ఆధునిక ఆయుధాలను ఉపయోగించడంలో ప్రావీణ్యము సంపాదించి, రిపబ్లిక్ లోని పరిశ్రమలలో పని చేస్తున్నారు.

సోవియట్ దేశానికి చెందిన ఇతర జాతుల ప్రజలందరి సంపూర్ణ సహకారము, అందులోను ముఖ్యంగా రష్యా ప్రజల సహకారమే లేకపోయినట్లయితే కజఖ్ ప్రజలు అంతటి స్వల్పకాలంలో అంతటి బ్రహ్మాండమైన అభ్యుదయాన్ని సాధించుకొన గలిగేవాడు కాదు. వివిధ జాతుల ప్రజ మైత్రీ, సోషలిస్టు వ్యవస్థ యొక్క విజయం—ఇవే మా రిపబ్లిక్ అభ్యుదయానికి మూలకారణాలు.

యుగయుగాలుగా బీడుభూములుగా ఉంటూ వుండిన డైప్లీ భూములు ఇప్పుడు పంట పొలాలుగా మార్చబడుతున్నాయి. కజఖ్ స్టాన్ లో పేవ్యం చేయబడిన ఇరవై మిలియన్ హెక్టార్ల భూమిలో 1,000 మిలియన్ పూడ్లప పైగా ధాన్యం పండింది.

ఈనాడు కజఖ్ స్టాన్ ప్రజలు సగర్వంగా ఇలా చెప్పుకొంటారు : “కజఖ్ స్టాన్ చిత్రపటం వైపు ఒక్కసారి చూడండి. సరలోవ్ కు అగ్గేయ దిశను, ఓరెన్ బర్గ్ కు, ఓమ్స్ కు దక్షిణ దిశను మేము లెనిన్ మహాశయుడు ఇచ్చిన అనుజ్ఞలను అమలుపరుస్తున్నాము. మరియు గురువుల పెత్తనం తుదముట్టించబడింది. సాహగ్య చంతము, సంస్కృతి చంతము అయిన కజఖ్ సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ అవతరించింది.”

మా భారతీయ మిత్రులు తరచుగా మా కజఖ్ స్టాన్ కు వస్తూ, స్వతంత్రులు, సౌఖ్యవంతులూ ఆయిన కజఖ్ ప్రజల జీవితాన్ని స్వయంగా చూడాలని మేము అభిలషిస్తున్నాము.

ఆల్మ-ఆతానుండి ఇందిరాగాంధీ

“మేము ... ఇందిరా గాంధీ
“ఇంటి మేము.... ఖలుఖయేవా
“జన్మస్థలం ... ఆల్మ-ఆతా”

ఆల్మ-ఆతాలోని ప్రసిద్ధ ప్రాంతం రిజస్సేషన్ ఖుర్, పుట్టుకల పట్టికలో, ఏప్రిల్ 20, 1957న, పై వివంగా, ఒక జననం లిఖించబడి వుంది.

అనాడే, నదెజ్డా ఖలుఖయేవా, ఒక రిజస్సేషన్ ఆఫీస్ బెఖ్కా ఖలుఖయేవ్ భార్య, వస్త్రాలుగో శిశువును కన్పసి. అనాడే, ఢిల్లీరాని, ఇందిరా గాంధీకి ఈ కేబుల్ పంపబడింది : “సోవియట్-భారతీయ శాస్త్ర సృహం పేరిట, ప్రపంచ బాలల సంతకం పేరిట, మేము మాకుమాత్రైకు ఇందిరా గాంధీ అని నామకరణం చేశాము.”

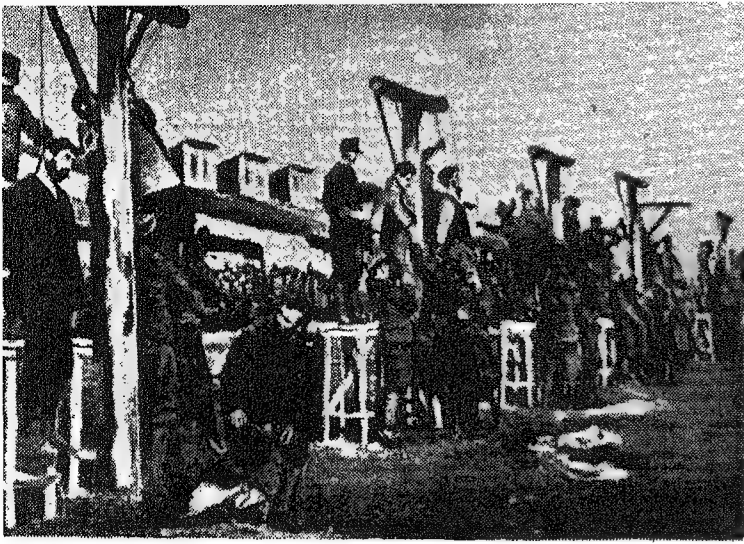
త్వరలోనే, తల్లి పసికందు ఇందిరతో పాటు మాతా మందిరం నుంచి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి, ఖలుఖయేవ్ కుటుంబపు రెండవ పుత్రుల, పన్నెండు గడుల సూతన భవనం నిర్మాణమైంది. కుటుంబం ఆ వేసుక మహా వైభవంగా జరుపుకున్నది. చివరన, గృహ గాయకులు కచ్చేరి జరిపారు: 17 సంవత్సరాల అలిబెక్ ఎకారనిస్, 18 సంవత్సరాల బెఖ్కుల్తా, ఎయెలినిస్, 11 సంవత్సరాల టోరిస్, కాన్ నకి వాద్యకారుడు,

13 సంవత్సరాల అన్లన్ బెక్, సెల్లిస్ట్, 14 సంవత్సరాల యూసా, పియానో వాద్యకారుడు.

నదెజ్డా ఖలుఖయేవా మాతామందిరం నుంచి తిరిగివచ్చిన రోజున శీసుకోబడిన ఛాయాచిత్రం ఇది. నవ శిశువు తో సహా కుటుంబం యావత్తు ఇక్కడ వుంది. ఖలుఖయేవ్ పెళ్ళి కొడుకు ఒక్కడే. ఇందులో లేడు. ఇంకొక పట్టాంలోని ఉన్నత విద్యా సంస్థలో చదువుకుంటూ వుండడంచేత, ఇప్పుడిక్కడికి రాకపోయినాను. అయినా ఈ కుభ సమయం, తల్లికల్పనల నభినందిస్తూ అతను ఇచ్చిన తంతిలో, అందరం కలిసి భారత దేశాన్ని పర్యటించి వస్తామని, రస ఆరాంక్షను తెలియపరచాడు.... అప్పుడు, మనం కోరేది అదే, ఖలుఖయేవ్ దంపతులు, సమటుంబంగా భారత దేశాన్ని సందర్శించామకుంటున్నారు, నవ శిశువుకు మల్లే వీరనామధేయరాలైన పెద్ద ఇందిరా గాంధీని బహుశా, వారు సందర్శించ వచ్చు.

“చూడండి, అవిడ మన ఆల్మ-ఆతాకు రాలేమా,”.... “అందుకే వాళ్ళదగ్గర తెళ్ళడం మన విధి” అంటాడు తండ్రి.

జర్మన్ దురాక్రమణ కాలంలో ఎక్జిజివ్స్లో (ఇన్ఫటి డ్విప్రాపెక్టోవస్కో) దేశభక్తుల ఉరికండాలు కెక్కించడం.

గడచిన దారి

చరిత్ర తిరోగమించడు

సెర్గీ అలెగ్జేవ్, చరిత్రకారుడు, రచయిత

లెనిన్ గ్రాడ్ లో సాయుధ తిరుగుబాటు జయప్రదం కావటంతోనే అక్టోబర్ విప్లవం పూర్తియైంది. అది దేశమంతటా వ్యాపించింది. మాస్కో, దక్షిణ రష్యా ప్రాంతాలు, ఉరల్ పర్వత ప్రాంతం, వైబీరియా, దూరప్రాచ్యం - ఇవన్నీ కూడా పోరాటంలో చేరిపోయినై. పాత వ్యవస్థ కూలిపోతున్నది. సోవియట్ బలాన్ని ప్రతిఢోటా హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నారు. సోవియట్ అధికారాన్ని ప్రజలు స్వయంగా స్రతిష్టిస్తున్నారు. 1918 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల వచ్చేనాటికి, అంతే, మూడు నెలలకు లోపలే, సోవియట్ జండా దేశమంతటా ఎగరటం మొదలుపెట్టింది. అది సోవియట్ శక్తి శైల్రయాత్ర. లెనిన్ చెప్పినట్లుగా అది సోవియట్ విజయ యాత్ర.

సోవియట్ ప్రభుత్వం, ప్రారంభ దశలోనే, శాంతిని గురించి,

జర్మన్ హంతకుడు, ఒక గృహంధానుంచి దోచుకపోతున్న వస్తువులతో

అక్టోబర్ మహావిప్లవానంతరం, సోవియట్ దేశం సాధించిన ప్రగతి అభివృద్ధులకు సంబంధించిన వ్యాసాలలో ఇది రెండవది. మొదటి వ్యాసం, సోవియట్ భూమి, పదహారవ సంచికలో ప్రకటితమైంది.

- సంపాదకుడు

భూమి విషయంలోనూ ఉత్తరువులు చేసిన వెనువెంటనే, జాతీయరా సమస్యను పరిష్కరించింది. ఇది సోవియట్ ప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కొన్న అతి ముఖ్య సమస్యల్లో ఒకటి. "రష్యా ప్రజల హక్కుల ప్రకటన" 1917 నవంబర్ రెండో తేదీన ఆమోదించటం జరిగింది. ఈ ప్రకటన, జార్ విచారణపల్లి పీఠికలయిన వివిధ ప్రజల సమాగత్యాన్ని, స్వాతంత్ర్యాన్ని ధృవపరిచింది. కావాలనుకుంటే సోవియట్ సమాఖ్యనుంచి విడిపోయి, స్వతంత్ర దేశాలుగా ఏర్పడే హక్కుతో సహా. స్వయం నిర్ణయాధికారాన్ని ఆ ప్రజలకు ఇచ్చింది. ఇది అక్టోబర్ విప్లవం సాధించిన మరొక మహత్తర విజయం. ఈ ప్రకటనలో వివేకాన్ని చాటుకూ పేర్కొన్న సూత్రాలే, సోవియట్ ప్రజల అజేయమయిన ఐక్యతా బంధాలను దృఢపరిచి, సమున్నత సోదర భావానికి పునాదులు వేసినై.

అక్టోబర్ మొదటి రోజులనుంచే, సోవియట్ ప్రజలు సోషలిస్టు నిర్మాణం తమ ప్రధాన కర్తవ్యంగా భావించారు. వెంటనే న్యాయమైన సంధి ఒప్పందం చేసుకోవలసిందిగా, యుద్ధంచేస్తున్న దేశాలన్నిటికీ, వారు గట్టి ప్రతిపాదనలు చేశారు. అయితే ఆరోజుల్లో ఒక్కడెక్కడా, సోవియట్ అధికారాన్ని గుర్తించలేదు. జార్ హయాములో రష్యా మిత్రులుగా వున్న దేశాలన్నీకూడా. జర్మనీతో శాంతి సంప్రదింపులు జరపాలన్న ప్రతిపాదనను నిరాకరించిన్ై. సోవియట్ ప్రభుత్వం బ్రెస్ట్ లిత్ వేర్ శాంతి ఒప్పందపు కఠిన షరతులకు ఒప్పుకోవలసివచ్చింది. ఆ ఒప్పందం ప్రకారం ఉక్రేన్ సోవియట్ రిపబ్లిక్ నుంచి విడిపోయింది. ఎస్టోనియా, లత్వియా లను జర్మనీకి ఇవ్వటం జరిగింది.

గుక్క తిప్పుకునేందుకు లభించిన ఈ కొద్ది వ్యవధిని ఉపయోగించుకుని సోవియట్ ప్రజలు, తక్షణం శాంతియుత నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. యుద్ధసామగ్రి పరిశ్రమలన్నిటినీ వ్యవసాయయంత్రాల ఉత్పత్తికీ, రవాణా సౌకర్యాలను పునరుద్ధరించటానికి, వీలుగా మార్చివేశారు. ఆ రోజుల్లో మా విద్యుత్కేంద్రాలన్నిటిలోకీ పెద్దవయిన వోల్గోవ్, స్విర్, షతూరా కేంద్రాల నిర్మాణం, రష్యాంతా విద్యుచ్ఛక్తి సమయం చేయటానికి లెనిన్ వేసిన బృహత్ పథకాన్ని చివరించటం, ప్రారంభమయినై.

దేశం శాంతియుత జీవనం కోసం కృషిచేసింది. శాంతి

అధిస్తుందిన్న ఆలతో జీవించింది. రష్యా ప్రజలకు గానీ, తిండి
సెంక అపనమో, శాంతి అంటే అవసరమైంది. కాని..

శత్రుపరివేష్టితం

పదభ్రష్టులయిన ఓర్గాలు మాత్రం అధికారం, ధూములు ఫ్యాక్టరీలు తమ చెయ్యి జారిపోయినందుకు మనస్సు సరిపెట్టుకోలేకపోయినారు, విదేశీ సామ్రాజ్యవాదుల సహాయంతో వారు, శైశవాఽస్థుల వున్న సోవియట్ రిపబ్లిక్ మీద యుద్ధం ప్రారంభించారు.

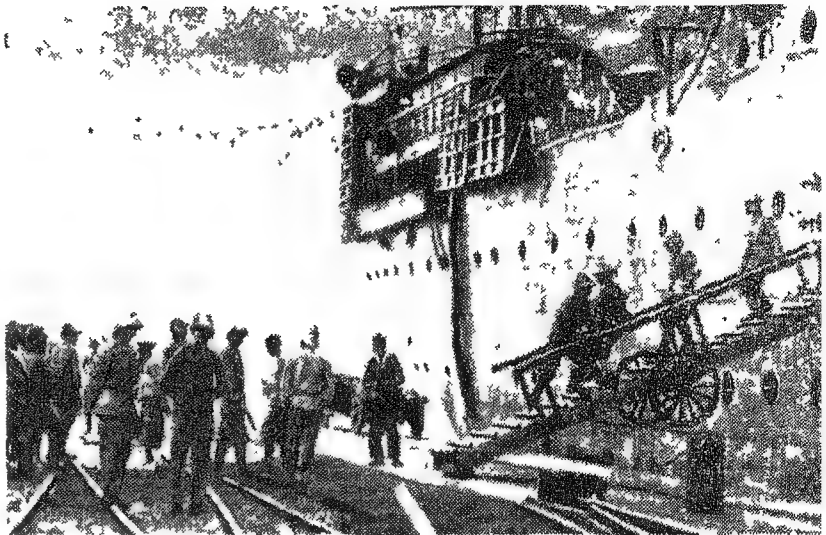
1918 డిసెంబరులో అమెరికన్ క్రూయిజర్ 'ఒలింపియా' ఉత్తర సోవియట్ రేవు మర్మాన్ స్కోలో ప్రవేశించింది. అమెరికన్ సైనికులు ఆ నగరాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. ఆ తరువాత కొంత కాలానికి, బ్రిటిష్ వాళ్ళు, ఫ్రెంచి వాళ్ళు, అమెరికన్లు కలిసి, ఉత్తరాదిలో మరొక రేవు ఆర్మేజెన్ స్కోలో ప్రవేశించారు.

దక్షిణ ప్రాంతాల్లో, బ్రిటిష్ సేనలు ట్రాన్స్ కేషియా మీదా మధ్య ఆసియా మీదా, ఉండెల్లినవి, ఫ్రెంచి నౌకాదళం నల్ల సముద్రంలోకి ప్రవేశించి, సోవియట్ ఘాభాగం మీద ఫ్రెంచి సైనికులను దింపింది. పశ్చిమాన, వైల్డోరష్యా, వాల్టిక్ ప్రాంతాలు, ఉక్రేన్-యి-న్యూ జర్జన్ల క్రింద వున్నయే, సామ్రాజ్యవాదులు సోవియట్ యూనియన్ చూర్పు సరిహద్దుల్ని చూడా విడిచిపెట్టలేదు. మొదట జపాన్ వాళ్ళు, తరువాత అమెరికన్లు, అక్కడ చూడా రంగంలోకి దిగారు.

ఈ జోక్యందారులు మాదేశాన్ని కొల్లకొట్టటం ప్రారంభించారు. రైళ్ళకు రైళ్ళు ధాన్యం, పంచదార, మాంసం, వెన్న, బొగ్గు జర్జన్ల రీసుకపోయినారు. ఉత్తరానా, తూర్పునా కూడా, అమెరికన్లు, జపాన్ వాళ్ళు, బ్రిటిష్ వాళ్ళు, అడవుల్ని కొట్టివేసి, బంగారాన్ని, విలువగల రోమాలనూ ఎగుమతి చేసుకున్నారు.

జోక్యందారులు తాము ఆక్రమించుకున్న ప్రాంతాల్లో, కార్మిక ప్రజలందరూ కంటగించుకున్న దోపిడీదారుల ప్రభుత్వాన్ని మళ్ళీ నెలకొల్పారు, రష్యా, ఉక్రేన్ మొదలైన సామ్రాజ్యవాదులతో కలిసి, కార్మిక జనాన్ని శిక్షించటం మొదలుపెట్టారు.

జైళ్ళన్నీ కిక్కిరిసిపోయినై. వేలకొద్ది రైతుల్ని, కార్మికుల్ని కాల్చివేశారు. అధికారదోరులు కమ్యూనిస్టులపట్ల మరీ హఠాత్ ప్రవర్తించారు. ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు, దూరప్రావ్యం గెరిల్లా దళాల ఉజ్వల నాయకుడూ అయిన నర్గయ్ లాజోని, ఆ పనుల ప్రాయలు, నేలమీద పడేసి కాళ్ళతో తొక్కి, తుపాకి మడమలతో కొట్టి, ఆ తరువాత, బతికివున్నవాడినే రైలింజన్ పొయ్యిలో పడేసి కాల్చివేశారు. బాటా కొమిస్సార్ లని ప్రఖ్యాతి కెక్కిన చూరకార్మిక నాయకులు 20 మందినీ, వారుచేసిన చిత్రపటమూడూ హ్రూరత్వంలో దీనినీ తీసివోయి. తుర్క్ మేనియా ఆక్రమించుకున్న బ్రిటిష్ జోక్యం చార్లు వారిని ఎడారిలోకి తీసుకెళ్ళి, అది తర్కశంకా కాల్చి చంపారు.

జ్లెవోవో రేవులో దిగులున్న ఫ్రెంచి సైనిక చరాలు

విదేశీ దూరప్రజనదారులు తాముక్కడే పోరాడలేదు. సోవియట్ శత్రువులయిన వెనకటి ఘాస్వాములూ, పార్టీ యజమానులూ, ధనిక రైతులూ-పిళ్ళతోనూ, పీరి అనుచరులతోనూ, పెద్ద పెద్ద సైన్యాలు ఏయారు చేశారు. ఈ సేనలని 'వైట్' అనీ, 'వైట్ గార్డ్స్' అనీ పిలిచేవాళ్ళు. ఈ సేనలకి జార్ విచారణం బలపరిచే సైనికాధికారులను సేనానులుగా నియమించారు. అందులో ఒకడు ఎమ్మిరల్ కోల్చక్. ఈ సైన్యాలకి తాను తాను రష్యాకి సాంస్కృతికమైనది ప్రకటించుకున్నాడు. ఈ కోల్చక్ గురించి సైన్యాల ప్రజలు ఒక పాటచూడా కట్టారు.

దుస్తులేమొ ట్రెటన్ నుంచి

ఘజీత్తులు ఫ్రాన్స్ నుంచి

జపాన్ వాచి పొగాకూ

చిందులేనె కోల్చక్.

తమ విదేశ యజమానుల మద్దతుతో ఈ వైట్ గార్డులు దేశంలో జోరబట్టారు. సైన్యాల ఆక్రమించారు. ఉక్రేన్ యావత్తూ ఆక్రమించారు. లెనిన్ గ్రాడ్ ని సమీపించారు. మాస్కో ని చుట్టుముట్టటం ప్రారంభించారు.

క్రెమిన్ మండలాన్ని మే-దే నాడు, "సుదోట్నెక్" (పనిచినపైచా

సమిష్టి కార్యాలాపాల నిర్వహించే స్వచ్ఛంద సేవ దళం)

పరిశుభ్రపదస్త్రాన్ని దళ్యం

సోవియట్ యూనియన్ అన్ని వైపులా శత్రు పరిస్థితి అయిపోయింది.

సోవియట్ రష్యా ఛోడ దో

అక్టోబర్ విప్లవ విజయాలనూ, సోవియట్ రష్యా స్వారం త్రాగి సాయుధ బలాలు మాత్రమే రక్షించగలవనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. 1918 జనవరి నెలలో టోల్విక్ పార్టీ, సోవియట్ ప్రభుత్వమూ కూడా, కార్మిక కర్షకుల కొత్త సైన్యాన్ని, ఎర్ర సైన్యాన్ని సృష్టించేందుకు నిశ్చయించినై. ఆ క్లిష్ట సమయంలో లెనిన్ ఆహ్వానితాత్రిక పని చేశారు. ఆయన కార్మిక దళాలతో మాట్లాడారు; ఎర్ర సేనానులలో సమావేశాలు జరిపారు. ఎర్ర సైనికులకు దుస్తులూ, ఆయుధాలూ సమరూప సమస్యలూ ఆలోచన సాగించారు.

దేశమంతా ధ్వంసమయిపోయింది. చాలా కర్మాగారాలూ, ఫ్యాక్టరీలూ పని లేకుండా పున్నాయి. వాటిని నడిపించేందుకు ఇంధన పదార్థాలు లేవుపోయినై. కొద్ది రేషన్ రోసం జనం గంటలొకటి, బార్ల రీర్పి పడగాపులు పడ్డారు. వాళ్ళకి నూరు గ్రాముల కొద్ది ఇచ్చేవాళ్ళు. అప్పుడప్పుడూ 50 గ్రాములు మాత్రమే లభించేది. అయినా, క్రామికి జనం లంచ అధికారాన్ని కాపాడుకునేందుకు ఏ త్యాగం చేయటానియినా సిద్ధపడ్డారు. సరయిన శిక్షణ, ఆయుధాలూ లేకపోయినా, చింకి గుడ్డలు కట్టుకుని ఎర్ర సైనికులు నిర్భయంగా పోరాడారు. విజయం సాధించారు.

సోవియట్ అధికారాన్ని రక్షించటంకోసం లక్షలకొద్దీ కార్మికులు, కర్షకులు సైనికులై పోరాడారు. శత్రువులకు వెనకవక్కన గెరిల్లా దళాలు ఏర్పడ్డయ్. కార్మికుల పటాలాలూ, సేనలకు సేనలే తయారయినయ్. ప్రజా సామన్యంలో నుంచి సమర్థులయిన సేనానులూ, వీరులూ ఉద్భవించారు.

ఈ పోరాటంలో మా దేశ ప్రజలు ఒంటరిగా లేదు. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్ మొదలైన పెట్టుబడిదారీ దేశాల కార్మికులూ కూడా కార్మిక కర్షకుల ప్రభుత్వ రాజ్యం రక్షణకు ముందుకు వచ్చారు. లండన్, పారిస్, రోమ్ మొదలైన సగిరాల్లో సభలు, ప్రదర్శనలు జరిపారు. అక్కడ ఆయుధ కర్మాగారాల కార్మికులు ఆయుధాలు ఉత్పత్తి చేసేందుకు నిరాకరించారు. రేపు కార్మికులు వాటిని ఓడలలోకి యెక్కించటానికి నిరాకరించారు. సైనికులూ, నావికులూ కూడా సోవియట్ దేశంతో పోరాడేందుకు నిరాకరించారు. తమ ప్రభుత్వాలు సోవియట్ రష్యాలో టోల్కాన్ని మానుకోవాలని వారు కోరారు.

ప్రజా విజయం

అన్నింటిలోకీ 1919వ సంవత్సరం సోవియట్ రష్యాకి గడ్డు సంవత్సరం.

ఆ సంవత్సరం ఎంతకాలం మొదట్లో కోల్చుక దండయాత్ర ప్రారంభించాడు. అతడు వైదిరియానుంచి కదలి, ఊరల్ పర్వతాలదాటి ఓల్గా నదిని సమీపిస్తున్నాడు. పడమట, బాల్టిక్ ప్రాంతాలనుంచి యుడెనిచ్ వచ్చి, పెటోగ్రాడ్ మీద దాడి చేశాడు. బాల్టిక్ లో సోవి

యట్ నౌకా స్థావరం క్రాస్ స్టాట్ ని బ్రిటిష్ నౌకా దళం సమీపించింది. అంటే, పెట్రోగ్రాడ్ ని సమీపించింది. అన్నిటికన్నా చివర చెపుతున్నా, ప్రాధాన్యతలో దేనికీ తీసిపోని సంఘటన—పచ్చి ద్రోహం ఒకటి—పెట్రోగ్రాడ్ మార్గాలను రిక్షిస్తున్న నౌకా స్థావరాల్లో జరిగింది. అక్కడ విప్లవ ప్రచారాలయిన తిరుగువాటు ఒకటి జరిగింది.

పట్టువంతో చర్యలు తీసుకోవడమే కాక, ప్రజల్లో అకుంఠిత దీక్ష అవసరమయింది. ఇవి ఉద్భవించినై చాలా. ప్రజలు అపూర్వమయిన ఉత్సాహశక్తి చూపి, అసాధ్యమనుకున్నవాటిని సాధించారు. బ్రిటిష్ వాళ్ళు సోవియట్ జలాల్ని వదిలిపెట్టి చెప్పిపోయినారు. ఎదురు తిరిగిన నౌకా స్థావరాలను, నయద్రం మీదనుంచి ముఠాముఠి దాడి చేసి, ఆక్రమించుకోటం జరిగింది. పెట్రోగ్రాడ్ రోట గోడల దగ్గరే యుడెనిచ్ ని నిర్మూలించటం జరిగింది. చూట్టు రంగంలో, నాలుగు లక్షల బలంతో వచ్చిన రోల్స్ లెస్ సైన్యం చెనకాడటం మొదలు పెట్టింది.

ఇక్కడ, రోల్స్ లెస్ జరిగిన పోరాటాల్లోనే, ప్రఖ్యాత వీరుడు వాసిరీ చెపయేవ్, అతని ప్రఖ్యాత దళం, అజరామరమయిన కీర్తి సంపాదించారు.

ఘవిష్యత్తును తేల్చివేసినటువంటి డిఫెన్స్ యుద్ధంలో చెపయేవ్ దళం అగ్రశ్రేణిలో వుంది. వైట్ గార్డులు వారిమీద ఎదురు దాడి చేశారు. ఘజం ఘజం రాచుకుంటూ, అధేవ్యంగా శ్రేణులు రీర్పి, వైట్ గార్డులు ముందుకు రావటం సాగించారు. అది ఎర్ర సేనలను మానసికంగా చెబ్బి తీసేందుకు జరిగిన దాడి. చెపయేవ్ దళం మర ఫిరంగులు కాల్పుటం ప్రారంభించింది. వైట్ గార్డులు కుప్పలు కుప్పలుగా కూలిపోతున్నారూ; కాని దాడి కొనసాగుతూనే వుంది. అదిగమించటానికి సాధ్యంకాని, ఘయంరరమయిన గోడ ముందుకు నడిచి పస్తున్నట్లుగా. వైట్ గార్డులు దాడి సాగించారు. చెపయేవ్ దళం వెనకంటే వేస్తుందని వాళ్ళు అనుకున్నారాని, ఎర్ర సైనికులు దృఢంగా నిలబడి, దాడిని ఎదుర్కున్నారు. శత్రువుల దాడి విలిచి పోయింది. ఎర్ర సైనికులు పెద్దపెట్టున ఉత్సాహ ఘోష చేస్తూ, శత్రువును వెంటవడి తరిమారు.

1919 చివరినాటికి కోల్చుక సైన్యం వైదిరియాకు ఉపసంహ

నెండ్ ఇంటర్నేషనల్ వైసర

రించుకుంది. దాన్ని అక్కడ పూర్తిగా నిర్మూలించటం జరిగింది. అప్పుడక్కడి ప్రజలు మళ్ళీ కొత్తపాట కట్టారు :

దుస్తు డాటు ఆరిపోయె
ఓజరీర్తులు మాయమయ్యె
కనిపించదు పొగాకనలు
తీరిపోయె కోల్పోక పని.

నైదిరియా తిరిగి సోవియట్ ప్రాంతమయింది.

తప్పిపోయిన జోస్యం

కోల్పోక పూర్తిగా ఓడిపోవటానికి కొంచెంముందుగా, 1919 డిసెంబర్ లో సోవియట్ రష్యామీద మరొక కొత్త దండయాత్ర ప్రారంభమైంది. "వైట్" సేనలు దక్షిణంనుంచి, క్రిమియా, దాన్ నదీ ప్రాంతాలనుంచి, పైరిరాపటం మొదలుపెట్టారు. జనరల్ దెనికిన్ ఈ సేనలకు అధిపత్యం వహించాడు. బ్రిటిష్, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులు ఇప్పుడు తమ ఆశలన్నిటినీ దెనికిన్ మీదనే కేంద్రీకరించుచున్నారు. అతడుందికి పైగా పున్న దెనికిన్ సేనకి వారు ఆయుధాలను, సామగ్రిని పూర్తిగా సప్లయ చేశారు.

"వైట్" సేనలు జక్రేన్ గుండా నడుస్తూ, ఓరెల్ పట్టణాన్ని ఆక్రమించుకున్నయ్, 'తులా' నగరాన్ని సమీపిస్తున్నయ్. ముస్కోవ్ నగరం చలానా రోజున, చలానా గంటకు పదిపోతుందని విదేశీ రాజకీయజ్ఞులూ, పత్రికా రచయితలూ జోస్యాలు చెప్పారు. ముస్కోవ్ లో మొట్టమొదట ప్రవేశించే చటాలానికి పదిలక్షల రూబుళ్లు బహుమానం ఉస్తాదని ప్రకటించటం కూడా జరిగింది.

అందోళనాచరిమైన ఆ రోజుల్లో, "దెనికిన్ ని ప్రతిఘటించేందుకు తమ సర్వస్వం అర్పించాల"ని ప్రజలకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ విజ్ఞప్తి చేసింది. అత్యంత అనుభవంకల బోల్షివిక్కులను నైస్యం లోకి పంపించారు. కామెస్సామోల్ సంఘాలన్నిటి తలపట్టలమీదా, "సంఘం చూసివేశారు; ప్రతిఒక్కటూ యుద్ధరంగంలో పున్నారు" అని వ్రాసివుంది.

దెనికిన్ తో జరిగిన పోరాటాల్లో పెన్యూక బుద్వోస్నీ నాయకత్వాన పోరాడిన మొదటి అర్జిక సైన్యం శాశ్వత కీర్తి సంపాదించింది. ఒక్కొక్కటిగా ఈ అర్జిక సైన్యం జరిపిన దాడితో, శత్రు శ్రేణి భేదించబడింది. మొదటి అర్జిక సైన్యం శతృశ్రేణిలో గండి కొట్టి, వారిని భేదించుకుంటూ, వారి షెనరాలకు వెళ్ళారు. 1919

ప్రాచ్య రంగానికి తరలిపోతున్న దృశ్యం 1919

అక్టోబర్ రెండో భాగంలో ఓరెల్ దగ్గరా, వొలానెజ్ దగ్గరా, జరిగిన పోరాటాల్లో దెనికిన్ దళాల్ను చాలావరకు చుట్టుముట్టి, నిర్మూలించటం జరిగింది. బతికిబయటపడ్డవారు క్రిమియాకి పారి పోయినారు.

శత్రువులకు సముద్రమే శరణ్యం

1920లో కొత్త పోరాటాలు జరిగినై. జనరల్ రాంగెల్ క్రిమియానుంచి దండయాత్ర సాగించాడు. ఈసారికూడా సామ్రాజ్య వాదులు డబ్బుకి రెక్కపెట్టలేదు. రాంగెల్ కి ఏమానాలూ, టాంకులూ సప్లయచేశారు.

లెనిన్ సలహామీద, దక్షిణరంగం ఆధిపత్యం మిఫేల్ ఫ్రంజ్ కి అప్పగించారు. ఫ్రంజ్ చాలాకాలంనుంచీ బోల్షివిక్ గా ఉంటూ, అనేక రహస్య సంస్థల్లో పనిచేశాడు. అతడి అంతర్యుద్ధంలో ప్రముఖ సేనానిగా తయారయినాడు. ఓల్గానది మీదనూ, డిజెల్ వర్క్సల దగ్గరా, కోల్పోకని ఓడించిందీ, కజఖ్ స్టానికీ విముక్తి కలిగించిందీ అతనే. అతనే చువ్యుకెసియాలోనుంచి బ్రిటిష్ శక్త్యం దారులను తరిమిచేశాడు.

ఈసారి వైట్ సేనలతో ప్రధానయుద్ధం ట్వివర్ సెడిబడ్డన, కాఫోవ్ లా అనేదోట జరిగింది. ఆ ప్రదేశంలోనే, మూ అతిగొప్ప జల విద్యుత్ కేంద్రాల్లో ఒకదానికి సంబంధించిన ఆనకట్ట, సోవియట్ ప్రజలు నిర్మించిన కాఫోవ్ లా సముద్రం పున్నయ్. ఈ పోరాటంలోకూడా వైట్ సేనలు మళ్ళీ ఓడిపోయినై. శత్రువులను పెంచాడీ, క్రిమియాలోకి తలుచుకుపోమ్మని ఫ్రంజ్ తన సేనలకు ఉత్తరువు చేశాడు.

అయితే, వైట్ సేనలు పెరెకావ్ అనేదోట గట్టిస్థావరాలు ఏర్పరచుకున్నయ్. పెరెకావ్ అనేది క్రిమియా ట్వివర్ క్లాన్ని ప్రధానధానిగాగంలో కలిపే నన్నటి భూసంచి. ఈ భూసంధి వెడల్పు 8 కిలోమీటర్లే. ఈ మార్గానికి అడ్డంగా, 8 కిలోమీటర్ల పొడవైనా, సముద్రంనుంచి సముద్రానికి, టర్కిష్ బురుజులు ఇరవై మీటర్లు ఎత్తుగా నిర్మించి వున్నయ్. ఈ బురుజుల ముందు తోతయిన కందకం, బురుజులమీద రెండువందల ఫిరంగులూ వున్నయ్. భూసంధి ప్రాంతంఅంతా ముళ్లతీగెలతో దట్టంగా కంచెలువేశారు. ఈ శ్రేణికి కొంచెం దక్షిణంగా ఇటువంటిదే మరొకశ్రేణి. ఇంక బలిష్ఠంగానూ, ఇంత అనుకూలంగానూ నిర్మించబడింది. ఇక్కడ శత్రువులు కొద్దిపాటి బలంతోనే, చాలాకాలం పోరాడవచ్చు.

భూసంధిమీదుగా క్రిమియాలోకి ప్రవేశించటానికి బదులుగా, పక్కన, అక్టే లోతులేనటువంటి సివాష్ అఖాతంలోనుంచి వెళ్ళేందుకు ఎర్రసేనలు నిశ్చయించినై. కొన్ని చోట్ల యీ అఖాతాన్ని కాలినడకన దాటవచ్చునుకాని, అప్పుడప్పుడూ నీటిమట్టం పెరిగి, ముంచివేసే ప్రమాదం వుంది. అయినా రెక్కచేయకుండా, ఎర్ర సైనికులు నిర్భయంగా నీళ్ళలోకి దిగారు. గుండెలవరకూ, నడుములవరకూ

పున్ను మంచులాంటి ఆ నీళ్ళలో వాళ్ళు ముందుకు సాగారు. రంగులనీ, మరతుపాకులనీ, మందుగుండు సామగ్రినీ, చిన్న చిన్న తెప్పలమీద పెట్టి, లాక్కుంటూ, ముందుకు సాగారు. 1920 సంవత్సరం నవంబర్ నెలలో ఎర్ర సైన్యం క్రిమియామీదికి విరుచుకుపడింది. భయవివ్వాలలయిపోయిన వైట్ సేనలు నల్ల సముద్రం ఒడ్డుకు తగ్గిపోయినై. నిరూలం కాగా మిగిలిన సేనలు ఓడలెక్కి, రష్యానుంచి పారిపోయినై.

అంతర్యుద్ధం ముగింపుకు వస్తున్నది.

అద్భుత గాథ

జాల్యావస్తలో వున్న సోవియట్ రాజ్యాన్ని దోపిడీదారులయిన సామ్రాజ్యవాదులు యుద్ధంలోకి ఈడ్చటం, ప్రజలకు గొప్ప నష్టంగా పరిణమించింది. రష్యాలో విప్లవ ప్రతికూల తిరుగుబాటును ప్రోత్సహించింది విదేశ సామ్రాజ్యవాదులే. తుపాకుంతోనూ, మోసంతోనూ, ఆకలి అనే కఠోర చూస్తంతోనూ సోవియట్ రష్యాను హతమార్చడానికి శక్తివంచనలేకుండా కృషిచేసింది వాళ్ళే.

పచ్చాలుగు విదేశాలూ, వేలకొద్ది దేశద్రోహులు మా దేశాన్ని కబళించటానికి ప్రయత్నించారు. అంతా తలాటక వైపునా చీల్చి పేసేందుకు ప్రయత్నించారు. అయినా, సోవియట్ రష్యా గట్టిగా నిలబడింది. వీటన్నిటినీ తట్టుకుని బయటపడింది. ఇదొక అద్భుత గాథ. ఇది విదేశీ యుద్ధతంత్రజ్ఞులకు ఇంకా విస్మయం కలిగిస్తూనే వుంది.

రష్యా నిలబడగలిగిందీ అంటే, దానికి కారణం, సోవియట్ అధికారాన్ని రక్షించటానికి లక్షలాది రష్యన్ యువకులు నడుం కట్టారు. విప్లవాగ్నిలో ఉద్ధులైన కార్మిక, కర్షక సామ్రాజ్యం అంతర్యుద్ధంలో మరింత కౌశలు తీరింది.

రష్యా నిలబడగలిగిందీ అంటే, దీనికి కారణం ప్రపంచ ములో ఉత్తమ ప్రజలంతా, ముఖ్యంగా ఇతర దేశాల్లో కార్మికులూ,

“మా నవు డి పాట్లు”

లన్నదీ, సుప్రసిద్ధ రష్యన్ రచయిత మిఖైల్ షొలా కోవ్ విరచించిన, విఖ్యాత బృహత్కథానికకు శీర్షిక, అది సమగ్రంగా మా పత్రికలో వెలువడగలదని ప్రకటించ దానికి మేము ఎంతో ఉత్సహిస్తున్నాము. ప్రపంచ ఖండం రాచోపు సంచికలో వెలువడుతుంది.

“ఒక గ్రామపు చరిత్ర” అన్న శీర్షికతో రాబోవు సంచి కరో రానున్న వ్యాసం, విప్లవానికి పూర్వం పతనమవు తున్న ఒక పల్లెపట్టు, సోవియట్ పరిపాలనలో ఎట్లా పచ్చ పచ్చగా సరిసంపదల కాటవట్టుగా పరివర్తించబడి సదృశ్య హృదయంగమంగా వర్ణిస్తుంది.

నాలుగు-పుటల పర్చిత్రానుబంధం యీ రానున్న సంచి కకు మరొక విశేషాకర్షణ,

మీ ప్రతికై త్వరపడండి !

కర్షకులూ, రష్యాను అభిమానించారు కనుక.

గొప్ప వ్యవస్థకు ఆదర్శం చూపించారు కనుకనే, సోవియట్ ప్రజలు జయించారు. ఈ ప్రజానీకాన్ని సన్నాహపరచింది కమ్యూనిస్టుపార్టీ, విజయాలనుంచి విజయాలకు వారిని సమీపించి కమ్యూనిస్టుపార్టీ. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రజల్ని అధికారంలోకి తీసుకురావటమే కాకుండా, ఆ అధికారం నిలబెట్టుకొనటంలో తోడ్పడింది.

కాలం ముందుకు సాగిపోతుంది. చరిత్ర కాలచిరుస్థంగా నడవదు.

(మహాకృషి) మహోద్యమ ప్రారంభం

ప్రపంచయుద్ధం, ఆ తరువాత వచ్చిన అంతర్యుద్ధం మొత్తం వదేళ్ళపాటు సాగినై. లక్షలకొద్ది చదరపు కిలోమీటర్ల మేర లక్ష మించిన రష్యా అంతా, కాగి చల్లారిన కాదుమోస్త్రు చూస్తూనే వున్నాం — పనిలేకుండా పడివున్న ఫ్యాక్టరీలూ, నీళ్ళునించిన గనులూ, ధ్వంసమయిన పంటెనలూ, రైలుమార్గాలూ ఎక్కడచూసినా కన్నుచూపు మేర దాచేవరకూ, గడ్డిగాదం పెరిగి కలపెత్తోక్కిన పొలాలూ, తగలబడిన గ్రామాలూ, ధ్వంసమయిన నగరాలూ కనిపించినై.

అన్నిటికన్నా భయంకర దృశ్యం మరొకటి వుంది. చింకిరి గుడ్డలతో, ఎండిపోయిన దేహాలతో, గుంపులు గుంపులుగా చిల్లలు, యుద్ధంపల్ల నిరాశ్రయురై కనిపించారు. వాళ్ళు రష్యా అంతర్భాగం తిరుగుతూ, దురాజాల వైపుకి తమ ఆకలి కళ్ళను నిగుదించేవాళ్ళు. కాని దురాడాలు కూడా ఖాళీదే.

ప్రైవేట్ వ్యాధి గ్రస్తులకు ప్రత్యేకించిన ఇళ్ళలో ఎందలొద్ది జనం పడివుండే వాళ్ళు. రష్యాలో యెక్కడ చూచినా నిలువలు, నిలువలు, నిలువలు — అంతా నిలువ మయం,

గ్రామాలు కోరినై బట నగరాలు అదిగినై రాత్రి ఫ్యాక్టరీ కవనరం దొగ్గు ఎటుచూసినా వుంది బుగ్గి నాశనం, ఆకలి....

దేశాన్ని తిరిగి నిర్మించటానికి కార్మికులు, కర్షకులూ, నాలు గేళ్ళపాటు నిరంతర కృషి చేశారు. సాఫ్యమైనంత రష్యన్లలో తమ ఆర్థిక వ్యవస్థ దాగు చేసేందుకు, జీతం లేకుండానే, శని, ఆదివారాలు పనిచేశారు. తీరిక సమయాల్లో కద్దెలు బళ్ళకి ఎర్రేవాళ్ళు, రైలు మార్గాలని దాగు చేసేవాళ్ళు; పీఠులని కుప్పబరిచేవాళ్ళు — అన్నీ జీతం లేకుండానే చేశారు. ప్రతివాళ్ళు శనివారాలు పనికి పట్టేవాళ్ళు.... శని వారం చేసే పనితో తెనివేకూడా పాల్గొన్నారు. పని చేయటంలో ప్రజలు ప్రవర్తించిన ఈ ఉత్సాహానికి ఆయన “మహా కృషి ప్రారం భం” అని పేరు పెట్టారు.

యుద్ధంపల్ల నాశనమయిన ఫ్యాక్టరీలన్నిటినీ దాగు చేశారు. రైతులు పదిలేసిన పొలాల్లో, కొద్దికాలానికే గోధుమ, రై మొక్కలు తలచెత్తినై. తిరిగి నిర్మించిన రైలు మార్గాలమీద, నిండా నరుకులు వేసుకుని రైళ్ళ పరుగెత్తటం ప్రారంభించినై.

కార్మిక జనాభాని ఇప్పుడు కొత్త సమస్య ఎదుర్కుంది. పెనకపడి, అలసంగా వున్న రష్యాని ముందడుగు వేసిన కార్మిక కర్షక రాజ్యంగా రూపొందించటమే ఆ సమస్య.

« ఒ. వాసి ల్యోన్ »

అమెరికన్ పాలకవర్గాల పత్రికలు ఈ మధ్యవరకు అసియాలోని అమెరికన్ విదేశాంగ విధానాన్ని గురించి మొత్తంమీద సంతృప్తిని వెళ్ళుచున్నవని వచ్చాయి. కాని ఇప్పుడు మరలైనా జాగ్రత్తగా అమెరికన్ పత్రికలను చదివినట్లయితే పరిస్థితులు పూర్తిగా మారిపోయినట్లు తెలియవస్తుంది. అసియాలో అమెరికన్ విధానం పట్ల ఆగ్రహాన్ని చూపుతూ, ఆ విధానాన్ని పునఃపరిశీలన చేయమని కోరడము అధికంగా జరుగుతున్నది. అందులోను ముఖ్యంగా ఈ మధ్య జరిగిన సంఘటనల విషయంలో ఇది బాగా ద్యోతక మవుతుంది : తెవాన్ లోని అమెరికన్ వ్యతిరేక ప్రదర్శనలు, బ్రిటన్, మెక్సికోను దేశాలు చైనాతో పెట్టుకొన్న వ్యాపార నిర్బంధాలను రద్దు చేయడము అలాంటి సంఘటనలు.

తెవాన్ సంఘటనల అనంతరం అసియాలోని అనేకదేశాలలో అమెరికన్ వ్యతిరేక గాలి దుమారం ఒకటి లేచినమాట అందరికీ గుర్తే. అది అమెరికన్ ప్రజలపైన గొప్పప్రభావాన్ని కలుగజేసింది. అమెరికన్ విదేశాంగ విధానం అపజయాలను పొందుతున్నట్లు చాలామంది గ్రహించ సాగారు. న్యూ థిపల్లెక్ ఆర్మ్స్ పత్రిక యలా వ్రాసింది. “ఈ విధానం ఇప్పుడు పరిక్షకు లోనవుతున్నది. ఫార్మోజా లోని మే 21న జరిగిన సంఘటనలు యీ విధానాన్ని పూర్తిగా ఖమ్మ చేసేస్తామనే అనుచున్నాను. న్యూయార్క్ లోని డెప్పాలంట్ అసియాపట్ల తన వైఖరిని అమెరికన్ పూర్తిగా పునఃపరిశీలన చేయకొనవలసివుంటుంది.”

ఏమి జరిగింది? ప్రస్తుత పరిస్థితికి కారణం యేమిటి? అత్యంత పలుకుబడి గల పత్రికల్లో ఒకటయిన న్యూయార్క్ టైమ్స్ పత్రిక మొక్క టోక్యో విలేజిరి మిన్స్ బ్రుంబెర్ ఆ పత్రికలో వ్రాసిన ఒక సుదీర్ఘ వ్యాసంలో, ఈ అసియాదేశాలలో కాను ప్రీతితో చూడబడుతున్నానని అనుకోగలిగినట్లయితే, అతడు అసాధారణమైన వ్యక్తి అయి వుండాలని ఉద్దేశించాడు. అమెరికన్ సైన్యాలు క్కడెక్కడెక్కడే ఉ చదిబడుతున్నాయో ఆ ప్రాంతాలలో, సాధారణంగా వాటి రాక ఆ ప్రాంతపు ప్రజల జాతీయ గౌరవానికి భంగం కలిగించే సంఘటనతో సంబంధం కలిగివుండడంవల్ల, ద్వేషించబడుతున్నాయి. “ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం” ప్రారంభం అయినది లగాయతు అమెరికన్ అవలంబిస్తూ వచ్చిన పూర్వం ఇప్పుడు పునఃపరిశీలన గావించబడాలని న్యూయార్క్ టైమ్స్ పత్రిక అటు తర్వాత వ్రాసింది. ప్రభుత్వ విధానాన్ని బులపర్చే న్యూయార్క్ టైమ్స్ లాంటి ప్రముఖ వార్తా పత్రిక యీ విధంగా డిమాండు చేసినంతచే, అది విశిష్ట ప్రాముఖ్యతను కలిగి వుంటుంది.

బహుశ అన్నిటికంటే ఆసక్తిదాయకము, సుదోషకము అయిన విషయము మనకు చిత్రాగో డెయిలీ న్యూస్ అన్న పత్రికలో అగు పడుతుంది. ఈ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఒక వ్యాసము ప్రభుత్వ వర్గాల చృష్టి నాంధ్రించడమేగాక “కాంగ్రెషన్ రికార్డు”లో గూడా ప్రకటింప బడింది. ఆ పత్రిక టోక్యో విలేజిరి మిన్స్ మీద అసియా దేశాలగుండా పర్యటిస్తున్న సంకల్పంలో యీ విషయాలను గమనించాడు : ఒకనానా ప్రజలు, జపానులోని అత్యంత పెద్ద నగరానికి ఒక కమ్యూనిస్టుని మేయర్ గా ఎన్నుకొని అమెరికన్ సైనిక పరిపాలన పట్ల తన అసంతృప్తిని ప్రకటించారు; అమెరికన్ సైనిక

స్థావరాల విషయంలో జరుగుతూ ఉండిన సంప్రసింపులు విఫలమయ్యాయి; అమెరికన్ తో వున్న పరస్పర రక్షణ ఒడంబడిక జపానుకు అననుకూలంగా వున్నది గాబట్టి అది రద్దు గావించబడడమో, లేక మౌలికంగా మార్పులు చేయబడడమో జరుగాలని జపానులో పదే పదే డిమాండు చేయబడుతున్నది.

ఈ చిత్రాగో వార్తాపత్రిక ఈ విషయాలనుబట్టి కొన్ని ముఖ్యమైన నిశ్చితాభిప్రాయాలకు వచ్చింది. తెవాన్ లోని సంఘటనలు, అసియాలో తాము పరదేశీయుల మన్న వాస్తవ విషయాన్ని గౌరవనీయులైన అమెరికన్లు మరిచిపోతుంటారన్న సంగతిని బాహుటంగా వెల్లడిస్తున్నాయి; అసియా బచ్చితమైన శాంతియుత మార్గాన్ని అవలంబించడం ప్రారంభించిన తర్వాత విదేశాలలో అమెరికన్ సైన్యాల ఉనికిని సమర్థించడం కష్టతరమైపోతున్నది.

అమెరికన్ సహాయం అనిబడే దానియొక్క స్వార్థ దృష్టి లక్ష్యాది అసియా ప్రజలకు నేడు సుస్పష్టమయింది. అందువల్లనే అనేక అసియా దేశాలు ఈ విషయంలో బహు జాగరూకతతో వ్యవహరిస్తున్నాయి. “సహాయ” కార్యక్రమం ఇంకా కొనసాగి పబడుతున్న దుకు దానికి వ్యతిరేకంగా విమర్శాత్మక ప్రకటనలు, అక్షేపాలు గూడా తరుచు అమెరికన్ పత్రికలలో కనబడుతూ ఉన్నాయంటే అది కాకరాళియంగా జరుగుతున్న విషయం మారకం కాదు. అసియా దేశాలకు “సహాయం” చేసే కార్యక్రమాన్ని విమర్శిస్తూ రిచీమండ్ న్యూస్ లీడర్ అనే పత్రిక ఇలా వ్రాసింది: వాషింగ్ టన్ లో ఇప్పుడు బాగా ప్రచారంలో ఉన్న పదజాలాన్ని ఉపయోగించాలంటే, మనం ఇంకా ప్రపంచమంతటా “ప్రేమను కొనుక్కొంటు”న్నాము. ఈ విధానం ప్రమాదానికి దారికీస్తుంది. అట్టి విధానాన్ని పరిత్యజించవలసిన సమయమానవసరమయినది.

అమెరికన్ విదేశాంగ విధానం పునఃపరిశీలించబడాలని అమెరికన్ పత్రికలలో జరిగే ప్రచారంలో తరుచు చైనా సమస్య ప్రస్తావించబడుతూ ఉంటుంది. పుటిన్ తొమ్మిదవ రోజున కండ్లు తెరిచే పిల్లిహుసలవలె, అమెరికన్లు, చైనాపట్ల వాషింగ్ టన్ 1919 మొరలు కొని అవలంబిస్తున్నట్లైన విధానం యొక్క దివాళాకోరు తనాన్ని ఇప్పుడు గుర్తిస్తున్నారని నేషన్ అనే పత్రిక వ్రాసింది. ప్రసిద్ధ అమెరికన్ పత్రికావిలేజిరి వార్టర్ లివ్ మన్, చైనా పట్ల అమెరికన్ అనుసరించే విధానం అనర్థదాయకంగా ఉన్నదని ఒప్పుకొనవలసి వచ్చింది.

ఈ విధానాన్ని పూర్తిగా పునఃపరిశీలన గావించి, ప్రపంచపు ఆ భాగానికి సంబంధించిన సమాచార సమస్య విషయంలో నూతన దృక్పథాన్ని అవలంబించాలన్నదే నేటి ప్రజాభిప్రాయం. అంటూ ఇంతవరకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని బేషతరుగా బలపరుస్తూ వచ్చిన క్రిస్టియన్ సైన్స్ మానీటర్ అనే పత్రిక వ్రాసింది.

అసియాలో అమెరికన్ విధానం పునఃపరిశీలన గావించబడాలని అమెరికన్ పత్రికలలోను, ప్రముఖ అమెరికన్ పత్రికా రచయితల వ్యాఖ్యానాలలోను నొక్కి చెప్పబడుతున్నది. అనేక వార్తాపత్రికలకు, మ్యాగజైన్లకు సరికొత్తదైన యీ విషయమే ఇప్పుడు ప్రధానాంశంగా ఉంటున్నది.

భావి నావికులు

సముద్రం అన్నా, అంతరిక్షమన్నా ప్రజల మనస్సులలో ఒక విభిన్న మైన ఆకర్షణ కలుగుతుంది. ఎన్నెన్నో శతాబ్దాలుగా సముద్ర యానమంటే సుమారు దేశాలకు, యాత్రగాను, వింత వింత ప్రజలు, ప్రదేశాల సందర్శనంగాను, సాహస కృత్యాలు చేయడంగాను పరిగణింపబడుతూ వచ్చింది. ముఖ్యంగా బాలలు నావికులను, వారి నావికా దుస్తులను చూచి ఆకర్షితులవుతుంటారు.

ఈ ఆకర్షణ సోవియట్ బాలలకు కూడా లేకపోలేదు. ఏమ జీవితమంటా నేలమీదనే గడిపిన వయోజనులుగూడా యీ ఆకర్షణకు గురికాక మానరు.

కాబట్టి, మాస్కో-వా నదిలో వయ్యారంగా తేలియాడుతున్న ఒక తెల్లని

నావికుని నేన ప్రశంసార్థమవుతుంది.

"ఓరవాసులారా, నెలవు, ఇహ మేము సముద్రయాత్రకు పోతున్నాం!"

లాంబిలి మోడతానికి మాస్కో వాసులు ఎంతో ఆసక్తిని చూపారంటే ఆకర్ష్యవదలనిన విషయం ఏమిటంటే, కానీ ప్రజలకు అంతగా ఆకర్షించిన పదార్థం ఒక ఆధునికీకరణ లేకపోలేదు.

ఆ సందర్భంలో, పై దెక్కు, స్టెయిరూమ్ ప్రయాణికులతో కలిసి, లాంబిలియూ వారంతా బాల్కనీ, కానీ రేవులో వున్న జనాన్ని ఆకర్షిస్తున్న విషయం వివరించే ప్రయాణికుల కేయస్సులోనే వున్న నావికులు, వారు నావికుల దుస్తులను ధరించి వున్నారు. వాన కంకటితో మూల పురుషుడైన మార్క్స్ మ్యాంకు గూడా 10 సంవత్సరాలకు మించి వుంటావు.

మాస్కో వాతకాలకు చెందిన మానా అలిసెయిత్ అనే ఒక విద్యార్థి ఈ నావికుల రాజులను లెనిన్ కాలనీ కంటుండ్లవారు, ఏకదైవులూ.

నావికుడు కావాలని ఆశించేటట్లుయితే "బాల నౌక సంస్థ"లో చేరవచ్చునని తెలియజేసే ఒక ప్రకటనను సాషా వాళ్ళ పాఠశాల నోటీసు బోర్డుమీద చూచాడు. గత వసంతకాలంలో మాస్కోలోని పాఠశాలలో ఆకర్షకమైన ఈ ప్రకటన చేయబడింది.

చందలాది ఇతర విద్యార్థులవలెనే సాషా కాలయాపన మేమాత్రమూ లేకుండా నిర్ణయించుకొని "వాలంటీ"గా సంస్థ మయ్యాడు. అతను నావికాయానం అంటే యేమిటో అతనికి సరిగ్గా తెలియదు. ఇది ఒక విధమైన పాఠశాల వంటిది. ఇవరి కివంతా రసాభాస ముప్పుతుందేమోనని. తీరా అతనిని యేదైనా ఒక జలగ్రీవం కేంద్రంలో చేరమంటారేమోనని అనుమానం కలిగింది. అందువల్ల ఊపిరి బిగబట్టుకొని "రిక్రూటింగ్ కేంద్రానికి" వెళ్ళాడు. కాని అక్కడ జరిగిన విషయం అతనిని ఆశ్చర్య చకితుని చేసింది. ఆ విషయాన్ని నమ్మలేక కళ్ళు నలుపుకొని మరీ చూచాడు. అతని కళ్ళముందు తెల్లని రెండు లాంబీలు - "స్టేలి", "మిర్మీ" అన్నవి ప్రత్యక్షమయ్యాయి.

నన్నుగా ఉన్న ఒక నడివయస్సుమనిషి కంటం సాషాను ఆలోచనా ప్రపంచంనుండి బయటికి తీసుకొచ్చి వచ్చింది. ఆ నన్నని వ్యక్తతే తెచ్చా అని తెలిసింది. ఇతరులతోపాటు సాషా ముందుకు కదిలి ఆ సంఘాన్ని గురించి, దానియొక్క ఉద్దేశ్యాలను గురించి తెచ్చా చెప్పే విషయాలను విన్నాడు.

బాల రైల్వే ప్రాతిపదికమీదనే యీ సంస్థకూడా యేర్పాటు చేయబడిందని తెచ్చా చెప్పాడు. క్రీడాసమయంలోనే వారంకా ప్రదీక్షలు ఆశ్చర్యంలో నావికుల పనులనుండినీ నేర్చుకొంటా రని ఆయన అన్నాడు. కాను చావున్న లాంబీలు 80 హార్సపవర్ సిలిండ్రీక్ మోటార్లతో అమర్చబడి ఉన్నాయని. గంటకు 18-20

నావిక నావికులు చివరిలో ఒక స్త్రీని పట్టించుకున్నారు.

నావికపున్న వార్తాపంపాడు: అంగులు వెయ్యడానికి సన్నద్ధుల చెయ్యండి!

ఇంజనో ఏవో అడ్డుకగుతున్నది.

కిలోమీటర్ల వేగంతో ప్రయాణం చేయగలము ఆ బాలలు తెలుసుకోన్నారు. ఆ లాంబీలు, వాటితో వచ్చేసే నావికులనుగాక, 120 మంది ప్రముఖులను తీసుకొని పోగలవు. కానీ, నావికులకుగానీ దానికి అనువుగా యీ పడకలు ప్రత్యేకించి తయారుచేయబడ్డాయన్న విషయం వారిని అన్ని విషయాల్లోనూ ముగ్ధులగా ఆకర్షించింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో ఉత్సాహం

కానీ ప్రయాణాలు కాదువరకు ముక్రమే వేసి, దేశంలో తరచుగా "తీరానికి" వెళుతుంటారు. వానికి రెండు పర్యాయాలు మాస్కో తారు. సాయంత్రం సమయాల్లో వెళ్ళుతుంటున్నప్పుడు "చూరపు" ప్రాంతాలకు గూడా తూర్పున వెంటలు చేసుకొంటారు. తమ తమంటారు. బాలల నావికా సంస్థకు చాలా పెద్ద బాట్లను నిర్మించినపు సాహస గాథలంతా జరిగిందని శ్రీ గ్రంథాధా వున్నవి. అను వింటుంటారు. అక్కడ బాలులు ఈడడము తెల్లకో దోనెలను విడవడము చేర్చుకొంటారు. .... పెళ్ళి నావలను గురించి, మహా నిమగ్నంలో యానాన్ని గురించి, తుపానులను గురించి, దూరపు దేశాలను గురించి సాహ కలలు కంటున్నాడు. కానీ వానిని దానికి నాయకత్వం వహిస్తున్నట్లు ఊహించుకోవచ్చు, రమణీయమైన స్థలాలలో లంగరు కొంటుంటాడు....

....ఈ విధంగా సాహ నావికుడయ్యాడు.

ఇప్పుడతడు ఇతరులతోపాటు నిజమైన నావికుల వీరులను వెదకేయడం ఆ వెదకడం నడు సడపడంపై యున్నది.

వారి నావికాయాన కార్యక్రమం చాలా ఆసక్తికరంగావున్నది. ఒక్కొక్క తడవ రీతి తూర్పు ప్రయాణాలను తీసుకొని వారు రోజుకు నాలుగు బ్రిట్టాలు తీసుకుంటారు. నావ

తెచ్చి, పెద్ద బాట్లను విడిచి వుంటుంది అంటే వీరంగా వుంటాడు.

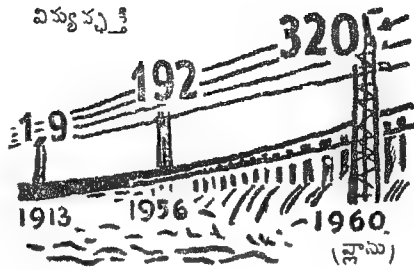

ప్రాపెసర్ కపెలేవ్

బ్లాక్ కాలపు రష్యా ప్రపంచదేశాలన్నిటికన్నా పెద్దది. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో మాత్రం యూరప్ లో నాలుగోది. ఈ ఉత్పత్తి అమెరికా ఉత్పత్తికన్నా నూటికి 93.1 వంతులూ, బ్రిటన్ కన్నా 77.8 వంతులూ, జర్మనీకన్నా 88.3 వంతులూ తక్కువ. ష్యా పరిశ్రమల్లో వాడుకలోనుంచి తొలిగిపోయిన పాతకాలపు పనిముట్లూ, యంత్ర పరికరాలూ వూరేవి. ముడి పదార్థాల విషయంలో యెంతో భాగ్యవంతులమన యీ దేశం విదేశాల నుంచి యంత్రాలనే కాక, బొగ్గా, లోహాలను కూడా దిగుమతి చేసుకునేది. పరిశ్రమలు చాలావాటిల్లో కీలక స్థానాలను విదేశీ పెట్టుబడిదారులు ఆక్రమించుకుని, జాతీయ పరిశ్రమ అభివృద్ధి కాకుండా అన్ని విధాలా ఆటంక పరిచేవారు.

విప్లవానంతరం, ప్రజలకు జార్ ప్రభుత్వం నుంచి లభించిన వానత్వం యీ విధంగా వుంది. అంతేకాక, సోవియట్ పాలన మొదటి దశలో, విదేశీయుల ణోక్యంవల్లనూ, అంత ర్యుద్ధం వల్లనూ, ఈ పరిశ్రమలు కూడా చాలా వరకూ నాశనమయినై. 1920 లో తయారైన పారిశ్రామిక పస్తువులు విప్లవానికి ముందు తయారైన వాటికన్నా, నూటికి 80 వంతులు తక్కువ. యవన్యండి ప్రజలూ చేసిన బ్రహ్మాండమయిన ప్రయత్నాల ఫలితంగా, 1926 నాటికి మాత్రమే, 1913 సంవత్సరపు ఉత్పత్తిని అందుకోటం సాధ్యమైంది. అయితే ఈ ఉత్పత్తి, అర్థ వలనదేశానికి ఉండే అతి హీన స్థాయిలో మాత్రమే వుంది. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం సాధించాలంటే, దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధిపొందిన శక్తిగా తయారు చేయాలి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే, ఇంపై సంవత్సరాల తర్వాత భారతదేశం ఏ నమస్కని ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చిందో, అప్పుడు సోవియట్ యూనియన్ కూడా అదే నమస్కను ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది.

విద్యుచ్ఛక్తి

తొలిచర్యలు

భారీ పరిశ్రమలనూ, వాటికి మూలాధార మయిన యంత్ర నిర్మాణ పరిశ్రమలనూ అభివృద్ధి చేసేందుకు కావలసిన అపారమయిన సాధన సంపత్తిని ఎక్కడ సంపాదించాలి అనే ప్రశ్న తక్షణమే ఏర్పడింది. సోవియట్ యూనియన్ కి అప్పు ఇచ్చేందుకు ఒక్కదేశం కూడా అంగీకరించలేదు. అమెరికా, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన యూరప్ దేశాలూ అనుసరించిన వద్దతితోనే సోవియట్ యూనియన్ కూడా, తన పరిశ్రమలు పెంపొందించాలంటే, దానికి చాలాకాలం పడుతుంది. ఆ దేశాలు అనుసరించిన వద్దతి ఏమిటంటే, మొదట తేలిక పరిశ్రమలను నిర్మించి, వాటి మీద వచ్చిన లాభాలను భారీపరిశ్రమలో పెట్టుబడి పెట్టటం.

అందువల్ల, దేశానికి లోపలే, సాధన సంపత్తిని వెతుక్కోవలసి వచ్చింది. భూముల మీద, వ్యాంతులమీద, ప్యాక్టరీలమీద, స్వదేశ విదేశ వ్యాపారాలమీద, వీటన్నిటిమీద వచ్చిన ఆదాయమునూ, భారీ పరిశ్రమ నిర్వహణ చేసేందుకు ఉపయోగించ బడింది. సోవియట్ సామాన్య ప్రజలు తమ దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని బలపరిచేందుకు తమ సొంత ఖర్చులు స్వచ్ఛందంగా తగ్గించుకుని, విశేషంగా డబ్బు సమకూర్చారు. ప్రపంచ ఋణాలకు శ్రామిక జనం కూడా దగ్గిచ్చి. ఉత్పత్తి పథకాలకు లక్ష్యాలకు మించి అమలు జరిపేందుకు మహోత్సాహంతో పనిచేశారు. అవి చాలా గడ్డురోజులు, అయినా, వాటిని తలుచుకుంటేనే మాకు గర్వంగా వుంటుంది.

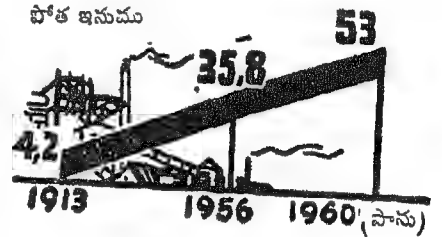
1928వ సంవత్సరంలో సోవియట్ యూని

యన్ పరిశ్రమలు, స్థాపించటానికి తాను వేసుకున్న కార్యక్రమాను అమలు జరపటం ప్రారంభించింది.

అయిదేళ్ల పథకాలు

అయిదేళ్ల పథకం అనే మాట, 1930 ప్రాంతాల్లో, విదేశాల్లో అనుమానం మనుషులు అనేకమంది వెల్లడించిన సందేహాలు లెక్కచెయ్యకుండా, సోవియట్ ప్రజలు తమ పథకాలను ఆచరణలో పెట్టటానికి ఉద్యమించి నప్పుడు, మొట్టమొదట సారిగా, వాడుకలోకి వచ్చింది.

పోత ఇనుము

ఈ సందర్భంలో టాగూర్ చెప్పింది ఉదహరించవచ్చు. ఆ మహాకవి 1930 లో సోవియట్ యూనియన్ సందర్శించారు. ఆయన ఈ విధంగా వ్రాశారు :

“ఈ విశాల భూభాగం మీద నవ్య ప్రపంచం ఒకటి సృష్టించడానికి వారు (సోవియట్ ప్రజలు-సం॥) నడుం కట్టి కృషిచేయుటం చూస్తున్నాను. సాధ్యమయినంత తొందరగా, వారు తమ కాళ్ళ మీద తాము నిలుబడ గలగటం అవసరం. తాము దేనికోసమైతే పాటు పడుతున్నారో అది, పొరబాటు కాదనీ, బూటకం కాదనీ, అడుగడుక్కి వాడు నిరూపించాల్సి వుంది. వెయ్యేళ్ళ కాలాన్ని పది పదిహేనేళ్ళలోనే అధిగమించడానికి వారు పూర్తిగా సంకల్పించు కున్నారు. ఇతర దేశం దేనితో పోల్చినా, వారి అధికశక్తి లెక్క చేయవలసింది కాదు; అయితే, వారి సంకల్ప బలం మాత్రం బ్రహ్మాండ మయింది.”

రెండో అయిదేళ్ల ప్రకాశికని (1933-37), మొదటి ప్రకాశికని కూడా శ్రామికజనం అనుకున్నదానికి ముందే పూర్తి చేశారు. కొత్త యంత్ర విజ్ఞానం ఆధారంగా, జాతీయ ఆర్థిక

వ్యవస్థ పునర్నిర్మించటం, ముఖ్యంగా, ఈ కాలంలో పూర్తి అయింది.

—1937 నాటికి సోవియట్ యూనియన్ లో భారీ పరిశ్రమల మొత్తం ఉత్పత్తి. 1013 ఉత్పత్తికి ఎనిమిది రెట్లును మించింది. సూతన వస్త్ర సకు ఆర్థికంగా గట్టి పునాదులు వేశారు. 1937 నాటికి సోవియట్ యూనియన్ పారిశ్రామికంగా అత్యంతాభివృద్ధి పొందిన దేశాలనుకూడా, పారిశ్రామికాభివృద్ధి వేగంలో, ఎంతో దాటిపోయింది. 1940 సంవత్సరం వచ్చేటప్పటికి, సోవియట్ యూనియన్ ఏడాదికి కోటి యాభై లక్షల టన్నుల ఇనుమూ, కోటి ఎనిభై మూడు లక్షల టన్నుల ఉక్కునూ, మూడుకోట్ల పరిశీలనల టన్నుల నూనే ఉత్పత్తి చేసింది. తొమ్మిదేలకు పైగా పెక్టోమెట్ల ప్రభుత్వ వ్యవస్థ నిర్మాణం పూర్తి అయి పనిచేయటం ప్రారంభించినై. వాటిల్లో మాగ్నితో గోస్ట్, కుజ్నెత్స్కీ వంటి బ్రహ్మాండమైన ఇరుము, ఉక్కు కర్మాగారాలు వున్నాయి. 1956 లో ఈ రెండు ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తి అయిన

యుద్ధ పరిస్థితుల్లోనూడా, సోవియట్ ప్రజలు, లక్షలకోట్ల కార్మికుల నూ, ఇంజనీర్లనూ, వంతలకోట్ల దాకీ పరిశ్రమలనూ, యువరంగానికి చాలా మారంగా, పైబీసునూ, ఊరల్ ప్రాంతాలకి కరలిచటమనే సాహస పథకాన్ని అమలు జరప కలిగారు. 1950 కి పైగా కర్మాగారాలను తూర్పు ప్రాంతాలకు తరలించారు.

అయితే కానీ, యుద్ధంవల్ల సోవియట్ పరిశ్రమకు విపరీతమయిన నష్టం కలిగింది. దూక్రమణమరుల క్రత్యక్ష చర్యలవల్ల జాతీయారి వ్యవసాయ కలిగిన నష్టం 67 800 కోట్ల రూబిల్స్ వుంది. యుద్ధంవల్ల, సోవియట్ ఆర్థికాభివృద్ధి దాదాపు పదిభు వెనకడుగు వేసింది. పంచవంత్లో ఏ దేశమూ కూడా ఇంతగా నష్టపడలేదు. అయినప్పటికీ సోవియట్ యూనియన్, సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థలో వుండే సౌకర్యాలను ఉపయోగించుకుని, దెబ్బ తిని పోయిన తన ఆర్థిక వ్యవస్థను యుద్ధానంతరం అయిదేళ్ళలోనూ, తిరిగి ప్రతిష్టించ కలిగింది.

1957 నాటికి బొగ్గు క్రమంగా 1940 కన్నా నూటికి యాభై వంతులు పెరిగింది. నూనె ఉత్పత్తికి యుద్ధానికి ముందు స్థాయి నిమించింది. ధ్వజనమెగోయిన విద్యుత్కేంద్రాలు అన్నిటిని బాగుచేయటం, కొత్తవాటిని పని చేయించటం జరిగింది. ఈ పద్ధతిలో పెంపొందించిన పరిశ్రమల్లో తేలిక పరిశ్రమలూ ఆహార పరిశ్రమలూ చూడ వున్నాయి. మొత్తంమీద ఈ అయిదేళ్ళ పథకం కాలంలోనూ, 6 మే పెద్ద కర్మాగారాలు తిరిగి ప్రతిష్టించ బడ్డాయి.

ఇంధన రేపు

1956 లో సోవియట్ ప్రజలు మరో అయి బొగ్గు

దేళ్ళ పథకం పూర్తి చేశారు. 1956 లో ఆరో అయిదేళ్ళ ప్రణాళిక ప్రారంభమైంది. అంతే కాదు 1956 సంవత్సరం మహాత్తరమయిన ఆగ్నేయ విజృంభణ సమయంలో, వ్యాకోత వానికి ముందరే సంవత్సరంనూడా.

1956 లో యంత్ర నిర్మాణ పరిశ్రమ,

లోహ పరిశ్రమలూ—వీటిల్లో ఉత్పత్తి 1913 ఉత్పత్తికి 18 రెట్లుంది. అంటే, వెనక జాక కాలంలో, ఏడాదికాలంలో ఉత్పత్తి అయిన యంత్రాలనూ, యంత్ర సాధనాలనూ, ఇప్పుడు సోవియట్ పరిశ్రమ రెండుకోట్లలో తయారు చేస్తున్నదన్నమాట. విద్యుద్బుక్తి ఉత్పత్తి 1913 లో 190 కోట్ల యూనిట్లు వుండేది. 1956 లో 19200 కోట్ల యూనిట్లకు పెరిగింది. అంటే నూరు రెట్లు మందన్నమాట. భారీ పరిశ్రమలు సత్వరాభివృద్ధి పొందటమే కాక, వాడక, వస్తుపరిశ్రమకూడా 1913 కన్నా, 1956 నాటికి 12 రెట్లు పెరిగింది.

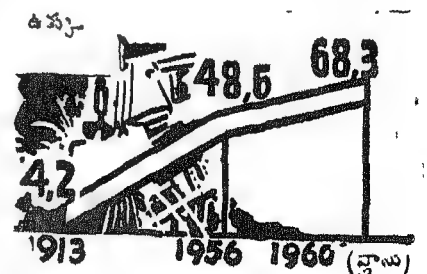
ఇంక, పరిశ్రమలకు సంబంధించిన యంత్ర విజ్ఞానంలో సోవియట్ యూనియన్ సాధించిన విజయాలు ఎంత గొప్పవి? ఒక్క 1956 లోనే 1056 కొత్త రకాల పనిముట్లూ, యంత్రాలూ సోవియట్ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రవేశ పెట్టారు.

విప్లవానికి ముందు, రష్యాలో, బొగ్గు క్రవ్యకం యావత్తూ, ఒక్క విరుచుకునే కాయ కష్టమీద ఆధారపడి వుండేది. 1957 నాటికి మొత్తం సోవియట్ యూనియన్ లో బొగ్గు క్రవ్యకం, పగలకోట్లటం ఈ రెండుపన్నూ 99 వంతులు యంత్రాలతోనే జరుగుతున్నాయి. గనుల్లో బొగ్గురవాణా దాదాపుగా నూటికి నూరు వంతులూ, బొగ్గా, రాయి పైకి తేవటం, రైలు వాగడకు ఎక్కించటం నూటికి 99.9 వంతులూ యంత్రాలతోనే జరుగుతున్నాయి. ఇట్లా ఉదాహరణలు ఎన్నో వున్నాయి.

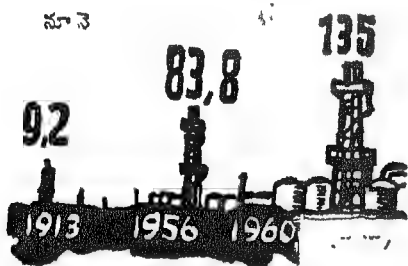
మొత్తం పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో సోవియట్ యూనియన్ ప్రపంచంలో రెండో స్థానం ఆక్రమిస్తున్నది, అది ఇవాళి పరిస్థితి.

ఇంక రేపటికి—దాదాపు 32 వేల కోట్ల యూనిట్ల విద్యుద్బుక్తి, 1300 కోట్ల టన్నుల నూనె, ఆరువేల కోట్ల టన్నుల బొగ్గా, 1980 నాటికి ఉత్పత్తి చేసేందుకు పథకాలు వేశారు.

రేపు అనేది మాకు ఈవిధంగా వుంటుంది. ఈ విషయంలో మాకు పూర్తి నమ్మకం వుంది.

నూనె

ఇరుము, మొత్తం జపాన్ అంతటా ఉత్పత్తి అయిన దానికి మించింది.

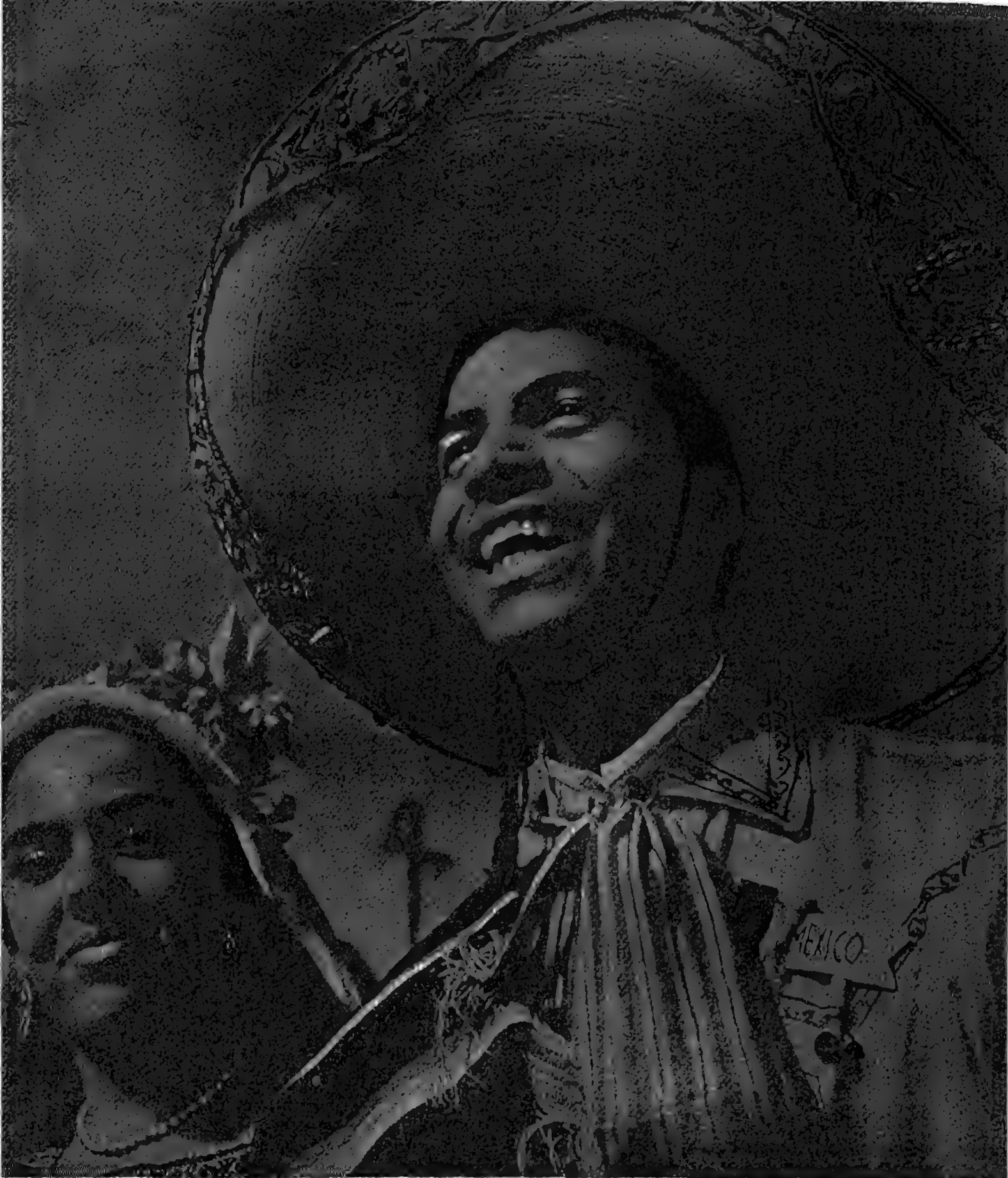
సగటున మరిషి ఒకరు సాదించే ఉత్పత్తిలో, ప్రవాసమైన పెట్టుబడిదారీ దేశాల్లో దీటు కావటం, ఈ సోవియట్ ప్రజలు లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు.

అయితే, 1911 లో ఫాసిస్టు జర్మనీ దండయాత్ర సోవియట్ ప్రజల శాంతియుత నిర్మాణ కృషికి అటంకం కలిగించింది.

విషయ పరిక్ష

1911 నుంచి 1945 వరకూ ఫాసిస్టు దురాక్రమణ పరులతో జరిపిన దేశదండన వహాయుద్ధం సోవియట్ ప్రజలకి ఒక విషయ పరీక్ష. అస్మాత్తగా దాకి జరపటంవల వచ్చే అనకాకాన్ని విరియోగించుకుని పొత్తు ఆనుచరులు సోవియట్ ప్రాంతంలో విశాలభాగాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు.

అయినప్పటికీ, ఎంతో కష్టంగా వున్న

ఆర్య ప్రపంచ యువజనోత్సవపు మొక్కా ప్రతినిధిత్వ పట్టుడు, జువాకా కనబోనె.

ప్రపంచము

జనసమీక్ష, ఒక ప్రత్యేక విశిష్టతకలిగి మరింత అభివృద్ధి కరమయ్యాయి. ప్రపంచకాంతి నిలబెట్టాలన్న యువజనుల దీక్ష, అగమ్య రీతి తేలిని, హిరోషిమా పై ఆటంబాలు వడిన వార్త దిగివచ్చినంత తొందరగా ప్రతినిధులు ప్రవర్తించారు. ఆ దోషిన పిదప దేశాన్ని ప్రతినిధులు, మాస్కో దగ్గర మానెమ్మయి ట్లోష్ దాన్ అనే చోట సమావేశమై, అణువాముచ సరీక్షలు అంతం కావాల్సింది; కాంతి చిరస్థాయి కావాల్సింది.

ఈ ప్రపంచ యువజన సమావేశ, వివిధదేశాల కళా నాటకాలు ఒకేసారి ఒక్కచోట మావడిన ఉత్సవాల్లో అన్నింటికన్నా గొప్పగానూ పరిగెరిగింది.

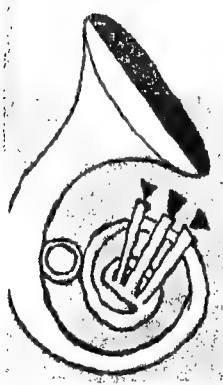
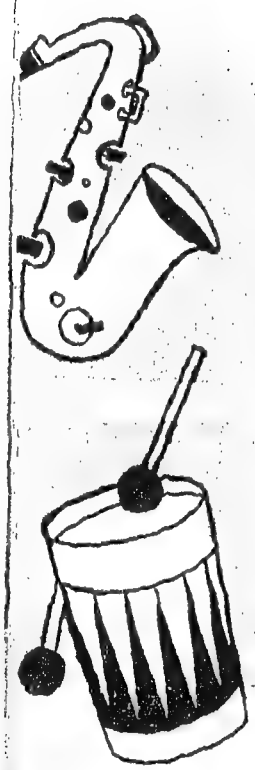
నికానికి జీతానికి సంబంధించిన ఏ అంశమూ కూడా యీ సమావేశంలో విస్తరించబడలేదు. క్రీడ నా, చిత్రలేఖనం పోటీ వంటివి ఎన్నెన్నో కార్యక్రమాలు జరిగాయి. వివిధ దేశాల ప్రతినిధులూ వీటిలో ఎంతో శ్రద్ధాసక్తులు కనపరిచారు. ఈ నాడు

ఆరవ ప్రపంచ యువజనోత్సవంలో పాల్గొన్న దాకా, "రేబర్ రివ్యూ"ను

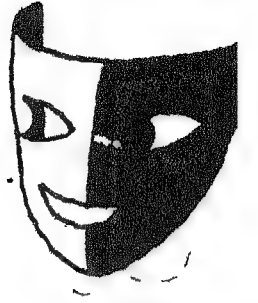

ఉత్సవంలో దైవమో స్టేడియంకు పోతున్న సిరియస్ ప్రాణిని వగ్గం (నైస)

ప్రపంచ యువజనులూ, విద్యార్థులూ మాస్కోలో జరిపిన ఆరో సమావేశం, యుద్ధానంతర కాలంలో ఆత్యంత మహత్తరమయిన సామూహ్యంగా ఒక సంఘటనగా రూపొందింది. ప్రపంచ యువజనులు యింత యెక్కువమంది ఎన్నడూ సమావేశంకాలేదు. వారి మధ్య వెల్లి విరిసినంత అమితమయిన ప్రేమాభిమానాలూ స్నేహం ఇంతకు ముందెన్నడూ కనిపించలేదు. సోవియట్ యూనియన్ అమెరికా దేశాల యువజన ప్రతినిధివర్గాల కలయిక, చైనా, అమెరికా యువ

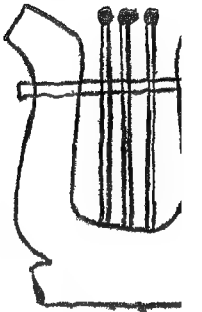

వజ్రవృత్తం

హెచ్. డి. మాచిరెడ్డి

ప్రపంచ యువజనులలో ఒక గొప్ప సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం కలుగుతున్న దనటానికి యిది నిదర్శనం.

వ్యవసాయం, వేదాంతం, ఆర్థిక శాస్త్రం మొదలైన వివిధవిషయాలమీద యువజనులూ, విద్యార్థులూ పాఠ్యాన్ని విశ్లేషిస్తూ ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యం గలవి, ఆర్థిక విషయాలపై విశ్లేషిస్తూ గొప్పగా జయప్రసాదించి, ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఖాళీ సర్దుబాటు పం గురించి, వివిధదేశాల యువజనులూ బాగా ప్రేరితమై మెరుగు పని పున్నాకని యిందులో వెల్లడయింది. ఆర్థిక విషయాల విశ్లేషణలో, అభివృద్ధిలో వెనుకబడివున్న ప్రాంతాల అభివృద్ధి సమస్యకి అగ్రస్థానమిచ్చి అలోచించటం గమనించవలసిన ముఖ్య ముచ్చట విషయం. అభివృద్ధిలో వెనుకబడివున్న ప్రాంతాలకి, మొత్తంమొదట శాంతి అవసరమని, దాదాపు ప్రతి ఒక్కరూ ఒప్పు

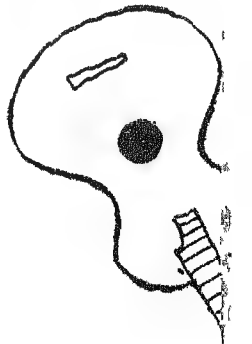

చెందిన శ్రేయస్సు బృందం, "గొప్ప వృత్తాన్ని" ప్రదర్శిస్తోన్న దృశ్యం. భార్యాచిత్రకారుడు: ఎం. మురళీశర్మ.

లెనిన్ వేడియిందగ్గరి. మహాత్మా ప్రదర్శనలో భాగంగా ప్రదర్శించిన అనిదివంగం కున్నారు. అంతేకాక, బాగ్దాద్ ఒడంబడిక, అగ్నేయ అసియా ఒడంబడిక, ఇటువంటి పైన ఒడంబడికలు ఉన్నా కావాలన్నారు; అభివృద్ధిలో వెనుకబడివున్న ప్రాంతాల ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పరిణామమేదీ జోక్యం కలిగించుకో రాదన్నారు. అభివృద్ధిలో వెనుకబడివున్న ప్రాంతాల అభివృద్ధి ఏ పంథాలో జరగాలన్న విషయమై యువజనులు దాదాపు ఏకగ్రీవమయిన అభిప్రాయం వ్యక్త పరిచారు. ఇది సోషలిస్టు పద్ధతిలో మాత్రమే జరగగలదన్నారు; సామాజిక ఉత్పత్తిని పట్టించుకోని లాభాలను ఎవరో కొద్ది మంది హక్కు బుక్తం చేసుకునే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలపై నడవటంలో వున్న ప్రమాదం యీ ప్రాంతాలకిపనికి రాదన్నారు.

(మొగక 40వ పుట చూడండి)

కళా ప్రదర్శనలు

ఎ. స్వామిచిన్

అక్షర ప్రపంచ యువజన వివార్తి మహోత్సవ సందర్భంలో జరిగిన అంతర్జాతీయ కళా ప్రదర్శనం, గోర్ఖి కేంద్ర విహోదోద్యాన వన మందిరాలలో జరిగింది. ఇది ఒక విజయ విశ్వ కళా ఖండాల గ్రంథం. ఇది చూసినవారికి, ప్రపంచమంతటా లలిత కళాలో అన్ని పోకడలూ తెలుసుకుని, ఎవరి సర్వయాలు వారు చేసుకోవచ్చు.

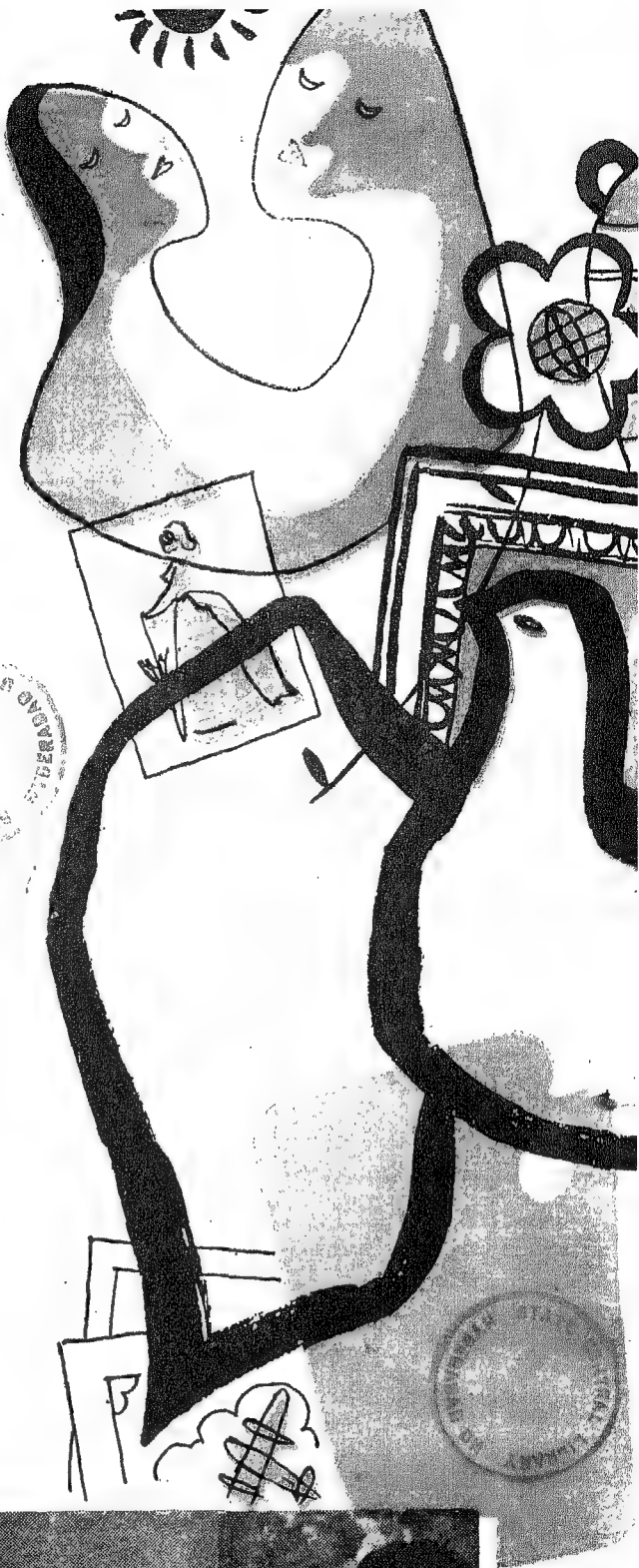
ప్రతీ జాతీయ విభాగంలోనూ, కొన్ని అద్భుతమయిన చిత్రాలున్నాయి. ఉదాహరణకి: ఫ్రెంచి విభాగంలో, ఫోగిరాన్ అనే చిత్రకారుడు రచించిన బొమ్మ ఒకటుంది. దీనిపేరు "పాస్లో అర్బియన్లు". ఒక పెద్ద నగరంలో ఏదో మారుమూల ఎక్కడో వెళ్ళడానికి రాత్రిళ్ళ నడవలసిన దుస్థితిలో వున్నారని, ఈ బొమ్మలో, పరిణతి పొందిన పాదాలతో అద్భుతంగా చిత్రించారు. అంత విభాగంలో ఒక యువక కళాకారుడు దెన్సి విచలసారి నీటి కలుపుతో వేసిన అనేక బొమ్మలు, ప్రకృతి సందర్భించిన వాచవరి దృష్టిని ఆపించాయి. "వే", "ప్రేమకురాలు", "ఓటుంబం" యా చిత్రాలు ప్రత్యేకంగా చూడదగినవి.

వివిధ దేశాల విభాగాలలోనూ, అస్పష్టమైన ఊహా భావంగాల చిత్రకళ కొంతమరకు ప్రదర్శించారు. జపానువారు ప్రదర్శించినవి దాదాపు అన్నీ యిటుంటే. మెక్సికో విభాగంలో యిటువంటి చిత్రాలు అనూరణ లేనేలేవు. సోవియట్ యూనియన్ విభాగంలోనూ యిది లేవు. సోవియట్ యువ చిత్రకారులు, వారి కళను ప్రజలకోసం అంకితం చేస్తున్నారు. సోషలిస్టు ప్రపంచంలో ఒక విమూర్త కృత్తి రూపొందించే సాధనంగా వారికళను వినియోగిస్తున్నారు. సోవియట్ విభాగంలో ఆండ్రి ట్యుకునోవ్ రచించిన అద్భుతమైన ప్రకృతి దృశ్యాలు కొన్ని వున్నాయి. "ఒక గ్రామ గ్రంథాలయంలో" అనే శీర్షికతో జరినా పెన్న్‌వోర్త్ రచించిన ప్రఖ్యాత చిత్రంనూ వుంది. పిల్లలందరి ప్రేమ, వారి భవిష్యం అజ్వలంగా వుండాలన్న ఆశాంక్ష, యిందులో ప్రకాశిస్తున్నాయి.

ఇంకా చెప్పకగ వర్ష చిత్రాలు, రేఖ చిత్రాలు అనేకం వున్నాయి. వాటి గురించి చెప్పకుండా వుండటం కష్టం. అయితే యింత బ్రహ్మాండమైన ప్రకృతి సందర్భం గురించి యింతా వివరంగా సమీక్షించాలన్న కోరిక ఎంత వున్నప్పటికీ, యిటువంటి చిన్న వ్యాసంలో అంతా రాయాలంటే సాధ్యంకాదు.

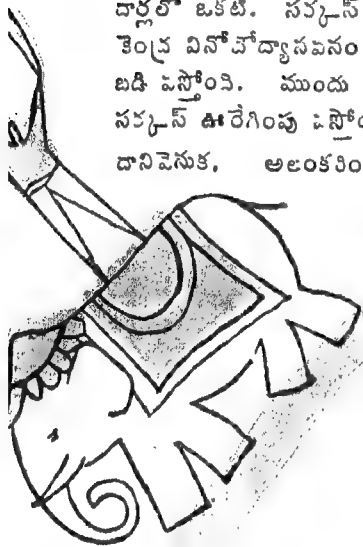
ప్రదర్శనాలయంలోని ఒక విభాగాన్ని సందర్శించి సుశాన్, భారతీయ ప్రతినిధియ.
భయాచిత్రం: జి. తెర్-ఒడెసెనోవ్

కొద్ది రోజుల క్రితం యువజన మహాత్మ్యం ప్రారంభమైన రోజులాగనే యీ పేజీ మళ్ళీ మాస్కో నగరవాసులు ఎన్నో వేలమంది, శోభనీయంగా వుండే సర్కస్ పెరేడ్ చూడటానికి మాస్కోనగరంలో దివ్యమయిన రింగ్ వీచి రోడ్లపక్క గుమికూడారు.

ఈ వీచి, రాజధానిలో ప్రభావమును చాల్చుటకు ఒకటి. సర్కస్ పెరేడ్, గోర్కి కేంద్ర వినోదోద్యమవనం నుంచి, వీచివెంటి బడి ఉస్తోంది. ముందు ఒక కారు ఉచ్చి సర్కస్ ఊరేగింపు ఉస్తోందని ప్రకటించింది. దానివెనుక, అలంకరించిన మోటారులో

దారు. లారీలలో ఒక దాంట్లో వున్న రెండు బిందల యువకులు, రింగులతోనూ, బింతులతోనూ విద్యచూపించారు. వీధికి అటూయిటూ వున్న జన సమూహాలు వారి నైపుత్యానికి హర్షవాసాలు చేశారు. సర్కస్ ఊరేగింపు యీ చివరినుంచి ఆచివరికి, ఎన్నో కిలో మీటర్లుంది. బ్రహ్మాండమయిన సర్కస్, మాస్కో మహాప్రాంతంలో గడి

వాద్యబృందం వచ్చింది. అక్షరాకృతిలో చిత్రవిచిత్రంగా నైకిలు తొక్కేవారు. పాదాల క్రింద యినుపచక్రాల చెప్పులు తోడు కునిరకరకాల రీతుల్లో తిరిగే గీరూ కష్టమయిన విన్యాసాలు చేశారు. వారివెనుక సర్కస్ కళాకారులతో కొత్త కార్లు వచ్చాయి. ప్రతీకారూ ఆందంగా అలంకరించారు.

ఈ నందార శకటవాహినిలో వున్నవారు, వైవిధ్యంగల సంగీత కార్యక్రమం ప్రదర్శించారు.

ఈ యువ గౌరవదానాని "శాంతి, స్నేహం" అన్న నినాదమున్నున్నారు దయాచిత్రకర్త: ఎం. ముగోవ్

గోర్కి వీచిలోని, సర్కస్ ప్రదర్శనోత్సవంలో ల్యూద్మిలా కొతోవా

బొడ్డున గుడారాలు వేసుకుందా? అన్నట్లుంది. మెడకి విలాస పురుషులు కట్టుకునే హాస్యగాళ్ళు వున్న లారీ రాగానే జనం సంతోషాతిరేకం కనపరిచారు. రష్యన్ సమాఖ్యలో శ్రేణుమయినకళాకారుడై, అంకర్తాతీయ సర్కస్ పోటీకో విజయం పొందిన ఓలెగ్ పొపోవ్, - తలమీద పెన గళ్ళతోపి, చొక్కా, నవ్వింది ఆనందపరిచాడు.

దర్శనం

నెస్టెరోవ్, లాస్కెంబేవ్ వ్యా యా మ విద్యావిన్యాసానూ, ఓస్కర్-వోల్ కంపె నీనీ, జనం చాలా మెచ్చుకున్నారు. ఒక లావీ మీద రెండు అంకెల రంకులూబ్బంపుంది. రెనెజెట్ స్కాయాచేత శిక్షణ యివ్వబడిన కుక్కపిల్లలు దానిమీద చిర్రంగా తిరుగు తున్నాయి.

చెప్చికోవా, కరచురినా, రకో జినా, మొదలగు కళాకారులు, రక రకాల వ్యా యామవిన్యాస ప్రభుత్వం ప్రవర్తించారు.

క్యూర జంతువులను మచ్చిక చేసిన నజ్జరోవా పెద్ద పులులలో ఒక దానితోపాటు బోనులోకి రాగానే, జననమూహం హర్షవాసాలు మిన్ను ముట్టేయి.

దైనమో స్టేడియంవరకూ యీ ప్రదర్శనలు యిలా సాగుతూనే వున్నాయి. మాస్కో నగరవాసులు, వ్యా యామ విన్యాస ప్రవీణుల నైపుణ్యాన్ని మెచ్చుకున్నారు. సర్కస్ నేర్పగీతకారులను అభినందించారు. బూడిద రంగులో భయంకరంగా వున్న పెద్ద ఎలుగుబంట్లను రెండింటిని మచ్చికచేసిన వ్యక్తిని కొని యాడేరు. వాటిని మచ్చిక చేసిన వ్యక్తికి సహాయకారుడు మిన్యో ఈ క్షణాల్లో నులా అందించగానే, అవి దమ్మిక్తో సేరు త్రాగుతూ వుంటేవి.

హుమెన్ స్కోర్ దగ్గర, ఒసీ యన్ తుక్లెమెన్ రొతులూ, జంతు ప్రదర్శన కాల సర్కస్ నటుల బృందం, ఊరేగింపులో చేరేరు. గుర్రాలు తారురోడ్డుమీద గిట్టలతో టకటకమని లయగా కొడుతూ అద్భుతంగా నృత్యం చేశాయి.

వ్లాదిమిర్ దురోవ్ జంతు ప్రదర్శన కేంద్రములో మచ్చిక చెయ్యబడిన జంతువుల ఊరేగింపు చక్కగా వుంది.

అలంకరించబడిన ఒంఠె ఒకటి, పెద్ద పూల బుట్టను మోసుకువెడుతూ, దైనమో స్టేడియం దగ్గర ఊరేగింపులో కలిసింది.

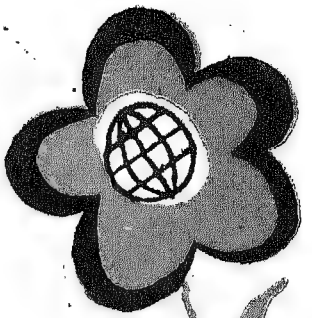
భారతదేశపు ఏనుగు 'పంచ', ఊరేగింపుకి చివర మెల్లగా నడుస్తోంది. సర్కస్ పెరేడ్, విజంగా చాలా వైభవంగా సరదాగా జరిగింది.

గోర్కి వీడియో సర్కస్ ప్రదర్శనలోని ఫోలిస్ సర్కస్.

పనితా మహాత్మ్యం

ఎలీనా కొనెనెస్కో

గోధుమ, వర్షం కిరోడాల్లా, నల్లని కురుల్లా గల అమ్మాయిలు. సృష్టశాల గొనుల్లా, జాతీయ దుస్తుల్లా ధరించి, ప్రపంచంలో అన్ని ప్రాంతాలనుంచి వచ్చి వన్నెచిన్నెలతో శోభిస్తూ, పార్కు దగ్గరకు చేరటం నిజంగా అద్భుతమయిన దృశ్యం. వారి కళ్లు ప్రకాశిస్తున్నాయి; ప్రతి అమ్మాయి మందహాసం చేస్తోంది. వారిలో షషరు ఎక్కువ అందంగా వున్నారో నిజంగా నాకు తెలియదు. మెక్సికో, చైనా, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, నార్వే యిందులో ఏ దేశం అమ్మాయి ఎక్కువ అందంగా వుందో చెప్పలేను. మా మాస్కో ర్యాగరాలలోనూ, నండ్లలోనూ, నిర్మాణ కార్యాలలోనూ పనిచేస్తున్న అమ్మాయిలు ఎక్కువ అందంగా వున్నారేమో తెలియదు. మా యువజనులు దేశిలో పూల గుత్తులు పట్టుకుని, పార్కు వారికి అటూ యటూ బారులు తీర్చి నిలబడ్డారు. ఇక్కడ నిజంగా పూల పర్యటనే వున్నాయి; ప్రతి అమ్మాయి పెద్ద అందమయిన పుష్ప గుచ్ఛం అందుకుంది. "నన్ను మరువకు" అనే పేరుగల చిన్న పీఠిక వుంది. బుల్లి గాజు పాత్రలలో అమర్చబడి, వారి గొను లకి గుచ్చబడి వున్నాయి. దేశిలోకంనుంచి దిగిన రాణులమోస్తరుగా వారికి అటూ యటూ కాంతమంది. చేరి, తెల్ల హంసలూ, నల్ల హంసలూ రెండుగుతున్న కోనేరుల దగ్గరకు వారిని తీసుకు వెళ్ళారు. ప్రతికూడా ఆనందంగా కాలం గడిపారు. గంగిరేణి చెట్ల పూల పండమా, లాండ్లూ వేలాడ గడ్డారు. సూరసన ప్రవాళ పరిమళం,

నారింజపండ్ల సువాసన, ఎక్కువగా వుంది. ప్రతివారు సంగీతం తోనూ, అమ్మాయిల నవ్వుతోనూ ప్రతిష్ఠించింది.

కూర్యనాదాల సరళ సంగీతం, పార్కు అంతటా వినిపించింది. నీలం, తెలుపు రంగులతో అలంకరించబడిన ఆరు పడవలు వచ్చాయి; ఒక్కొక్కదాంట్లో ముగ్గురు అమ్మాయిలు వున్నారు. వారి చేతులలో రంగురంగుల బెల్లాన్ల గుత్తులు వున్నాయి. పడవలు వెళ్లి కోనేరు మధ్యకి రాగానే వారు ఆ బెల్లాన్లను పైకి పిక్కిపెట్టారు, అదే సమయంలో తెల్లని పాపురాలు గుంపులు గుంపులుగా కోనేరుల మీదనుంచి ఎగురుతూ వెళ్ళాయి. నీలి దీపాల కాంతిమధ్య ఇదంతా జరుగుతూవుంటే, అది ఒక దేవలోక దృశ్యంగా అద్భుతంగా కనిపించింది. ఆ తరువాత పార్కు అంతటా వృత్తం, సంగీతం ప్రారంభ మయింది.

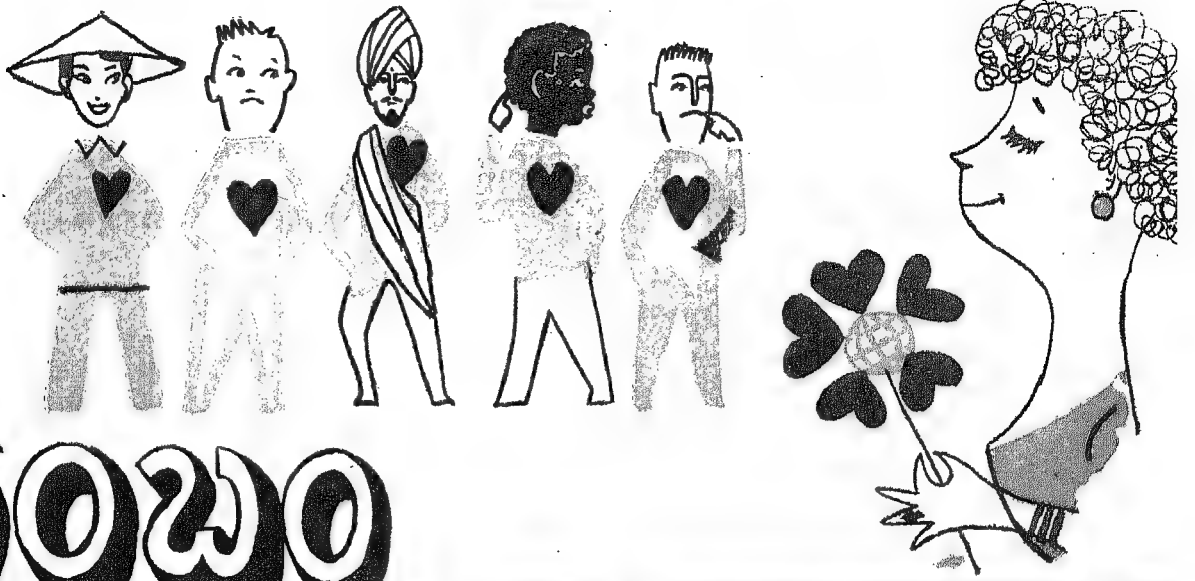
ప్రపంచ యువజన మహోత్సవంలో అమ్మాయిల అభివృద్ధి యూ విభంగా ఆరంభ మయింది. వేలాది దీపాలు; పాటలు పాడుతున్న వేలాది యువతుల గానం; సుడాకనుంచి వచ్చిన సెల్లిగానీ, మెక్సికోనుంచి వచ్చిన గ్రేసి నెల్లాగానీ, నేలమీద కూర్చుని అడుగుపెట్టూ చేసే రష్యన్ సృత్యం నేర్చుకున్న శ్రాంతి దాలికగానీ, దీనిని ఎన్నడూ మరచిపోరని నా నమస్కరం.

అయిదు ఖండాలనుంచి వచ్చిన యూ యువతులకి పాటలు

పాడటం, నృత్యం చెయ్యటంతో పాటు, శాంతి కోసం, స్నేహం కోసం, వారి భవిష్యం కోసం ఎలా పోరాడాలో కూడా తెలుసు. బ్రహ్మాండమయిన యూ యువతుల సభ అధ్యక్షవర్గంలో ప్రపంచంలో అన్ని ప్రాంతాల ప్రతినిధులూ వున్నారు. దేశాల మధ్య శాంతి స్నేహాల పద్ధిలాలన్న కాంత గురించి వారంతా చూస్తూదేరు. శాంతి వాలని గట్టిగా అడిగేరు; శాంతి సాధనకి పోరాడకూడని శపథం చేశారు. ఈ భూమండల మంతటిమీద పున్న దాలికలు, శాంతి సామరస్యాలతో జీవించాలనీ, చదువుకుని పని చెయ్యాలనీ, ధావి కాలంలో ధార్యులుగానూ, తల్లులు గానూ ఆనందంగా జీవించాలనీకోరటం ఎల్లనే యిలా చేశారు.

కోవ్వోకొవవగర ఉత్సవంలో బాలియన్ ప్రతినిధి వర్గం. (భాషాచిత్రకాడకు: ఎం. మురజోవ్).

కిదంబం

'కార్నవాలిటో, కార్నవాలిటో' నృత్యం చెయ్యాలని ఆకర్షణీయమయిన ఒక అమ్మాయి బిగ్గరగా కేకవేసింది. ఆమె దేశసులబ్ధం. అక్కడ అపిపున్న రారీల మధ్య చేరింది. గిహార్మీవ తీగమీటారు; ధంకాలు మ్రోగాయి; చప్పట్ల తాళంతో నృత్యం ప్రారంభమయింది.

నృత్యం ప్రారంభించిన అమ్మాయి పేరు గ్రేసి టెల్లా ఓస్ట్రెన్; బ్యూనస్ అయిర్స్ లో వైద్య విద్యార్థిని; ఒక సాంస్కృతిక సంఘం ఆమెను చూస్తూ మహోత్సవానికి పంపించింది. 165 మందిపున్న ప్రతినీధివర్గంలో 25గురు విద్యార్థులలోనూ యీ అమ్మాయి ఒకరు. ఉత్సవం ఏలా వుంది? అని అడుగగా, "అద్భుతం" అని ఒక్కమాటలో గ్రేసి టెల్లా సమాధానమిచ్చింది.

ఆమెరికా యువజన బృందం, వారి జాతీయ సంగీత కార్యక్రమం ప్రదర్శించింది.

వారిలో చాలామంది, మాస్కో రావటానికి ముందు ఎన్నడూ ఒక్కచోట కలియలేదు. అయినా పెగ్గీ సీగర్, గై కారవానల దర్శకత్వంక్రింద, వారంతా కలిసి సంగీత కార్యక్రమమొకటి తయారు చేశారు. కార్యక్రమం ముగింపు సందర్భంలో, వారు యీ ఉత్సవానికి ప్రత్యేకంగా రాసిన ఒక పాటపాడేరు. దీనిలో భావం యిది: "నీవు ధన్యం పండించుకోవాలంటే, మొక్కవేసి పెంచాలి; ఉండటానికి యిల్లు కావాలంటే కట్టుకోవాలి; శాంతికావాలంటే, దాని కోసం సువ్వు పోరాడాలి. దీనికి మార్గం సర్వదేశాలూ స్నేహంపెం పొందించుకోవాలి." ఈ పాటను అంతా యెంతో మెచ్చుకున్నారు.

ఉత్సవం ప్రారంభమయిన రోజున 27,000 పావురాలు ఎగుర పేతారని మీరు బహుశా చదివేవుంటారు. అయితే నిజానికి అవి 27,000 కాదు; 27,001. పావురాల సంఖ్య యింత నిర్దుష్టంగా చెప్పటానికి దీనికి ఒక కథవుంది. మాస్కోకి వస్తున్న చైనా ప్రతినీధివర్గం రైలులో ప్రయాణంచేస్తూ, విశాలమయిన సైబీరియా మైదానాన్ని దాటుతోంది. ట్రాన్స్ బైకల్ ప్రాంతంలో ఎక్కడో ఒకచోట రైలు ఆగింది. చుట్టూ నీలివర్షతాలు. పన్నెండు శృకుర్రాడు రైలుదగ్గరకివచ్చి పెకింగ్ సంగీత నాటకశాల గాయకులలో ఒకరయిన లీ చావ్ సియాంగ్ దగ్గరికి వెళ్ళాడు. ఆ బాలుని చేతిలో ఒక పంజరంవుంది; ఆ పంజరంలో ఒక పావురం. ఆ గాయకునికి ఏమిచేమిటో చెప్పడానికి ఆ అబ్బాయి సాధ్యమయినదంతా చేస్తున్నాడు. చివరికి పావురంతో ఆ పంజరాన్ని గాయకుని చేతికి అందించాడు. "నా పావురాన్ని మీతోపాటు మాస్కోకి తీసుక

"మీరు రష్యన్ భాషలో 'ధన్యవాదాలని' ఎల్లా చెప్తారు" అని అడుగుతున్న యువనావికులు.

వెళ్ళండి. మహోత్సవం ప్రారంభసమయంలో, దానిని కూడా ఆకాశంలోకి ఎగురనివ్వండి!...."

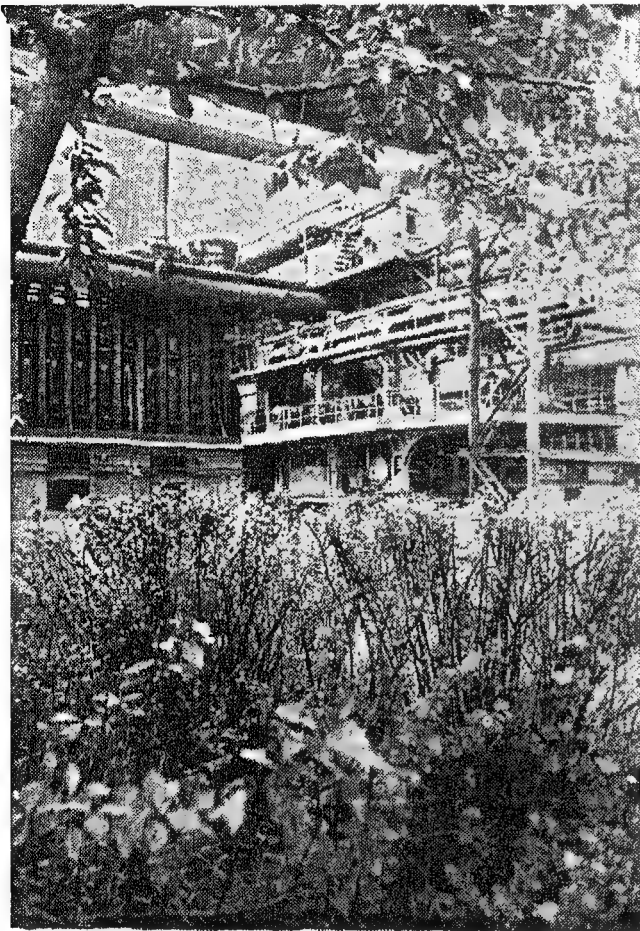
మరియూ ప్లెసోవా అనే విద్యార్థినికి ఒక భారతీయ ప్రతినీధి బృందాన్ని తెలుసుకున్న దృశ్యం.

తోటతో యంత్రాగారం

ప్రాస్కోలో, బొగ్గునుంచి, మందే వాయువు తయారు చేసే కోల్ గేస్ కర్మాగారం, మాస్కోకి రమారమి 30 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఒక తోటలో వుంది. నగరవాసులకీ, పరిశ్రమలకీ,

యీ కర్మాగారం గేస్ సప్లయచేస్తుంది. వ్యవసాయానికి రసాయన పదార్థాలు — అంటే ఎరువులూ, విష రసాయనాలూ కూడా సప్లయ చేస్తుంది. అన్నింటికన్నా ఏ పరిశ్రమ మరీ అవశ్యకతగా వుంటుందని మీరు ఏ ఇంజనీరునయినా అడగడం జరిగితే, 'కోల్' రసాయన పరిశ్రమ' అని ఆయన జవాబు చెప్పవచ్చు. నిజమే. ఎందుచేతనంటే మామూలు బొగ్గునుంచి వాయువులు తీసికోక బొగ్గుగా మార్చి నప్పుడూ, గేస్ ని పరిశుద్ధం చేసినప్పుడూ, రసాయనాలు తయారు చేసినప్పుడూ, విషపూరితమయిన రసాయన పదార్థాలతో నిండిన గేసు, డిము పొగ, చాలా ఎక్కువగా గాలిలోకి పిస్తుంది కాబట్టి, సర్వసాధారణంగా అలాగేవుంటుంది.

కాని, యీ కర్మాగారంలో మీకు డిము, అవశ్యకతమయిన పదార్థాలు కనిపించవు. ఎందువల్లనంటే కార్మికులు, దీనిని ఒక ఉద్యానవనంగా మార్చివేశారు. వారి తీరిక సమయంలో, కర్మాగారం ఆవరణలో 50,000 కి పైగా మొక్కలూ, చిట్టి పొదలూ నాటారు. ఇప్పుడు యిందులో ప్రతీకర్థనాకీ దేనికి దానికి పూలతోట వుంది. జనం తిరిగే చిన్నచిన్న ఉద్యానవనాలూ, పచ్చిక బయళ్ళూ, పూల మొక్కలూ పేసిన మళ్ళూ కూడా వున్నాయి.

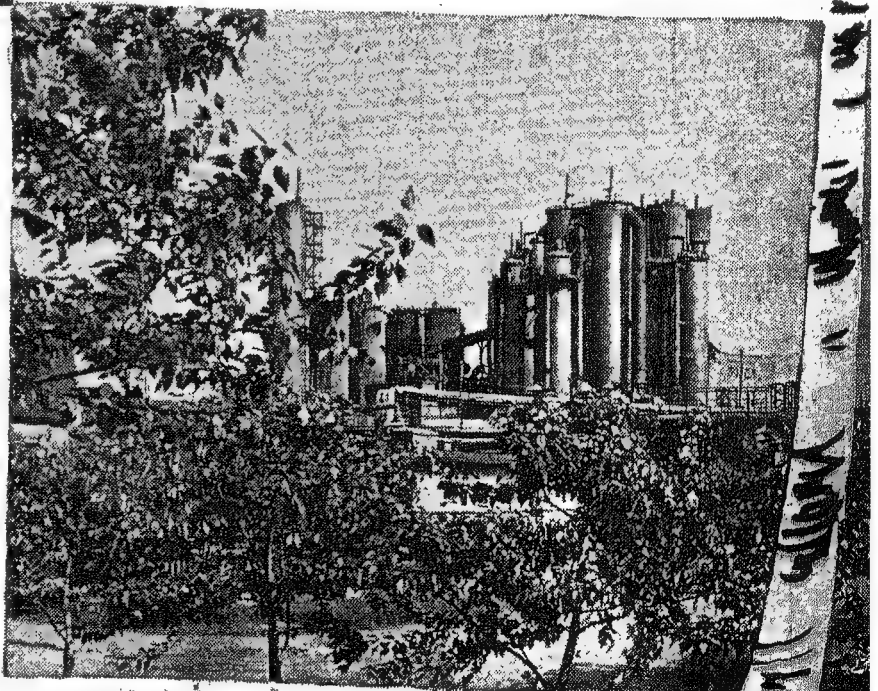
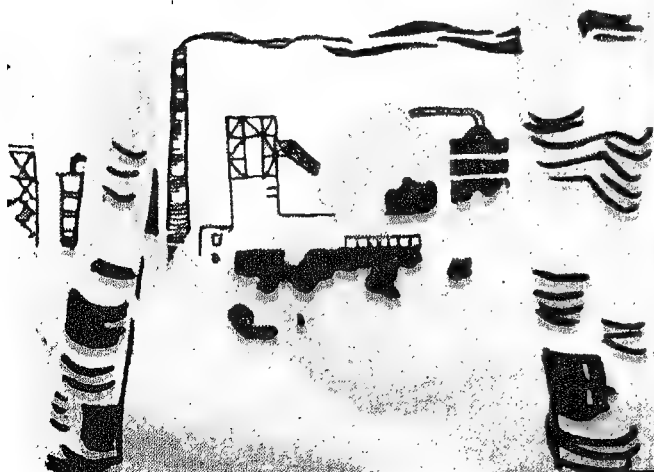
రాసులుగా పోసిన బొగ్గునుంచి రేగే డిము పొగ, గాలిలో కలిసి ఆపాయం కలిగించకుండా చెయ్యాలంటే, చెట్లు పెంచినంత మాత్రాన సరిపోదు. దీనికి పొగను పట్టుకుని లోపలికి లాక్కునే ప్రత్యేక పరికరాలు కావాలి; ఉత్పత్తి అయినాతనమయిన వ్యర్థాలో జరగాలి. ఇటువంటి యంత్ర పరికరాలన్నీ యీ కర్మాగారంలో అమర్చారు. అందుచేత చెట్లు చచ్చిపోకుండా పచ్చగా వుండటం మాత్రమేకాక ఆమెటికాయేడు దట్టంగా గుబురుగా పెరుగుతున్నాయి.

కార్మికులు నివసించే పేటలోకూడా చెట్లు పచ్చగా కనిపిస్తాయి. ఇళ్ళపక్కరేకాక, పాఠశాలలూ, చిన్న పల్లెల ఉద్యానవన బోధనశాలలూ, ఆసుపత్రి, ఆశ్రమానికి దుండాల చుట్టూ కూడా ఎక్కడ చూసినా పచ్చిక, చెట్లు కనిపిస్తూ వుంటాయి.

కోల్ బొగ్గు రసాయనాల కర్మాగారం దగ్గర యిదంతా చేశారు. అందుచేత కర్మాగారంలో ఉత్పత్తి, యిప్పుడు మనుషులకి గానీ వృక్షజాలానికిగానీ ఎంతమాత్రం హానికరం కాదు.

కోకింగ్ బ్యాటరీ, ఒక దృశ్యం

గంధకాన్ని పరిశుద్ధపరిచే
ఆర్ట్స్ విద్యాలం.
రిజనరేటర్ యొక్క ఒక దృశ్యం →

సామ్యవాద వాస్తవికత - సోవియట్ సాహిత్య సృజనాత్మక రీతి

◆ ఎల్. యకిమెన్కో ◆

సూక్ష్మ విశ్లేషణలయం డోస్టెవ్, సోవియట్ దేశ రచయితల సంఘ సభ్యుడు

ఈ సంచిక మొదటగాని మా పత్రికలో సోవియట్ సాహిత్యాభివృద్ధిని గురించి ఒక వ్యాస పరిచయ ప్రకటన వ్యాసము. దీనిని సూక్ష్మ విశ్లేషణలయం భాషా శాస్త్ర విభాగం అధ్యక్షుడు లెవ్ యకిమెన్కో వ్రాశారు.

సోవియట్ సాహిత్య చరిత్రాధ్యయనం లైసె లెవ్ యకిమెన్కో పాల్గొని, తదితర సోవియట్ రచయితల రచనలపై అనేక వ్యాసాలను వ్రాశారు.

జీయంగా చేసుకొనగలడని నిర్ణయించుకున్నారు.

ప్రజల స్వాతంత్ర్యం కొరకు, మానవుని విముక్తి కొరకు పోరాడగల శ్రామికుని ప్రప్రథమంగా గోర్కి సాహిత్యంలోకి ప్రవేశ పెట్టాడు. "అమ్మ" (1907) అన్న నవలలో గోర్కి మరల రెండు శ్రామికవర్గ నాయక పాత్రలను ప్రవేశపెట్టారు. ఆ పాత్రలు పావెల్ ప్లాసోవ్, అతని తల్లి నిలొవా. నిరత్యరాసుకొచ్చే అణగారిన దిండి ఉండిన నిలొవా తన కుమారునికి అతని విప్లవ కార్యకలాపాలలో సహాయపడడం నేర్పుకొంటుంది. "శత్రువులు" అన్న ఆయన నాటకంలో సిస్టోవ్ అనే ఒక దొంగిలిన నాయకత్వంలో ఒక కార్మికుల జట్టు మనకు అగుపడుతుంది.

"చైతన్యత, లేదా వేరే విధంగా చెప్పాలంటే, కార్మికుల వర్గంతో నా అత్యంత నాకు నా యావనదశలోనే అనగతమైంది," అని గోర్కి 1927 ఆయన వ్రాసిన ఒకానొక లేఖలో వ్రాశారు.

సాంఘిక పీడనం వ్యతిరేకంగా ప్రజలు నొససాగించే ముట్టం ఉద్యమానికి నాయకత్వాన్ని వహించిన రష్యన్ కార్మికవర్గ పోరాటం, గోర్కి రచనలకు ప్రామాణికమైన పునాది. తర్వాత చిరస్థాయి సామ్యవాద వాస్తవికతగా పేరుపడసిన ఒక నూతనమైన రకం యీ విధంగా ఉద్భవించింది.

సంప్రదాయాలు : నవీన కల్పనలు

సోవియట్ కళలు యేనాడూ 19 వ శతాబ్దపు రష్యన్ వాస్తవికత యొక్క మహా చిత్రము, మహోన్నతము అయిన సంప్రదాయాలను వివరించలేదు. ఈ నాటికిగూడా అది ప్రపంచ కళాసంపద లోని ఉత్తమమైన విషయాల సన్నిధిని లెంతో కృతజ్ఞతతో సేర రింది. వాటిని జీర్ణించుకొని సత్ఫలాలను సాధించుకొంటున్నది. సామ్యవాద వాస్తవికత, జీవితం, ప్రజల వాంఛ, మానవతలకు సన్నిహితమైన సంప్రదాయాలను పరిపోషించుకొంటూ, వాటిని మరింత సుసంపన్నం చేసుకొంటుంది.

ఈ శతాబ్ది మూడవ దశకంలో ఉత్పన్నమయిన సోవియట్ సాహిత్యంలోని ఉత్తమ రచనలలో, గోర్కి, పొల్కోవ్, లెవ్ టాల్స్టాయ్, మాయకోవిస్కిల గ్రంథాలలో, అప్పుడప్పుడే రూపొందుతున్న ప్రాచీన రష్యన్ సాహిత్యం, విమర్శన రష్యన్ సాహిత్యాల మేలు కలయిక ద్యోతకమవుతుంది.

దాని సంప్రదాయాల పరిపోషణ అంటే, పాతవాదనే పునరుద్ధరించడంకాదు. సోవియట్ సాహిత్యం నిర్మితమైన ఒక విమర్శన కళగా ఉద్భవించి, పెంపొందినది.

వెయ్యి సంవత్సరాల కాలంలో వ్రధుడు వర్యాయంగా ప్రజలు తమ జీవితాన్ని తమ ప్రయోజనాల కనుగుణంగా తీర్చి దిద్దుకొంటున్నారన్న విషయమే, ఈ చారిత్రక పరిణామంయొక్క అసాధారణ స్వభావమే. సోవియట్ రచయితలు నూతన మార్గాలను అన్వేషించడానికి దారితీసింది. సాహిత్యం వారికి తమ మనోగతాభిప్రాయాన్ని,

సామ్యవాద వాస్తవికత మూలాధారాలు

సోవియట్ సాహిత్యాన్ని సామ్యవాద వాస్తవికత సాహిత్యం అని అనుచున్నాం.

సామ్యవాద వాస్తవికత, విప్లవానికి పూర్వం ఒక కొత్తవర్గం, శ్రామిక వర్గం, చిహ్నాల చారిత్రాభివృద్ధి రంగంలో ప్రవేశించి సమృద్ధి ఉద్భవించింది. శ్రామికవర్గం యొక్క విప్లవాత్మక చర్య, ఒక నూతన రకయొక్క పుట్టుకకు, నిర్మితమైన ఒక ఆకాశాంతర కళ పుట్టుకకు, దారితీసింది. పంథామీర్షదప శతాబ్దపు విమర్శాత్మక వాస్తవికత పండిది కాదిది. ఇదే తర్వాత సామ్యవాద వాస్తవికతగా నిర్వచించబడింది.

పంథామీర్షద, బిలియెర్షెవ్ శతాబ్దాల నంది కాలంలో యువకులైన మార్క్సిస్ట్ గోర్కిని ప్రపంచం గుర్తించింది. లెవ్ టాల్స్టాయ్, ఎస్. టొస్టా విస్కీ, ఎ. చెర్వోవలలాంటి మహా రచయితల కోపకు చెందిన, శ్రామిక రచయిత లందరితో గొప్పవాడైన గోర్కి కళం చరిత్రలో లప్పుడే ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించారు. మానవ సంస్కృతి పరిధామంలో, సోవియట్ సాహిత్యంలో, ఆయన పండించిన పాత్రను ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని కనుగొన్న వ్యక్తి యొక్క అద్భుత కృత్యాలతో పోల్చవచ్చును.

"అనాగరకులు" (ఫిలిస్టయిన్స్) అన్న ఆయన నాటకంలోనే (1901) లో వ్రాసింది) గోర్కి ఒక అసాధారణమైన పాత్రను—నిర్ల అనే ఒక శ్రామికుని—నాటక రంగం మీదికి తీసుకువచ్చాడు. ఈ పాత్ర ప్రజల దృష్టిని వెంటనే ఆకర్షించింది. పొగమారిన ముఖం, నూనెపట్టిన గుడ్డలతో కార్మికుడు అతని వాస్తవ రూపంలో ప్రేక్షకులను పరిచయం చేయబడ్డాడు.

నిర్ల కేవలం మన అసక్తిని చూడగానే పాత్ర మాత్రమే కాదు. "అనాగరకులు" అన్న నాటకంలోని అన్ని పాత్రలకంటే గట్టి చిత్తస్వైర్యం కలవాడు, వివేకవంతుడు, కరుణా స్వభావుడు. "హక్కులు ఇవ్వబడేవి కావు, సాధించుకొనబడాలి" అన్న వాస్తవ విషయాన్ని వ్యక్తంచేసే ఒక మహత్తర శక్తి నిర్ల ద్వారా ద్యోతకమవుతుంది. మానవుడు జీవితాన్ని మార్చగలడని, దానిని రమ

ప్రపంచంపట్ల తమ వైఖరిని ప్రకటించే సాధనయేగాక, సూరస జీవితం కొరకు పోరాటం సల్పుతున్న తమ ప్రజలకు సేవజేసే సాధన కూడా అయింది.

విప్లవానంతరం గడిచిన పది సంవత్సరాలలో, ప్రపంచపు మహోన్నత విప్లవ శక్తిని ప్రతి బింబించే రచనలు గావించిన ప్రతిభావంతులైన గ్రంథకర్తలు తేజోవంతమైన తారలవలె వెలిశారు. పెరాషిమోవిచ్ వ్రాసిన "లోహవాహిని", షేర్ మనోవ్ వ్రాసిన "చాప యేవ్", ఫెదయేవ్ వ్రాసిన "పంథోమ్మిది మంది", షిలోకోవ్ వ్రాసిన "ప్రకాంతవాహిని, డాఁ" యొక్క ప్రథమ భాగం యీ కాలంలోనే ప్రచురించుచున్నాయి. ఈ సాహిత్యం సత్యం అనే పునాదిపైన నిర్మింపబడింది.

"మేను పులకరించే విషాదకరనవల" అన్నారు టాయ్ డి ప్రయిస్ అనే ఒక రచయిత, "ప్రకాంత వాహిని, డాఁ" అన్న షిలోకోవ్ నవలను గురించి. "డాన్ నదీ ప్రాంతంలో జరుగుతున్న తీవ్ర పరపోరాటాన్ని ఊపిరి దిగబట్టి చదువుతాం మనము. హోమర్ మహాకావ్యం స్థాయిలోవున్న ఒక మహా కావ్యంగా యీ నవలను పరిగణింపవచ్చును. ఏవిషయాన్ని గురించయినా దైర్యంగా చెప్పగలగడం, అనుకోనివి, అచాంచితమైనవి అయిన విషయాల నుండి పారిపోకుండా ఉండడము, సంగతులను ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా తెలుపడము, జీవితం యొక్క ఆంతరంగిక పురణలను చిత్రించడము—ఈ విషయాలే మిఖైల్ షిలోకోవ్ లోని అంతటి మానవత్వానికి, గొప్పదనానికి కారణభూతమై, అప్పటికి నేను చెందియున్న యువక బూర్జువా రచయితల వరాన్నికూడా ఆకరించాయి.

రచయిత యొక్క ప్రయోజనాత్మకదృష్టి, కమ్యూనిస్టు ఆదర్శాల విజయంపట్ల అతని తీవ్రాసక్తి సామ్యవాద వాస్తవకరణ మూలాధారాలయ్యాయి.

మానవుడు : ప్రజలు

ఒక సూరస ప్రపంచం కనుగొనబడడంతో ఒక విస్తూత్తుమైన కళ. ఒక కొత్త నాయకుడు పుట్టుకురావడం జరుగుతుందని ప్రపంచ సాంస్కృతిక చరిత్ర తెలియజేస్తుంది.

సామ్యవాద వాస్తవికతకు పునాదివేసిన మార్క్సిజం గోర్కి రచనలలోని ఆసాధారణపు నాయకుడైన యీ కొత్త వ్యక్తి అతి సామాన్యుడైన కార్మికుడు. లక్షలాది ప్రజల ప్రయోజనాలకు సాహసంతో పోరాడే యీ నాయకుడు ప్రజల మధ్యనుండి ఉద్భవించినవాడే.

అంతర్యుద్ధపు ప్రఖ్యాత నాయకుడు చపయేవ్ విషయమే తీసుకొందాము. అంతర్యుద్ధానికి పూర్వం ఇతడు పేద రైతు. ఇరవినీ గురించే డి. ఫుర్మనోవ్ "చపయేవ్" అన్న తన నవలలో చిత్రించాడు. అంతర్యుద్ధ కాలంలో తీవ్రమైన రణరంగాల్లో గొప్ప సాహసంతో పోరాడిన యువక కార్మికుడైన పావెల్ కార్మగిన్ గాయాల ఫలితంగా అంధుడై పోయి మంచం పట్టినా అతని మనోనిబ్బరం మాత్రం యెన్నటికీ చెడదు. ("కాకలు తీరిన యోధుడు" అన్న ఎన్. ఓస్ట్రోవిస్కీ నవల); "యువక యోధుడు" అన్న ఎ. ఫెదయేవ్ నవలలో సాహసపరులైన యువకవీరులు హిట్లర్ మూకల చిత్రపథాలకు చిరునవ్వుతో గురియౌతారు. పైలెట్ మెరిస్యేవ్ (బి. షిరి వాయ్ నవల "నిజమైన మానవునికడ") యుద్ధంలో కాళ్ళు పోయినా గూడా లెక్క చేయకుండా కృత్రిమపు కాళ్ళపైన నడవడం నేర్చుకొని, శతృవుతో పోరాడడానికి యుద్ధ విమానంలో ప్రత్యక్ష మవుతాడు. ఈ కథ నాయకులలో ఎవరిని తీసుకొన్నా సరే, వారు వివిధ

తరాలకు చెందినవారు, వివిధ రకాల జీవితాలు, స్వభావాలు కలవారు అయినప్పటికీ, వారందరిలో ఒక సమాన గుణం కనబడుతుంది.

వారందా ప్రజల మధ్యనుండి వచ్చినవారే. ప్రజలకొరకు తమ శక్తి సంతటిని, జీవిత సర్వస్వాన్ని ధార పోస్తారు.

మానవుడి, ప్రజలకూ మధ్య వుండే విడదీయరాని సంబంధాలను సామ్యవాదకళ అవశ్య నైతిక విలువగాను, మానవుని ధర్మంగాను పరిగణిస్తుంది.

సామ్యవాద వాస్తవికతా రీతియొక్క అత్యంత ప్రధాన సూత్రానికి మూలాధారం యిదే. అది యీ క్రిందివిధంగా సూచింపబడవచ్చును : సామ్యవాద వాస్తవికతా రచనలలో కథా నాయకుని జీవితము ప్రజల జీవితం, పోరాటాలలో, వాటి ఆదర్శాలు, ఆళలతో మేళవింపబడి చిత్రంపబడి, పదనుగుణంగా ఆతని స్వభావం రూపొందించబడుతుంది. ఉత్తమ జీవితం కొరకు ప్రజలు జరిపే పోరాటమే ముఖ్యంక మవుతుంది. దానినే గీటురాయిగా పెట్టుకొని రచయిత వివిధ రచాలవారిని, వివిధ స్వభావాలవారిని, వారి నిజరూపంలో చిత్రిస్తాడు.

గోర్కి తరుచు ప్రస్తావిస్తూ వచ్చిన ఈ "మహోన్నత పరిశీలన స్థావరం", భవిష్యత్ దృష్టిలో ఆయా కాలాల జీవితాన్ని ఆచగరం చేసుకొని, నిర్వహించే యీ ఆసక్తి, సామ్యవాద వాస్తవికత యొక్క ఒక అతి ముఖ్యంకము.

రచయిత ఆశించేవి గలంలోంచి ఉద్భవిస్తున్న ప్రస్తుతాన్ని అర్థం చేసుకోవడం మాత్రమేవాడు, ప్రస్తుతంలోంచి భవిష్యత్తు ఉద్భవించడాన్ని కూడా చూడాలని ఆశిస్తాడతడు. సోవియట్ సాహిత్యం యొక్క చారిత్త్ర ఆకాశరేఖికి మూలాధారం అదే.

ఐక్యత: వైవిధ్యం

శ్రమిక ప్రజల జీవితమూ, సూరస ప్రపంచాన్ని రూపొందించడానికి వారు జరిపే కృషియే సామ్యవాద వాస్తవిక రచయితలకు ఉత్సాహాన్ని, శక్తిని చేకూర్చే మూలాధారాలపుతాయి.

విశిష్ట లక్షణాలు, సంప్రదాయాలు కల సోదర ప్రజల సమాన హోదాగల జాతీయ సాహిత్యాల సమ్మేళనంగా సోవియట్ సాహిత్యం పెంపొందు తున్నది. అనేక ఉత్తమ కావ్యాలను వ్రాసినంతేలియన్ రచయిత ఎ. ఉవిత్కూ, "అదాయ్" అనే పేరుతో అద్భుతమైన జీవిత చరిత్రా నవలను వ్రాసిన కజన్ రచయిత ముక్తర్ దావిజోవ్ కు మధ్య, కళాకారులుగా గమనార్హమైన వైవిధ్యం గోచరిస్తుంది. అంతేగాక ఇరువురూ రచనలను జాతీయరతో నింపివేస్తారు.

ప్రజలకు సేవ చేయాలన్న కళయొక్క యోగ్యదోర్దేశ్యమే వారిలో నున్న సమాన గుణం. సామ్యవాద వాస్తవికతా రీతికి పునాది యిదే.

"జీవితాన్ని, దాని విప్లవాత్మకాభివృద్ధిలో వాస్తవంగా చిత్రించాలని సామ్యవాద వాస్తవికత రచయితలను రోదుతుంది. అది ప్రతిభ, చొరవల విశిష్ట లక్షణాలను ప్రకటించుకోడానికి అతనికి సర్వావకాశాలను చేకూర్చుతుంది. వివిధములైన అనేక కళాత్మక మార్గాలు, రీతులు పెంపొందాలని ఆశిస్తూ, అన్ని రంగాలలోను నవ్యరీతులను ప్రోత్సహిస్తుంది," అని సోవియట్ దేశ రచయితల రెండవ మహా సభలో ఆమోదించబడిన సోవియట్ దేశ రచయితల సంఘం నిబంధనాపత్రంలో ఉన్నది.

రచన రచనలలోని విశిష్ట చిత్రణ, నాటకీయరీతితో పాఠకుని మైశురపించే మిఖైల్ షిలోకోవ్, రమణీయ నైలిర్ గంభీరము,

(మిగత 31వ పుట చూడండి)

'అబాయ్' జీవితం

(ఎం. ఔఎజోవ్ నవలనుండి)

ముక్తర్ ఔఎజోవ్ పురాతనపు కబఖ్ రచయితలలో ఒకరు. ఆయన సాహిత్య వ్యాసంగం 1917లోనే ప్రారంభమైంది. మొదలు మొదలు రచించిన కథలు, వ్యాసాలు, నాటకాలు, ఇతిహాసాలు, "అరక్షతుల రోజులు," సర్వహక్కులను కోల్పోయిన, కబఖుల, విప్లవానికి పూర్వపు దిక్కుమాలిన జీవితాన్ని చిత్రిస్తాయి. 1930'లో ఆయన ఎన్నో గ్రంథాలు రచించారు. వాటిలో "షక్తాలన్", "బాషలు," "భూవానికి భుజం," "మూడురోజులు" మొదలైన రచనలలో సూత్ర సాధియబ్ ప్యక్తిని చిత్రించారు. అదే కాలంలో అంతర్వర్ణానికి సంబంధించిన నాటకాలనుగూడా పరంపరగా రచించారు.

ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం, 1937లో, ఔఎజోవ్, కబఖ్ జీవితాన్ని ప్రదీప్తం చేసిన కబఖ్ సాహిత్య నిర్మాత 'అబాయ్ కుసనెబయేవ్'ను గురించిన ఒక మహత్తర సవలను ప్రారంభించారు.

ఔఎజోవ్ రచించిన 'అబాయ్' అనే ఈ వీరపురుషేతిహాసం ఒక ప్రసిద్ధ బాతీయ మహాకవి జీవితాన్ని మాత్రమే ఆధిపత్యించదు, ఒక విధంగా ఇది కబఖ్ ప్రజల గాథ, చరిత్రకూడా. దానినుంచి దారిద్ర్యంనుంచి ప్రజలకు విముక్తి కల్పించాలని కలలకన్న పుత్రముడైన కబఖ్ ప్రజలు పుష్కమించింది, ఆశించింది, న్యాయశీలరైన రష్యన్ ప్రజలు పుష్కమించింది, ఆశించింది ఒక్కటే. "అబాయ్ పథం" అనే సవల లోని ఈ దిగువ భాగంలో కబఖులకు, ప్రవాస శిక్షను అనుభవిస్తాన్న రష్యన్ విప్లవ కారుడు పావ్లోవ్ పట్ల, ఆనాటి రష్యాలోని అగ్రగామి ప్రజల పట్ల పున్న ప్రేమాదరా అను సుప్రకం చెప్తున్నది. పావ్లోవ్ వంటి రష్యన్లు, ఒక్క రష్యన్ ప్రజల సౌఖ్యం కొరకేగాదు కబఖ్ ప్రజల సంక్షేమం కొరకైకూడా పోరాడుతున్నారని, కబఖస్తాక్ స్పెచ్చు, రష్యా స్పెచ్చు అవిభాజ్యమైనవని వారు గుర్తించారు.

అబాయ్ దేరాలోకి అడుగు పెట్టేటప్పటికే అవిష్, త్వరత్వరగా ఉత్తరాలన్నింటినీ ఒక చూపుచూశాడు.

తండ్రి లోపలికి రావడంతోపే, "ఇదిగో ఇది, సెమివల తిన్స్కో ఉజెవ్ అధికారి వసిన ఉత్తరువు. అది, ఫెయోదోర్ ఇవనోవిచ్ దగ్గరనుంచి వచ్చిన జాబు,"...."నాకూ ఒక జాబు రాకాయన" అన్నాడు.

పావ్లోవ్ పేరు ఎర్రేటప్పటికే అబాయ్ ముఖవైఖరి మారి పోయింది. చిరునవ్వుతోన్న ఆయన వదనం కళకళలాడింది. ఇంతలో డెగ్లాలా మాటలు స్ఫురణకు రావడంతోపే, ఆ ఉత్తరువు నందుకే సదానికిని చేతులు చాచాడు, ఓటుక్కున, ఇంటిదగ్గరే కళ్ళు జోడు మరచి ఏబ్బాససుకుని అనిష్నే ఆ ఉత్తరువులు ఏమిటో చదవ మన్నాడు.

ఇతరుల చెవిన పడకుండా వుండాలని అవిష్ తండ్రికి దగ్గరగా తనే వెంగి నింపాడిగా గుసగుస లావినట్లు ఆచి చదివి వినిపించాడు.

గవర్నర్ కార్యాలయాదేశానుసారం ఉజెవ్ అధికారి కజెన్ త్సేవ్, ఇబ్రహీమ్ (అబాయ్) కునకబయేవ్ను, కరమోలిన్స్కు

సంత ప్రాంతంలో, నెప్టెంబరు 6న జరిగే సెమివలతిన్స్కో, ఉస్త్ కమెనోగార్స్కో, జైన్స్కో—ఉజెవ్ ప్రతినిధుల అసాధారణ సమావేశం ముందు హాజరు కమ్మన్నాడు. ఆజ్ఞాపన, పైనచెప్పినట్లు అబాయ్ హాజరు కాని పక్షంలో, దానికి ఆయన బాధ్యత వహించ వలసి వుంటుందన్న హెచ్చరికతో ముగించ బడింది.

ఈ ఉత్తరువులు జారీ చేయబడడానికి కారణంకూడా పేర్కొనబడింది. డెంఘిర్ చొరాప్తో వన్నులు బకాయిపడ్డ వాళ్ళ మీది కేసులో ఈయన ప్రతివాదిగా పిలువబడ్డాడు. ఉజెవ్ అధికారి కార్యాలయంలో ఈ కేసులో సాక్ష్యం చెప్పడానికిగాను, గడిచిన ఏడాది నుంచి ఇబ్బల అబాయ్ ఇప్పటికి మూడుసార్లు పిలిపించబడ్డాడు. చివరకు ఇది గవర్నర్ కార్యాలయ విచారణకు వంపబడ్డట్లు బయట పడ్డది. బహుశా అంతకన్నా ఉన్నతాధికారుల తోక్యంకూడా వుండొచ్చు. గడచిన విచారణ, ఆ ఏటి వసంత ఋతువులో జరిగినవ్వడు. ఒక అధికారి, ఈ కేసుకు సంబంధించిన కాయితాలను ఓమ్స్కోలోని గవర్నరు జనరల్ కార్యాలయం కోరుతున్నదని సూచ్యంగా చెప్పిన అంశంకూడా అతనికి గుర్తుకొచ్చింది.

సమస్త తర్వాత అవిష్ పావ్లోవ్ జాబు చదవటం ప్రారంభించాడు. ఫెయోదోర్ వేసవికాలమంతా ఐర్ త్యష్లో, ఆ ప్రాంత

ములో వలస లేర్పరచుకొన్న వారి జీవితాన్ని అధ్యయనం చేయ్యడంలో గడిపి, అప్పుడప్పుడే సెమివలతిన్స్కోకు తిరిగి వచ్చాడట. గవర్నర్ కార్యాలయంలోని ఆయన స్నేహితుడొకడు, అబాయ్ని గురించి ఈ మధ్య ఎన్నో ఫిర్యాదులొస్తున్నట్లు చెప్పాడట.

"స్టేషిలలోని నీ శత్రువులు ఇద్దరూ, గవర్నర్ ఉద్యోగులూ ఒక అంగీకారానికి వచ్చినట్లు తోస్తున్నది. వీలయినంత సేదగర నుంచి వాళ్ళు గుంజడానికి చూస్తున్నారు. వినాశకుణ్ణి కాంతి పరచడానికి గాదు, న్యాయదేవతను ఉపశమింపజేయ్యను. ఏమిటి కాంతి పరచడం అంటే లంచాలు పట్టడమన్నమాట," అని తన సహజ సుసంధారణతో వ్రాస్తూ పావ్లోవ్, "నేను నీటిచ్చే సలహా ఏమిటంటే ఉన్నత ప్రభుత్వాధికారము సైతం ధైర్యంగా ఎదుర్కొనమని, వారిముందు తలఎత్తుక తిరగమని. ఎందుచేతనంటే అట్లా ప్రవర్తించటానికి నీకు హక్కు ఉంది. స్టేషి ప్రజలలో నీకున్న పేరు ప్రతిష్టలు విశిష్టమైనవి; జైన్నర్ కబఖులలోను, ఉక్రెకమె నొగార్స్కో ఉజెవ్తోను సంభాషించినదానినిబట్టి ఆ విషయాన్ని నేను తెలుసుకొనగలిగాను. విన్నగురించి విన్నవ్వదు నేను ఎంతో సంరోషించాను, అది నువ్వంటే నాకో గర్వకారణమైంది. నీప్రజలు

సితో ఉన్నారు. ఇంతకన్నా ఏమానవుడైనా తన జీవితంలో కోర దగిన ప్రతిఫలం మరొకటి ఉందా? బ్రతుకే ఒక పోరాటం..... సుప్రసిద్ధ, నేనూ ఈ విషయాన్ని చాగా గ్రహించామనుకుంటూ...."

పావ్ లోవ్ రేఖను వింటున్నప్పుడు అదాయ్ కి, తనను అది చుట్టూ ఆపాదమస్తకం అవహించుకొన్న స్థితిని వివరించుకొంటున్నట్లు ఒక అనుభూతి కలిగింది. తనను ద్రుంగదీస్తున్న దుఃఖభారం పట్ల కలిగిన నిరాశ, నిస్పృహలతో దేనిగ్గాను బ్రతకడం? అని. తనను తానే ఒక్కొక్కమాటు ప్రశ్నించుచున్నాను. ప్రజ్ఞా సమంచితమైన పావ్ లోవ్ స్నేహ ప్రతిస్పందన అతనికి ఎంతో ధైర్యాన్ని కలుగజేసింది. అదాయ్ ఇదివరకే జీవితంలో ప్రతివిషయాన్ని శ్రద్ధాసక్తులతో, రోతుగా ఆలోచించగలిగిన పావ్ లోవ్ విచక్షణా సామర్థ్యానికి ఆకర్షితుడైనాడు. "వివేకం దుర్మార్గాన్ని ఎదిరించగలుగుతుంది.... దాన్నే ఆశ్రయించి, దానిమీదనే ఆధారపడినట్లయితే, నువ్వు నైచాస్తి, రోపాస్తి అధిగమించగలుగుతావు. అప్పుడే నీవమైన ప్రాచీన్, కుటిలోపాయాలను, అమాయాగ్రస్తమైన స్పృహను కాలరాచి పారేస్తావు. అప్పుడవి కొద్దిమేర పురుగుల్లాగా ఎంత ఎగిరినా నీరాలి నీలమండలదాటి ఎగరలేవు...." ఇట్లా పరిపరి విచార పర్యలోచిస్తున్నాడు అదాయ్.

అదాయ్ ఆలోచనలకు ఒక ఒకవిధంగా వాటిని, వేటిని ఒక రకంగా చూస్తూనే కలిగించిన పావ్ లోవ్ నిజానికి, అతనికి ఒక విశ్వసనీయుడైన మిత్రుడు. ఈ స్నేహానుభూతి అభివ్యక్తమైనప్పుడు, అదాయ్ గుండెలమీది దురుపు దించేసినట్లయ్యేది.

అదిష్ కు పావ్ లోవ్ వ్రాసిన జాబులో కూడా ఒక మంచి వార్త ఉంది. పోలీసు అధికారులు ఇంతకాలంనుంచీ కడుతున్న ఒక ఆడుగోడ, ఒక అపరాధం కూలిపోయింది : ఆసాంలానికి ఎట్లాగైతేనే పావ్ లోవ్, రస ప్రియురాలు సాషాను సాధికారంగా వివాహం చేసుకోగలిగాడు.. పావ్ లోవ్ తన ఇదివరలో మాట్లాడిన దానినిబట్టి, థార్నెస్ విశ్వవిద్యాలయంనుంచి, ఆయనతోపాటు అవిడలాడా బహిష్కరించబడినా, ఎన్నోసార్లు ప్రవాసాలను, దేశాలంటే చారాగరవాసాలను ఆయనతోపాటు ఆవిడా అనుభవించిందని అదిష్ కు తెలుసు.

నిజానికి అదిష్ విప్లవరణిణి. ఈ దుర్భర పరిస్థితులను, అగ్నిపరీక్షలను అవిడ సాహసంలో ఎదుర్కొన్నది. పావ్ లోవ్ తో పాటు రొదాల్స్కోలో ప్రవాసశిక్షకు గురిచెయ్యబడినప్పుడు ఆ ఇద్దరి జీవితాలు ఏకమైనాయి. అయితే అసంతోషాలలోనే ఇద్దరికీ ఏడవటం సంప్రాప్తమైంది. దీనికి హేతువు పావ్ లోవ్ సెమిపరిస్కోకు పంపబడటమే.

ఓష్ట చూయిష్టమైన పావ్ లోవ్ జీవితాన్ని అదిష్, తన యువ సహచరుల సుధ్యన బిగ్గరగా తలపోసుకుంటూ, ఎంతటి కష్టపరం పరిలైనా చృఢనంకల్పమైన, కృతనిశ్చయమైన ఒక వ్యక్తిని స్వతంత్ర పోరాటంలో వెనకకు లాగలేవు అన్నాడు.

"ఫెయిదర్ ఇవనోవిచ్ కి ప్రవాసశిక్ష రెండుమాట్లు ఎట్లా విధించబడింది?" అని అడిగాడు వ్యాకులంగా మగాష్, "ఒకే

నేరానికి, ఒకేవ్యక్తికి, రెండుసార్లు శిక్ష విధించడం ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది?"

అదిష్ వాళ్ళకు ఆ సంఘటన ఎట్లా జరిగిందో చెప్పాడు :

"ఫెయిదర్ ఇవనోవిచ్ సైబీరియాకు జారు చక్రవర్తి లోగాండర్ II. హత్యకు పూర్వమే ప్రవాసానికి పంపబడ్డాడు.... రష్యా చేత ప్రజలు, అలెగ్జాండర్ III రాచరికానికి రాగానే, రాజవర్తి ప్రమాణం చెయ్యవలసి వచ్చినప్పుడు, ఫెయిదర్ ఇవనోవిచ్ రస విశ్వాసాన్ని క్రియాత్మకంగా ఆచరణలో పెట్టాడు. రాజవర్తి ప్రమాణ స్వీకారం చెయ్యమని ఫెయిదర్ అడగబడినప్పుడు, ఆయన, "నా యువక జీవితం ఇదివరకటి జాన్ చక్రవర్తి ఆజ్ఞాపన కారణముగా ప్రవాసానికి బలి అయిపోయింది. ఒక జారు విధించిన యా చారుణశిక్షకు లోనైన నేను, ఇంకొక జారుకు ఎట్లా విధేయుణ్ణి కాగలుగుతాను? నన్ను ప్రమాణ స్వీకారం చెయ్యమనడందేనికి? కొత్త జారు, పాత జారు విధించిన ప్రవాస శిక్షనుంచి నన్ను విడుదల చెయ్యలేదు. నామటుకు నాకు యీ ఇద్దరూ ఒకటే. నేను ఏ ప్రభుత్వాన్ని ద్వేషిస్తున్నానో ఆ ప్రభుత్వంపట్ల కృత్రిమంగా ప్రసూన కృత్తిని ప్రకటించలేను.... బహిష్కృతుడు పావ్ లోవ్, జాబులతో ఏమాత్రం ఊరేక్యంలేని ప్రవాసానిగానే ఉంటాడు," అని సమాధాన మిచ్చాడు.

"మనిషంటే ఆయనే! అదే సరియైన ప్రత్యుత్తరం అంటే!" అని ప్రశంసా పూర్వకమైన హర్షాన్ని ప్రకటించారు మగాష్, కికితాయ్లు.

"అవును, అట్లా చెప్పడానికి గుండెపుండాల్సి," అని చెప్ప సాగాడు అదిష్. ప్రసిద్ధ రష్యా రచయిత కారెన్స్కో కూడా అదే నిధంగా ప్రవర్తించాడు. ఆయన ఉర్రేపిలో ప్రవాసానిగా ఉన్నాడు. అందుకని ఆ తర్వాత సైబీరియాకు పంపబడ్డాడు. పావ్ లోవ్ రొదాల్స్కోనుంచి ఓమ్స్కోకు పంపబడ్డాడు. సాషానుకూడా ఆయనతోపాటు ఓమ్స్కోకు పంపవలసినదిగా కోరబడినప్పటికీ, సైనికాధికారులు ఆమెను పావ్ లోవ్ వత్నిగా గుర్తించటానికి నిరాకరించి పంపలేదు. బహిష్కృతులు సాధికారపు అనుమతి పొందిన పిమ్మటనే వివాహం చేసుకోవలసి ఉంటుంది, సాధారణంగా అటుపంటి అనుమతి పొందడమన్నది చూడా దుర్లభమే. కాగా, సాషా దేశాంతరవాస శిక్ష పూర్తికావడంతో, సెమిపరిస్కోలో దీర్ఘకాలం నివాసం చెయ్యడానికి అనుమతించబడలేదు. ఆ విషయం సైనికాధికారులు అందుకు అవహేళన కూడా చేశారు. అయితే ఇప్పుడు, ఫెయిదర్ సెయింట్ పీటర్స్ బర్గ్ నుండి అనుమతిపొంది, సెమిపరిస్కోకు వచ్చి చిట్టచివరకు సాధికారంగా ఆ విడను వివాహం చేసుకున్నట్లు వ్రాస్తున్నాడు...."

అదిష్ చెప్పిన ఈ ఉదంతాన్ని దేరాలోపున్న ప్రజలంతరూ ఆత్యంత సానుభూతితో విన్నారు. సాషా పట్టుదలనూ, నిర్వక్రమైన అమె కార్యదీక్షనూ, దుర్బేధ్యమైన అమె సాహసాన్ని, శక్తిని నిశ్చలతను గురించి యువజనులు పరిపరివిచార చర్చించుకున్నారు "అపూర్వ సాహసిక!... విశ్వాసపాత్రమైన హృదయం!..." మొదలైన

ప్రశంసలు అర్జివైపులనుంచి వినిపిస్తున్నాయి.

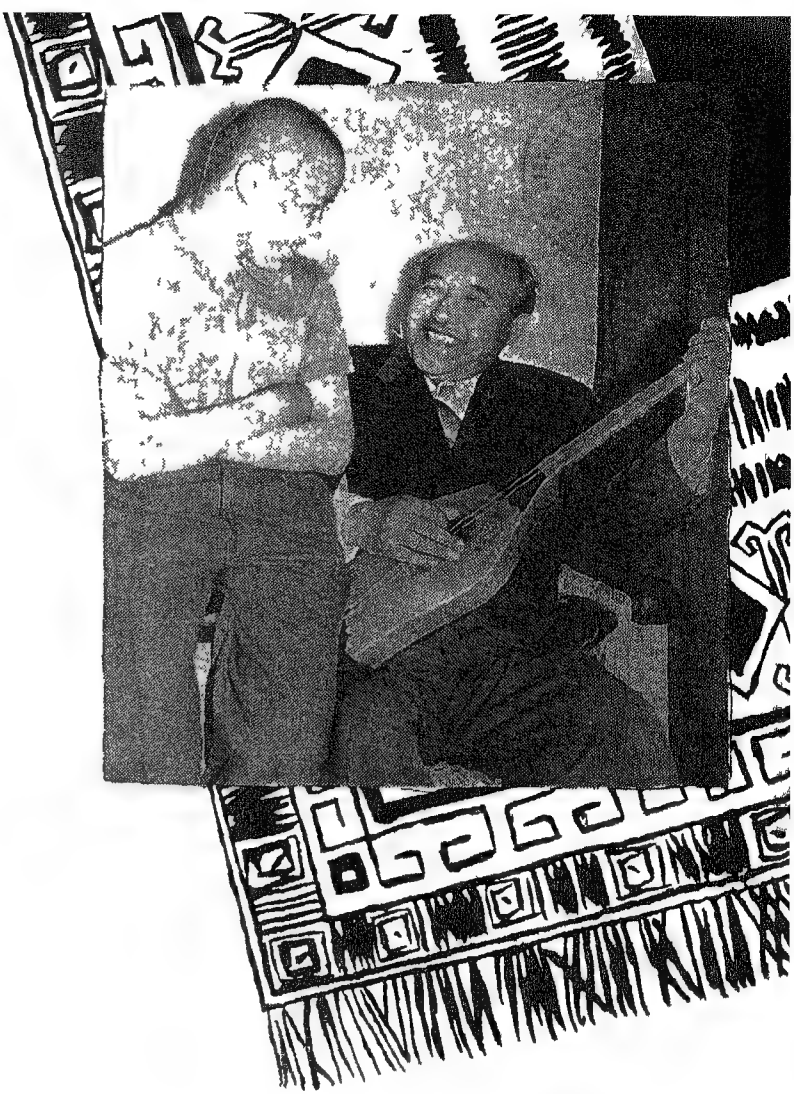
అలాంటి ఓచ్చిర ఉద్బుధపులపిల్ల కర్ణోల చనస్కుడైన మగాష్, రాసున్న ప్రమాణం ఏరికి సంభాషణ త్రోవజావాడు. అయితే రింగ్ ఆవ్రమా ప్రసక్తి అయింది పావోల్ వారి గురించి మాటలాడితే మొదలు పెట్టేడు.

“ఇప్పుడు అతని విధానం క్రమంగా అలకిస్తుంటే, మన కజ ఖులకు రహస్యమగుంది. రివలన్య గురించి ఎంత తెలుసు? మన నన్న న్యాయ వివరణపేరట హింసిస్తున్న ఈ ఉజర్బాయిలకు రవ్వంటి పరిజ్ఞానం వున్నదా? వాళ్ళకు ఓచ్చిర చూడాలిల్లా “శ్రేత జారు పరిపాలకులు,” “పటాలం,” “ఉజెద్ అదిరారి,” ఆ నాలుగు ముక్కల్నే పెడేచదే ప్రయోగిస్తుంటారు. పటాలం అధికారులను, పోలీసు అధికారులను, పైనిక దళాలను తప్పిస్తే మరో ఇతర విషయాన్ని ఊహించనైనా ఊహించలేరు ఇంక పావోల్ లాంటి రవ్వన్య గురించి వాళ్ళేం ఆలోచించగలరు?”

పీనుగపెట్టిమిన కప్పే నల్లటి ముసుగులాగా అబాయ్ ముఖం ముగిసిపోయింది. చాతెకే రక్తం ఇంకలింకలైనాయి. అతని యువక మిత్రులు, ఆయనలో ఇంతటి అందోళననూ, ఈ కళకళి కనూ చూచి బహుశాలమైంది.

“అయితేమటుకు ఈ అల్లులు, పావోల్ తలమీదినుంచి ఊడిపడ్డ ఒక వెంట్రుకవారి చేసారా? వాళ్ళా, ఆయన్ను “నేరస్తు” డనేడి? ఇట్లు ప్రశ్నిస్తూనే ఉచ్చిగ్గుంగా మాటలాడుతున్నాడు: “నమ్మి కర్తకు ధన్యవాదాలు. రష్యాకూడా మనలోటిపాటిదే! దారికి బలియ మైర భావనంపడ ఉంది, ప్రగతి, సునంపన్నమైన కళవుంది. మన ప్రజలు విప్లవసరకు గురియైరప్పటికీ, దురదృష్టాలకు బలి యైనప్పటికీ, ఓట్టి కాళ్ళతో *మూకుమ్మడిగా ఉత్తరాది వలస పోవ లనిపచ్చినప్పటికీ, ఎంతటి దుర్గతికి, దుర్లతికి పాల్పడక తప్పరప్ప టికి, రష్యా మనల్ని ఆదుకొన్నది. అప్పట్లో రష్యావాసులూ, మన పొరుగుననే చెడుచూడుగా విడిచిపెట్టే పైపీల్లో అజ్ఞానంలో, హింసాపాలనలో జీవించారు. వాళ్ళ మొట్టమొదటి చూత, ప్రప్రథమ వైతాళికుడూ ఆలైస్సరిన్. నేను సైతం ఆయన అడుగుజాడలలోనే నడచడానికి నిశ్చయించుకొన్నాను. రవ్వన్యలో ఉత్తములైన వారి కలుసుకోగలగడం నా మహావృద్ధం, నా మహా భాగ్యంగా భావిస్తున్నాను. నేను ఆ ఉత్తముల అండదండలమీద ఆధారపడుతున్నాను, ఆధారపడ్డాను, నేనేకాదు, మీరుకూడా ఆ రవ్వన్య కల్పించిన విద్యా విజ్ఞానాలమీద ఆధారపడుతూ ఇటువంటి ప్రజలను అనుగమిస్తున్నారు! వారు, మన కళ్ళు తెరచి జీవతం ఏమిటోచూపించారు

* అక్తివాన్ మత్తైరైన్, అన్న వదానికి అర్థం, వట్టికాళ్ళతో నిర్వజనులూ సదయాత్రలో పోవడమని, ఈ సంఘటన, సిర్-దర్గా తీరంనుంచి, 18వ శతాబ్దంలో జరిగిన జుంగారి దాడుల కారణంగా, కజఖులు ఉత్తరాదిన ఆర్గా డైపీ ప్రాంతాలకు, కాలినడకన పాదరక్షలు లేకుండా మూకుమ్మడిగా తరలిపోయిన, నాటి అంకానికి సంబంధించినది.

కజఖ్ రచయిత ముత్తైర్ డైపీకోవ్, ఆయన కుమారుడు

ఎంతటి సుఖప్రదమైన జీవితం నా తరువాతి తరాన్ని, మీ తరువాత తరాలను ఎదురుచూస్తున్నది! పొరుగు రవ్వన్య దగ్గరకు వాళ్ళ సమిష్టిగా పోగలుగుతారు, సమిష్టిగా వ్యవహరించ గలుగుతారు. అదొక సకలజాతుల సమాఖ్యగా రూపొందుతుంది. చరిత్ర తన గతిని మార్చుకొంటుంది. నేను సరిగ్గానే చెబుతున్నానా అదిష్?” అన్నాడు. హఠాత్తుగా తన కొడుకు ప్రక్కకు తిరిగి.

ఆ ఉద్రేకంలో ఒక్క మాటకూడా రాక, ఆవురన్నట్లు తలూచాడు. అమృతతుల్యమైన అబాయ్ పలుకు పలుకునూ అస్వారిస్తున్న తదితర యువకులంతా, ఆయన ఆలోచనలను పోకడనను గమనిస్తున్నారు.

“యాత్రిస్తోన్న యీ విచారులను, ఆ రమణీయ ప్రాంతాలకు నేనేగనక నడిపించగలిగినట్లయితే నా క్రమ వ్యర్థంకాదు!” అంటూ తన సంభాషణ సాగిస్తున్నాడు. “నేను అనుభవించిన ఉష్ణసరంపంటలే అగ్నిపరీక్షలే నా విజయ పరంపరలవుతాయి. సౌఖ్యానికి మార్గాన్ని కనిపెట్టడం అంత సులభం కాదని అవి బహుశా ఇతరులకు ప్రబోధించవచ్చు... ఈ దారి కష్టభూయస్వయై వుందనీ, కంటకావృత మైందనీ విన్నవ్తం చెయ్యొచ్చు. ఈ సంగతి మీకై మీరే తెలుసుకోవచ్చు, రవ్వన్యలో ఉత్తములైన వారిని దీనికి నిరర్థనగా తీసుకోవచ్చు. ప్రసిద్ధ రవ్వన్య కవులు పుష్కిన్, లెర్మన్తోవ్, నా మొదటి

మొకటి రష్యన్ మిత్రులు ఇటువంటి బాధలు పడ్డారు? ఎంతటి అగ్నిపరీక్షలకు లోనయ్యారు? హెర్బెర్ట్, చెర్నెష్కెవ్ ల మూడేమిటి?....మన మధ్యనే వున్న పావ్లోవ్ జీవితం, కష్టాల గొలుసు, కారాగారం, ప్రవాసాల సంజీవిత శృంగాటకం. ఎన్నడన్నా ఆయన. వీటిని గురించి ఒక్కసారైనా అసంతృప్తి ప్రకటించాడా....ఎప్పుడన్నా ఆ కష్టాలు ఇటువంటివని సజిగి నట్టు విన్నారా? రష్యన్ వీరులు పౌరాణిక గాథలకు పైతం అక్షరూపమైన, అపూర్వమైన సాహసాన్ని ప్రదర్శించారు, అంతులేని షట్టదల! ఆ వీరుల జీవిత చరిత్రలమీద మన దాలలకు, యువక తరానికి చెందిన వారికి విద్య గరపాలి."

అలోచనా నిమగ్నుడైన అబాయ్ కాస్త మౌనం వహించి, మళ్ళీ మందమందంగా మృదువుగా చెప్పసాగాడు :

"నాకై నేను, అవంతా కళ్ళారా చూడగలిగేటంతవరకూ జీవించక పోవచ్చు....కాని మీ ముందుకాలం అపరిమితంగా నూరితీరుతుంది. అప్పటి జీవితమే వేరు, ఆ చట్టములే వేరు. ఒక అపూర్వ సౌఖ్య ప్రజలకు లభ్యమవుతుంది....ఈ సుఖ సమయం వస్తుంది....నేనేగనక నా మనోనేత్రంతో చూడగలిగిన ఆ భావి భవన నిర్మాతానికి ఒక్క ఇటుకను పేర్చగలిగినా నా జీవిత స్వప్నం నిజమవుతుంది. నీవేగనక నీ ప్రజలను, సౌఖ్యానికి చేరువగా తీసుక రాగలగడానికి ఏవిధంగానైనా సాయపడగలిగావని చెప్పుకోగలిగి నట్లయితే నిన్ను నీవు, అమర్త్యునిగా లెక్కించుకోవచ్చు. ప్రపంచం ప్రళయాన్ని సమీక్షిస్తున్నదని మన మహమ్మదీయ మత గురువులు యుగాల తరబడి చెప్పకపోవచ్చు! కానీ లయించనున్నది ప్రపంచం కాదు, దుర్మార్గం....మనం చెయ్యవలసినదల్లా ఈ దుర్మార్గాన్ని నశింపజేయను మన ప్రజల్ని ఆయత్తవరచడమే...."

వాళ్ళ చూపులన్నీ అబాయ్ మీదనే లగ్నమై వున్నాయి. దార్జెన్, కకితాయ్ ఇంకా ఆయన ఏమి చెబుతాడో విందామన్న నిరీక్షణలో ఉన్నారు. అబాయ్ అక్కడితో ముగించాడు. నల్లటి డబ్బీని ఒకటిరీసి, అరచేతులు దులుపుకొని, అందులోనుంచి చిటికెడు సస్యం తీసి నోట్లో వేసుకొని, ఒక్కసారి యువజనులందరినీ పరికిస్తున్నట్టు ఒక్క చూపు చూచాడు. అందరూ నిశ్శబ్దంగా వున్నప్పటికీ వాళ్ళ ముఖాలలో ఒక వినుతత్వ ప్రేరణ స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నది. ఆ మాదిరిగా అబాయ్ మాటలాడడం - మరీ అంత ఉద్రిక్తంగా, అంత ధారాళంగా ఆయన తన మనసులోని మాటను, అలోచనలను, ఆకాంక్షలను చెప్పడం వాళ్ళు విని ఎంతోకాలమైంది.

"ఫెయోదోర్ ఇవనోవిచ్, మిమ్మల్ని ఆలోచించేటట్టు చేశాడు కదూ అబాయ్ - ఆగా" అని సంభ్రమాశ్చర్యాలతో అడిగి కకితాయ్, "ఆయన ఆశించేదంతా నిజమవుతా! " అన్నాడు.

అదివ్ అన్నాడు "మీరు చెప్పినదంతా అక్షరరూపంలో కాయితం

మీది కెక్కించ దగింది. భవిష్యత్తులో మీరు ముఖాముఖి మాటలాడుతున్నారనిపించింది. భావి తరాలకు మీరు ఎరుకచెబుతున్నట్టు, భావితరాల మనసు తెలిసి మాటలాడుతున్నట్టు గావుంది."

మగాష్, కకితాయ్ లిద్దరూ అదివ్ అభిప్రాయాన్ని తామూ సమర్థిస్తున్నట్టు ఒకరివంక మరొకరు చూపుల ప్రసరింపజేసుకొన్నారు. ఇంతలో అబాయ్ కాదన్నట్టు సంజ్ఞావ్యక్తంగా తలవంకించాడు.

"నేనేకాదు ఈ మాటల్ని మొట్టమొదట చెప్పింది, నీమటుకు నువ్వెరగవా అదివ్" అంటూ తన చేతుల్ని ఎదురుగా బల్ల మీద తెరచివుంచిన నోటుపుస్తకంమీదికి పోనిస్తూ అబాయ్, ఫుస్కిన్ ఇలా వ్రాశాడన్నాడు :

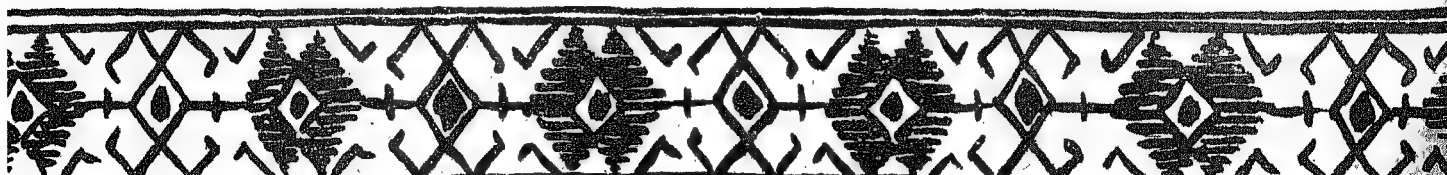
"మేదురసాదర తారా వభాన, పొడుస్తుంది చుక్క సమ్మంది కామ్రేవ్స్, నామాట! విరుస్తుంది సుఖజీవన."

"అవును,"...."అయితే, మన కజఖులలో ఇటువంటి భవిష్యద్దర్శన కలిగి, ఈ భావాన్ని ఇంతటి దృఢసమ్మికతో రూపొందించగలిగిన వ్యక్తంటూ ఇంతకు మునుపు లేను" అన్నాడు అదివ్.

అబాయ్ ప్రశ్నోత్తరం చెప్పలేదు. అదివ్, పావ్లోవ్ జాబును పైకితీసి, ఆ డేరాలోని ప్రజలను సంబోధిస్తూ ఇలా చెప్పాడు : "ఇంకా వినండి ఫెయోదోర్ ఇవనోవిచ్ ఏమి వ్రాస్తున్నదీ, నాన్న గారూ, ఆయన ఇందులో మీ అభిప్రాయాన్నే వివిరిస్తున్నట్టుంది," అని ఆ తర్వాత పావ్లోవ్ మాటల్ని కజఖ్ భాషలోకి అనువదించి చెప్పాడు : ఇబ్రహిమ్ కునసబయేవిచ్, మీ రచనలు, ముఖ్యంగా మీ కవిత్వం భవిష్యత్తుకోసం విరచితమైంది. ఎక్కడైతే ప్రజలకు జీవితం విశిష్టంగా, రమణీయంగా వుంటుందో, మీ కావ్యాలు అక్కడ భవిష్యత్తుకు రూపులు దిద్దుతుంటాయి, ఇటువంటి కాలం వస్తుంది. ఇది రాక తప్పించుకోలేదు, ఏగొలుసులూ, ఏ శిక్ష, ఎంతటి దారుణశక్తి అయినా దీనిదారి నడ్డలేవు! మీ ప్రజల్ని ఏకం కావించండి, మీ యువకుల్ని సన్నద్ధపరచండి, ఎందుకెల్లనంటే ఎంత త్వరగా ప్రజలు భవిష్యత్తుకు సన్నాహాలు చేసుకొంటే అంత బాగా దానిని అర్థం చేసుకోగలుగుతారు, దాని ఫలితాలను సమగ్రంగా వివేకంతో ప్రశంసించగలుగుతారు. అప్పుడే వివిధ ఫలాలను అవినశంగా చవిచూడగలగడం సంభవమవుతుంది!"

"హర్షించదగిన అభిప్రాయం! ఫెయోదోర్ ఇవనోవిచ్ చెప్పినదంతా, ప్రజలకోసం పోరాడే ఒక నిజమైన విప్లవచారుని ఆదేశంగా స్వీకరించవలసి ఉంటుంది." అన్నాడు అబాయ్ ఓ. మైన సానుకంపతో.

పావ్లోవ్ జాబును తీసుకొని, భద్రంగా మడిచి, జేబులో పెట్టుకొని, స్వగ్రామానికి తిరిగి వెళ్ళడానికి లేచాడు.

బాతు కథ

క్రమంగా అనగా ఒకరేతు. ఆయనకో బావ. ఆ దంపతులకు ఒక పిల్ల, పిల్లవాడూ కలిగారు. పిల్లపేరు మాషా, పిల్లవాడి పేరు వాన్యా.

ఒకరోజు, చల్లరైత్రీ ప్రక్కనేవున్న పట్నానికి పోతూ మాషాను పిలిచి ఇలా చెప్పారు :

“మాడమ్మా. నువ్వు మంచి పిల్లననిపించుకోవాలి. తమ్ముణ్ణి చూచుకుంటూ భగ్రంగా ఇట్లు కనిపెట్టుకొని వుండాలి. ఇంటి కడప దాటి బయటకు అడుగుపెట్టకూడదు. మేం చెప్పినట్లు చేస్తే, మార్గెల్లోనుంచి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు నీకో మంచి బహుమతి తెస్తాం.”

తల్లి తండ్రులు కాస్త అట్లా పోయినారో లేదో, మాషా, తమ్ముణ్ణి కిక్కిరిస్తూ దగ్గర పచ్చగడ్డిమీద కూర్చోబెట్టి తన స్నేహుల దగ్గరికి అడుక్కోడానికి పరిగెత్తింది.

అంతలో హఠాత్తుగా ఒక పెద్ద బాతుల గుంపు వచ్చి, క్రింద ఆసుకుంటున్న వాన్యాను తన్నుక పొయ్యాయి.

మాషా ఇంటికొచ్చేసరికి, తమ్ముడు కనపడకపోయేటప్పటికి నిర్భాంతపోయింది !

ఇటూ అటూ పరుగెత్తింది వెతకటానికి, పాపం వాన్యా ఎక్కడా కనుపించలేదు,

పెద్దగా పేరున పిలిచింది, ఊహా వాన్యా జవాబు చెప్పాడు కాదు. మాషా దుఃఖం అపుకోలేక పెద్దపెట్టున ఏడ్చింది. అయితే ఒలికిన పాలకు ఏడ్చి లాభమేమిటి. తప్పు తనదామె, తన చిట్టి తమ్ముణ్ణి తనే వెతకాలి.

చిన్నపిల్ల మాషా, పొలంమీదికి వెళ్లి నాలుగు దిక్కులా కలయ వెతికింది. తల పైకెత్తి చూచింది, పైన ఒక పెద్ద బాతుల మంద, ఆకాశంమీద ఎగురుతుండడం కనుపించింది. కారడవి అంచులమీదుగా అవి బారులుతీరి పోతున్నాయి.

మాషా అవి తమ్ముణ్ణి ఎగరేసుకపోతున్నాయని గ్రహించింది వెంటనే వాటిని వెన్నంటింది.

పరిగెత్తి పరిగెత్తి ఎంతో దూరం పోయింది, ఒక పొలం మధ్యలో ఒక పెద్ద పొయ్యి వుండటంచూచి, దానిమీదికెక్కింది :

“ఓ పొయ్యి, పొయ్యి బాతులమంద ఎటు ఎగిరివెళ్ళాయో చెప్పు” అని.

“మొట్టమొదట నాకంత తిండివెయ్యి, అన్ని చిడుకులు తెచ్చి పడేస్తే చెబుతాను” అన్నది పొయ్యి.

మాషా అన్ని చిడుకులేకుకొచ్చి, పొయ్యిలో వేసింది. ఆ తర్వాత బాతుల గుంపు ఎటుపోయిందో చెప్పింది పొయ్యి.

ఆ దారినే పరిగెత్తింది మాషా. కొంత దూరం పోయేసరికి ఒక పొలం మధ్యన, ఒక పెద్ద సీమరేగుచెట్టు కనుపించింది, దాని కొమ్మలన్నీ ఎర్రగా మారిన వండ్లతోనిండి బాగా బరువెక్కి ఉన్నాయి. అవి బాగా నేలకు తాకుతూ వంగి ఉన్నాయి. మాషా ఆ సీమరేగుచెట్టు నడిగింది :

“ఓ సీమరేగు, సీమరేగు బాతులమంద ఎటుపోయినాయో చెప్పు” అని.

“కాస్త యీవండ్లను దులుపుతూ,”....“ఈ బరువును తటుకో లేకుండా వున్నా, కొమ్మలన్నీ వంగిపోతున్నాయి” అంది సీమరేగు చెట్టు.

అందుకని మాషా చెట్టు కొమ్మలన్నింటినీ ఒక్క డింపుడిపి, వండ్లన్నీ దులిపేసింది. సీమరేగు నిటారుగా కొమ్మల్నివది, ఆకు లన్నీ విప్పారిన, బాతులమంద ఎటు ఎగిరిపోయిందీ చూపుడు ప్రేలుతో చూపినట్లు చూపించింది.

మాషా పరుగెత్తిపరుగెత్తి ఒక పాలనది వాడుకు వచ్చింది. నది అంచులు చక్కెర పాకుబట్టినట్లు, బాగా జిల్లికలాగావున్నాయి. మాషా నది దగ్గరకొచ్చి వేసుకొన్నది :

“జిల్లిక లంచుకుకొన్నప్పుడు ఓ పాలనదీ, బాతుల గుంపు ఎటుపోయిందో చెప్పువా ?”

నది అన్నది : “ఈ ప్రవాహానికి ఒక రాయి వచ్చి అడు పడింది, పాలు ప్రవహించడం ఎంతో కష్టంగావుంది, మొట్టమొదట దాన్ని కాస్తతీసి అవతల పారేస్తే, ఆ మంద ఎటుపోయిందో చెబుతాను.”

మాషా ఒకపెద్ద చెట్టు కొమ్మ విరగొట్టి, దాని సాయంతో ఆ రాయిని తిన్నగా తీసేసింది.

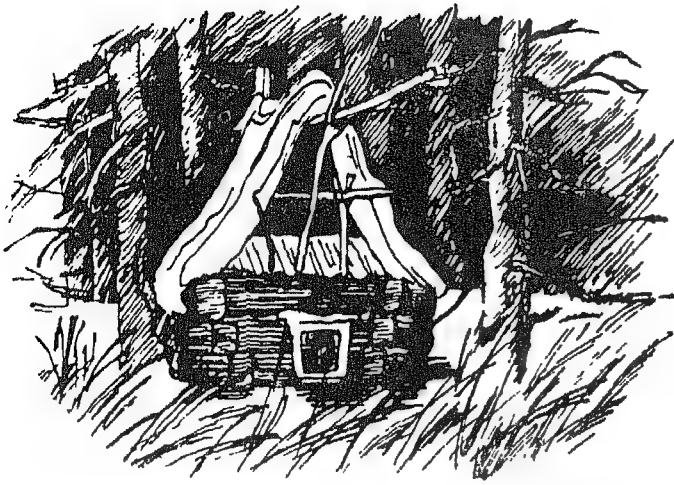
రాయి తీసెయ్యడంతోనే నది జలజల పారడం మొదలు పెట్టింది. ఆ తర్వాత ఎటుపోవాలో చూపి, చిన్నపిల్ల మాషాకు ఆ దారినపోతే బాతులు కనిపిస్తాయని చెప్పింది నది.

మాషా అట్లాగే పరిగెత్తి పరిగెత్తి ఒక కారడవి దగ్గర కొచ్చింది. వచ్చినచ్చి ఒకపొదదగ్గర, దారితెలియక, ఏం చెయ్యాలో తోచక నిల్చున్నది. దూరంగా ఒకచెట్టు మొండెంవంక చూస్తున్నది. అక్కడొక ముండ్లపంది కూర్చోని వుంది.

“ఓ ముండ్లపందీ, ముండ్లపందీ, బాతులమంద ఎటుపోయిందో నువ్వు చూచావా ?” అని ప్రశ్నించింది.

ముండ్లపంది అన్నది : “ఇదిగో, నేను ఎటు దొర్లుకుంటూ పోతే, నువ్వటు పరుగెత్తుకరా.”

మండపంకి బంబిలా అంతలో వుండమటుక పోయింది. ఆ వుండ అన్నగే చేపదాచెట్ట మువ్వనుంచి, కొండరావిచెట్ట నందుల్లో నుంచి దొర్లుక పోతున్నది. దొర్లుకుంటూ, దొర్లుకుంటూ పోయి ఒక చిన్న గుడిసె దగ్గర కొచ్చింది.

మాషాను అటు చూచేటప్పటికి, మాంత్రికుడు బాదాయాగా కనుపించాడు. కడుపులో జనపనార వొడుకుతున్నాడు. తల వాకిటి వసారాలో బంగారు సీమరేగు వండ్లతో చండివాడు వాన్యా ఆడు కుంటున్నాడు.

మాషా నవ్వుకి కాకుండా గుడిసె దగ్గరకు నిం పా ది గా ప్రాకుతూ ప్రాకుతూ పోయి, తమ్ముడై తీసుకొని ఇంటిదారి వట్టింది.

కాప్పేపటికి, గుడిసె గవాక్షంలోనుంచి మాంత్రికుడు బాదాయాగా చూచేటప్పటికి, ఆయనకు, అయ్యో, ఆ పిల్లను కనిపించ లేదు. వాడు పారిపోయాడు.

మళ్ళీ తన బాతుల మంచను పిలిచి మొరపెట్టుకున్నాడు :

“ఓ నా బాతుల్లా, త్వరగా వెళ్ళి వాళ్ళను పట్టుకొండి. ఊ త్వరగా....”

బాతులు సరైన అకాశం మీదికి ఎగిరాయి. కిలకిల్లాడుతూ, అవి మాషానూ, ఆ పిల్ల పిట్టి తమ్ముడై వెంటిపించాయి.

తమ్ముడై ఎత్తుకొని, యిలాగా మాషా ఎంత తొందరగా పరుగెత్తగలదో అంత తొందరగా పరిగెత్తుతున్నది.

ఆ పిల్ల నాలుగు దిక్కులూ పరికించిహుచి పైన ఎగురుతున్న బాతుల మండను పసికట్టింది....

ఏం చెయ్యగలదు ఆ పసిపి ? త్వరత్వగా జిల్లిక అంచుల పాలనది దగ్గరకు పరిగెత్తింది.

ఆ బాతుల గుంపు ఇంతలో, ఆ పిల్లవెంట పడ్డది. అది విగ్గరగా కిలకిలారాసం చేస్తూ, రెక్కలు తపతప లాచిస్తున్నాయి.

“నదీ, నదీ” ..... “మమ్మల్ని దాచేసెయ్యి తొందరగా దాచు నదీ” అని మొరపెట్టుకుంది మాషా.

నిటాటుగావున్న వొడ్డు నీళ్ళలో, ఆ నది మాషానూ, మాషా తమ్ముడై బాతుల కంటబడకుండా దాచేసింది.

బాతులమంచ మాషాను చూడకుండానే రిప్పున ఎగిరిపోయింది.

మాషా తిన్నగా వచ్చెక్కి, నదికి ఒకచాందాగా కృతజ్ఞతలు చెప్పి, తన దారిన తాను పోసాగింది చరచరా.

సీత ఇంతలో బాతులగుంపు అపిల్లను పసికట్టి, వెనక్కు తిరిగి అపిల్లవంకకే పరుగెత్తుకొస్తున్నది.

మాషా బిరబిరా సీమరేగు చెట్టువగ్గరకు పరుగెత్తింది.

“ఓ సీమరేగూ, సీమరేగూ నన్ను దాచేసెయ్యి” అన్నది మాషా.

సీమరేగు ఆ పిల్లను తన కొమ్మల ఆకుల మువ్వన దాచేసింది. బాతులగుంపు చెట్టుమట్టారా స్రవక్షిణంచేసింది. ఎన్ని చుట్టు తిరిగితే మటుకు ఏముంది, మాషాగానీ, మాషా తమ్ముడు దాన్యాగానీ చాటి కంటబడలేదు. అవి సరైన చెట్టువాటి పోయినాయి.

మాషా తిన్నగా చెట్టు నీడనుంచి దాటుకుంటూ, సీమరేగును అభినందనలు చెప్పి మళ్ళీ పరుగు ఎత్తుకొన్నది.

తమ్ముడి చెయ్యపట్టుకొని ఆ పిల్ల ఒకచే పరుగు తీస్తున్నది. దురదృష్ట వశాత్తు యీ సారి మళ్ళీ బాతులకంటబడింది. అవి గిరున పిచ్చి వారిడం మొదలు పెట్టాయి.

ఇంకా పెద్దగా కిలకిలారాసం చేస్తూ సరిగ్గా అపిల్ల నడినెల్లిన రెక్కలు తపతప లాడించ మొదలుపెట్టాయి ఆ బాతులు. చేతులోని వాన్యాను గుంజుకున్నంత పని అయింది. ఆ పిల్ల అచ్యుష్టం పండి, సరిగ్గా దగ్గర్లో పొయ్యి కనుపించింది.

మాషా చివాయిల పొయ్యి దగ్గరకు ఒక్క-గుంతువేసి అన్నది :

“ఓ పొయ్యి, పొయ్యి నన్ను రక్షించుతూ.”

పొయ్యి మాషాను దాచి, కత్తెలువేసే ద్వారపు తలుపు విగించింది.

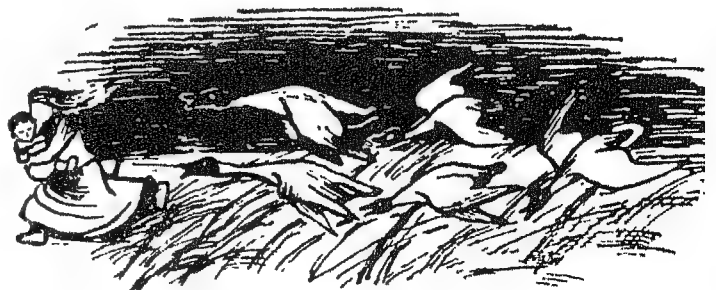
బాతుల మంచ పొయ్యివగ్గర కొచ్చి పడింది. వాటి ముక్కులతో అవి పొయ్యి తలుపు నెటవం మొదలుపెట్టాయి. నసేమిరా, ఆ రలుపు నెటవం వాటికి అలిపి కాలేదు. ఇంక అవి పొయ్యి, పొగగొట్టంలో నుంచి రోపలికి మారడానికి ప్రయత్నించాయి. అదీ వాటిపెల్ల కాలేదు, అయిందల్లా వాటి రెక్కలనించా పొగ మసి అంటించుకోవడం.

పొయ్యిమట్టా గిరగిర స్రవక్షిణం చేశాయి. కిలకిల్లాడాయి. ఎంత కొట్టుకున్నా పల్లగాక, మళ్ళీ అవి చివరకు నిరాశ చేసుకొని మాంత్రికుడు బాదాయాగా దగ్గరకు తిరిగి పొయ్యాయి.

మాషా, మాషా తమ్ముడూ తిన్నగా పొయ్యి లో నుంచి ప్రాకుతూ, ప్రాకుతూ, బయటపడ్డారు. కాళ్ళు పరుగెత్త గలిగినంత వేగంగా పరుగెత్తి, ఆ ఇద్దరూ కడపటికి ఇల్లు చేరుకున్నారు.

మాషా ఇంటికి పోగానే, తమ్ముడికి సీక్కుపోసి, వాళ్ళు కుడిచి కుర్రంగా రలదువ్వి, వాణ్ని ఒక బెంచీమీద కూర్చోబెట్టి, తను వాడి ప్రక్కనే కూర్చొన్నది.

ఆ తర్వాత, కాప్పేపటికి వాళ్ళ నాన్నా అమ్మా పట్నంనుంచి బహుమతులతో ఇంటికి రానేపడ్డారు.

చిక్రిమనిపించడమగుగానీ, కజిబ్ చిత్రకారుడు, అబైలాన్ కస్తేయేవ్, వద్దెనిమిదేళ్లు పచ్చేరకకు పెన్నిలా, కాయితం ముఖం ఎరగడు. భార్యపు కజిబ్స్టాన్లో చదువున్నది, దినదినం కూలి చేసుక పొట్టపోసుకునేవానికి అందువాటులో వున్న విషయం కాదు, అందులోనూ కస్తేయేవ్ తను కూలి చేసుకోవడమేకాదు అసలు, కూలివాసి కొడుకు.

ప్రతిభావంతుడైన యీ యువకుడి కళ్ళముందు జరిగినవంతా, విప్లవానికి పూర్వపు కజిబ్ గ్రామ జీవితం; ధూస్వాముల, సామాన్య ప్రజల పీకలమీద కూర్చునేవారి భోగలాలనత — అతని మనస్సుకు దాగా హత్తుకపోయాయి. ఆ జ్ఞాపకాలు ఎన్నటికీ చెరిగిపోలేదు, వాటిని ఆ తరువాత ఆయన రాసున్న తరాలు తమ భావతంత్రులు ఎలా జీవించారో తెలుసుకోగలగడానికని చిత్రీకరించాడు.

సామ్యవాద వాస్తవికత-సోవియట్ సాహిత్య సృజనాత్మక రీతి (80వ పుట కరువాయి)

వ్యంగాన్ని ప్రదర్శించే కాన్సెప్షన్ పెసిన్, తన రచనలలో అన్నిని కురిపించే “ఆశాభరిత విషాదం” రచయిత వ్యావోలోద్ విషిన్స్కి, చెకోవ్చెర్ కావ్యాత్మకంగా రచన సాగించే అరుదోర్, రొమాంటిక్ రచయిత పోస్టోవిన్స్కి, పటురంమైన ప్రచార స్థాపకానికి పేరు బడ్డ ఇల్యా ఎక్సెన్బర్గ్ — వీరందరిలో ఎంతో వైవిధ్యం ఉన్నా, సామ్యవాద వాస్తవికరీతి ద్వారా వారంతా ఏకమవుతున్నారు.

ఇలా ఇంతెన్ని ఉదాహరణలనైనా ఇవ్వగలను. నామనస్సుకు తట్టిన మొట్టమొదటి పేర్లను మాత్రమే వ్రాశాను. సోవియట్ సాహిత్య వ్యతిరేకులు తరచు, సోవియట్ సాహిత్యంలో విభిన్న సాహితీరీతులు లేవనీ, అంతా “మట్టం చేయబడుతుందనీ, అంతా ఒకేలాగ ఆలోచించేట్టు నిర్బంధింపబడుతున్నారనీ నేరారోపణలు చేస్తుంటారు. కాని వీరు సామ్యవాద వాస్తవిక ప్రతిభా విరాసానికి అపారమైన అవకాశాలను కల్పిస్తుందన్న విషయాన్ని, సాహిత్యం, కళల అభివృద్ధికి కళాకారుల మధ్య సృజనాత్మకమైన పోటీ అత్యవసరమని ఛావిస్తున్నదన్న విషయాన్ని మరిచిపోతున్నారు.

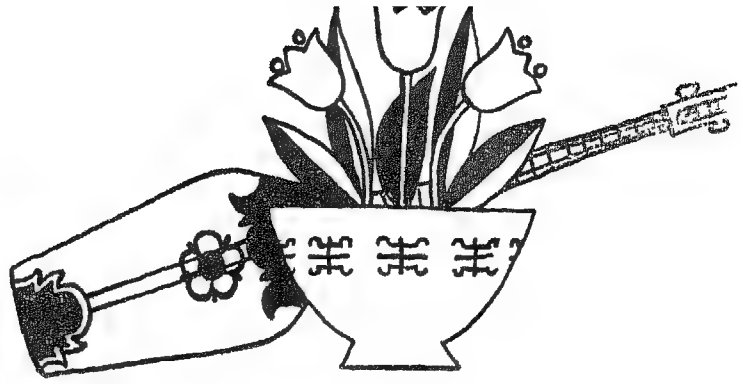
కజిబ్ చిత్రకారుడు అబైలాన్ కస్తేయేవ్

కస్తేయేవ్ కళకు తరచు వస్తున్న విషయం, చాలావరకు, పాతకాలపు జీవితాన్ని తుడిచిపెట్టిన మహాత్తర పరివర్తనలు : నమకాలిన కజిబ్ గ్రామ జీవిత దృశ్యాలు, ఆ గ్రామ ప్రజలు, ఆ ప్రజల ఆశలు, ఆకాంక్షలు, ఆనందాలు.

తన కళను విశేషంగా ఆయన, ప్రజల దాన్య విమోచనానికి పాటుపడిన విజేతలకు అంకితం చేశాడు. “నేను చేసిన మంచివని, పేసిన ఉత్తమచిత్రం”.... “మాజాతీయ వీరుడు అమన్గెల్లీ పొర్రెయిట్ రచన” అంటాడు కస్తేయేవ్. ఇక్కడ, ఆ చిత్రానికి సంబంధించిన ఒక గాథ వున్నది. కజిబ్ తిరుగుబాటుకు నాయకుడని, చాలావరకూ కథగా చెప్పుకోబడుతున్న అమన్గెల్లీ ఇమనోవ్ కూ, దీనికి పోలికలేదు. చిత్రకారుడు, ఆ వీరుణ్ణి వీలయినంతవరకు, తను మూర్తిమంతం చెయ్యడానికి కృతనిశ్చయమైనాడు, ఏదో ఒక తీరున, యీ కృషికి ఉద్యమించాడు, అందుచేత ఆ వీరుని స్వగ్రామం ‘తురైమ్’కి వెళ్ళాడు. ఆ చిత్రకారుడు, తనకు తానే అమన్గెల్లీని ఎన్నడూ చూడలేదు, అయితే ఆ తిరుగుబాటు నాయకుని స్నేహితులనూ, బంధువులనూ గుచ్చి గుచ్చి అడిగి, ఆ వీరుని పోలికలు, కళికలు, అలవాట్లు నడవడికను గురించి తెలుసుకున్నాడు. అమన్గెల్లీని పోలినట్లున్న పోలికలు కలిగినవారని పేర్కొనబడ్డ అతని బంధువులందరి చిత్రాలను అనంతాకంగా లిఖించాడు, అయిదు సంవత్సరాల నిర్విరామ కృషి ఫలితంగా, వందలాది భంగిమలు, వందలాది చిత్రాలను గీసి, వాటి నిగ్గులేర్చి తాను రూపించుకొన్న యీ వీరుని, తన యీ చిట్టచివరి చిత్రంలో మూర్తిమంతం చేశాడు. అమన్గెల్లీని పరిగిన వారందరికీ ముమ్మూర్తలా యీ చిత్రం ఆయనను కళ్ళకు కట్టడమేగాకుండా, ఆ వీరాగ్రేసరుని పాత్రను ప్రస్ఫుటం చేయగలిగిన యీ కళాకారుని ప్రతిభ అచ్చెరువు గొలిపింది.

నిన్న నిరక్షరాస్యుడైన కూలీ కస్తేయేవ్, యీనాడు, కజిబ్ రివల్యూట్ ప్రజా కళాకారుడనే ఉత్తమ విరుదాంచితుడైన ఒక ప్రసిద్ధ కళావేత్త.

స్ఫూర్తివంతమైన కళ

వెయిన్ కుర్బనోవ్

ఇది అల్మా-ఆతా సంగీత నాటకశాల....

తెగవత్తేసరికి ఒక గ్రామవృత్తం కనుపిస్తుంది. ఒకమూలన, యువజనులు, ఒక వృద్ధ కవిమట్టా గుమికూడివున్నారు. కిన్నెర తంతులు మీటుతూ, నరసిం గద్దంతోపున్న ఆవృద్ధకవి, హంస సర

స్సుకు సంబంధించిన ఒక పురాణ గాథను ఆలాపిస్తున్నాడు. ఏటా హంసలు, ఆ సర్పానికి పెచ్చి

“కారా జోర్గా”-కజఖ్ సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వ సంగీత నృత్య బృంద సటీమణులు. ఇవ్. రజముహమె దోవా. ఎం. వాలియేవ్లు ప్రదర్శించిన ఒక జానపద నృత్య దృశ్యం.

“కారాజోర్గా”-కజఖ్ సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వ సంగీత నృత్య బృందం ప్రదర్శించిన ఒక జాతీయ నృత్య దృశ్యం.

కజఖ్ సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వ సంగీత నృత్య బృంద సర్తకిమణులు

వారుతుంటాయి.

....ఆ హంసల ధవళ పజ్జలు, సొగసైన వాటి గ్రీవాలు, స్వర్ణకిరీటాలు, సరోవరపు వివిర్జల వినిల జటోపరితలాన ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. అవి సరోవరపుటోతుటోతులకుపోయి, కలువలను తాకితాకనట్లు తాకి, మళ్ళీ ఒడుకు పస్తున్నాయి. అంతలో ఆ హంసలు రూపాలు మార్చుకొని, అందమైన కన్యలై నాయి. ఒక మనోహర రాగాన్ననునయిస్తూ ఆ రమణీ మణులు నృత్యం చేస్తున్నారు.

కవి పాట నాపేశాడు. నిశ్చల నిశ్చలకలో కిన్నెర తంత్రిస్తానం వినా మరేదీ వినిపించడంలేదు. కవి, కవిసాన్నిధ్యంలో హంసాంగ నలు నృత్యం చేస్తున్నారు. ఆ కన్యల ఉంగరాలజుట్టు గాలిలో వంతులొంతులుగా తారాడు తున్నది. ఆ కన్యల సిత పితాంబరాలు లోయపై గంగరావిచెట్లమీద తారాడు తున్నాయి. వాళ్ళు వేసుకొన్న బొట్టిపొట్టి జాకెట్లమీద, తెల్లతలపాగాలమీద కోసుబోపలపైన బంగారు కొంతులు మిలమిల్లాడుతున్నాయి.

ఆ హంస కన్యల అవ్యాహతోత్కంఠ, సంగీతంలో ప్రస్ఫుటమవుతున్నది. ఆ కన్యల లలిత లలితలాస్యం సుందరంగా వున్నప్పటికీ సహజ స్వభావానుగుణంగా ఉజ్వలమైవున్నది.

ఒక్కమూడిగా తరంగితమైన హారద్వా నాలమధ్యన, మంత్రముగ్ధుడైన ప్రేక్షకుడు, ఇప్పటివరకూ మనం చూచినది, సుయ్యత్ అబుసైతోవ్ "దేవలోకం"లో నుంచి, కజల్ రివల్లీక్, ప్రభుత్వ నృత్యగాన బృందం ప్రదర్శించిన ఒక దృశ్యమని తెలుసుకుంటాడు.

కజఖస్తానమంతటా ప్రఖ్యాతి నా ర్జించు కొన్నది ఈ బృందం. ఈ బృందం సాదించిన విజయాలను గురించి విననివారంటూ రివల్లీక్కులలో ఉండదు. ఒక్క ప్రదర్శన కాలంలోనేగాక, ఈ బృందం రేపియో కార్యక్రమాలలోపైతం పాల్గొంటుంటుంది. సంచార ప్రదర్శనలిస్తూ ఈ బృందం, సమిష్టికేత్ర కర్షకులకు, నిర్మాణస్థానాలలోని కార్మికులకు బొగ్గుపనివారలకూ హృదయాహ్లాదం కలిగిస్తున్నది. దేశంలోని వీరుణ్ణాముల సాగుబడికి తెస్తున్న బచ్చిక సేవకులు, ఈ బృందపు అభిమాన ప్రేక్షకులు.

కజల్ జానపద గీతాలకూ, నాట్యాలకూ సహజమైన శయ్యా, పొట్టివారున్నాయి. అదే వాటి విశిష్టత. ప్రతే కత్ బృందం, అది రూపొందడం, కజల్ ప్రజాకళలో ఒక నవా విధానమే అయినప్పటికీ, తీరుతీరుల కజల్

‘కొక్పార్’, కజల్ సోవియట్ సోషలిస్టు రివల్లీక్ ప్రభుత్వ సంగీత నృత్య బృంద సభిమణులు ప్రదర్శించిన ఒక జాతీయ క్రిక

సంగీత, నృత్యరూపాలను, అమూల్యమైన వాటన్నిటినీ రానున్న తరాలకు పరిపరచి యివ్వడానికి బహుళ ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అంతేకాదు, బృంద ప్రదాన శిక్షణలో ఒకటి, నవీనకళా రూపాలను సృష్టించి జాతీయ కళలను పెంపొందించడం, బృంద నేత, రిడియా చెప్పబోవాలి. దానిని బృందం, ప్రదాన ధ్యేయంగా పరిగణిస్తుండవచ్చు. తమ కళారూపాలను సుసమర్థం చేయడానికి నృత్యకళా బృంద కార్యక్రమాలను సుసం

వన్నం చేయడానికి బృందం, నవీన భావాలను సంలీనం చేసుకొని, ఈ కృషిలో రిపబ్లిక్కు నందలి విశిష్ట స్వరకారుల, రచయితల, కళా కారుల సహాయ సహకారాలను పొందుతుంది. ఈ సహకార ప్రతిఫలంగానే, బృందం, ఎన్నో గణనీయమైన కళా రూపాలను, విశిష్ట సంగీత, నృత్య వాటకానుకరణలను ప్రవర్ధింపగలిగింది.

కజఖ్ జానపద సంగీత సాంస్కృతికాలను

అభివర్ణిస్తూ ప్రసిద్ధ ప్రేంచి రచయిత రోమె యిన్ రోలాండ్, అతికినట్లు అవి, "పైపీలకు సహజ భూషణాలైనవి వీళ్ళు. విస్ఫుర రాగ మంజరు" అన్నారు. ఈ జానపద సంగీతాన్ని విన్న వారందరూ ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తారు.

కళా పునరుజ్జీవనానికి, విశిష్ట కళారూపాల సృష్టించడానికి, ప్రజల సాంస్కృతిక జీవితాన్ని సుసంపన్నం చేయడానికి ఈ బృందం అపారకృషిచేస్తున్నది.

మహత్తర భవిష్యత్తుల మన స్నేహం

(16వ పుట 1వకాలం తరువాత)

తర కార్యక్రమాలను సుసాధ్యంచేసిన, ప్రతిదీ మానవజాతికి వినియోగపడేటట్లు చేసిన ఆ అపూర్వ కార్యక్రమత్వం.

భారత సోవియట్ దేశాల స్నేహ సంబంధాలను పటిష్ఠం చేసినవాటిలో గురుతరమైంది భారత ప్రవాసి శ్రీ జవహర్లాల్ నెహ్రూ సోవియట్ దేశ పర్యటన. కజఖ్స్తాన్ ప్రజలు, ప్రధానికి, తమ దేశ ముఖ్యపట్టణంలో ఘనమైన స్వాగతం యిచ్చారు. ఆయన ఆగమనం, ఒక అపూర్వ సంఘటనగా చ్రాముఖ్యం పెరిగింది.

ఈ ఉభయ దేశాల ప్రజలమధ్య మైత్రిని పటుతరం చేసిన మరొక ఘట్టం, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ ఎన్. రాధాకృష్ణన్ కజఖ్స్తాన్ పర్యటన. ఆయన, మా ప్రజలు ఆర్థిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో సాధించిన ప్రగతిని ప్రశంసించారు. "కజఖ్స్తాన్ భౌగోళికంగా భారత దేశానికి ఎంత సన్నిహితంగా ఉందో మానసికంగానూ అంత సన్నిహితంగా ఉంది," అని ఆయన. కజఖ్స్తాన్ రిపబ్లిక్ సుప్రీం సోవియట్ అవ్యక్షులు జి. తపెనెవ్ ఇచ్చిన స్వాగతోపన్యాసానికి సమాధానమిస్తూ చెప్పారు. "మన కెన్నో సారూప్యతలున్నాయి. ఒక్క తరంలో మీరు మీ రిపబ్లిక్కును సుసంపన్నంగా వర్ధిల్లజేయగలగడం, అందరికీ ఆదర్శప్రాయకమవుతున్నది.

భారత దేశపు ప్రాచీన సంస్కృతి; కళ; రమణీయవృత్తాలు; యానాను, మహత్తర నిర్మాణంలో, ఒక స్వతంత్ర వ్యవస్థను రూపొందించుకొని పటిష్ఠం చేసుకొనడంలో నిమగ్నమైవున్న ప్రజా వంతులైన ఆ దేశ ప్రజల అవి, భారత దేశం పట్ల మా ప్రజల ప్రేమాభిమానాల చూరగొంటున్న ప్రధాన విషయాలు.

ప్రపంచ యువజనోత్సవం

(21వ పుట తరువాత)

ఆర్థిక విషయాలపై వివ్వద్దోష్టి యెంతో అసక్తి కలిగించింది, సోవియట్ యూనియన్లో ఆర్థిక శాస్త్ర విద్యావృత్తి గురించి ఎన్నో విషయాలు తెలిసి కొత్తకం కలిగించే చర్చ జరిగింది. సోవియట్ యూనియన్లో ఆర్థిక విషయాల బోధన, వాస్తవ జీవితంలో ప్రమేయం లేనట్లు వేరుగా విడదీసి వుండదు. అసక్తి, కుతూహలం కలిగించని పాతంగా వుండదు. రష్యాలో విప్లవానికి పూర్వం, పెట్రు బిడిచర్ వర్తతి పెత్తందారీ భూస్వామిత్వం వుండిన ఆర్థిక వ్యవస్థను సోషలిస్టు వ్యవస్థగా మార్చివేయాలన్న, నిర్దేశిత లక్ష్యంతో ఆర్థిక శాస్త్ర బోధన ప్రకాశితా బద్ధంగా జరుగుతోంది.

మాస్కో మహోత్సవంలో భారతదేశ ప్రతినిధులు, తమను తాము అభినందించుకునేందుకు కొన్ని నిజమైన హేతువులున్నాయి. ఒక రాత్రి జరిగిన భారతీయ సాంస్కృతిక ప్రదర్శనాని కొక్కడానికి,

ప్రసిద్ధ రచయిత, ముఖర్ బాజోవ్, భారత దేశ పర్యటనా నంతరం, పరంపరగా తన అనుభవాలగుర్తి ప్రసంగాలు చేశారు. "భారత దేశాన్ని గురించి" అనే ఒక గ్రంథం రచించారు. ఇతర విషయాలతోపాటు ఆయన : "సోవియట్ సాంస్కృతిక ప్రతినిధి షర్ల నమ్రులమైన మేము, మా వీర్మోలు సందర్భంగా, మనః పూర్వకంగా ప్రధాని నెహ్రూ చెప్పిన మాటల్ని ఎన్నటికీ మరచి పోలేము. మా ప్రాతినిధ్య సందర్భంగా, ఆయన, సాహార్ద్రత సాహార్ద్రతను, స్నేహం స్నేహాన్ని ప్రతిరూపింపజేస్తాయి, జాతుల మధ్య ఇటువంటి గురుతర సంబంధాలను పెంపొందించ జేయడం కన్న ఉదాత్తమైన దౌత్యం మరొకటి లేదన్నారు."

గడచిన కొలది సంవత్సరాలలో, భారత దేశ చాయాచిత్ర ప్రచర్చనలు రెండు జరిగాయి. ఒకటి, "భారత దేశం గుండా," రెండవది, "భారత వాస్తుశిల్పం, కళ." ఈ ప్రచర్చనలను మా ప్రజలు సముత్సుకతతో సందర్శించారు. ఇవి భారత జీవితాన్ని, సంస్కృతిని గురించి తెలుసుకోవాలన్న ఆకాంక్షను సంతృప్తిపరచి, అసల్య సహాయం జేశాయి.

కాళిదాసు, రవీంద్రనాథ టాగూర్ మొదలైన భారత మహా కవుల కావ్యాలు; ముల్కరాజ్ జుంద్, ప్రేంచండ్ మొదలైన అధునికుల సాహిత్యం, వివిధ కాలాలను చెందిన కజఖ్ ప్రజల అందువాటలోకి తీసుకరాబడ్డాయి. నాకుకూడా, కజఖ్ భాషలోకి ప్రేంచండ్ కథలను అనువదించే అపూర్వసకాశం లభించింది.

ప్రజ్ఞావంతులు, శాంతిప్రియులైన ప్రజలతో, ఉజ్వల భవిత వ్యాన్ని కలిగివున్న భారత దేశపు మైత్రి, నిజానికి మాకెంతో అమూల్యమైంది.

సోవియట్ అవ్యక్షవర్గం సందర్శించిన గౌరవం లభించింది. భారతీయ నృత్యాల, ప్రదర్శనలూ, సర్వజన హర్షామోదాలు పొందాయి. మాస్కో నగరవాసులు, వీధులలో సంచరిస్తున్న భారతీయులమీద చూపిన ప్రేమానురాగాలు పారవశ్యం కలిగించాయి. రష్యా ప్రజలు, మనోభావ దీప్తి గలవారు. సోవియట్ నాయకులు బుల్గానిన్, కృష్ణెవ్ భారతదేశం సందర్శించినప్పుడు భారత ప్రజానీకం ఇచ్చిన గొప్ప స్వాగత సన్మానాలను సోవియట్ పౌరులు ధాన్యమెంటరీ చిత్రాలలో చూడటంవల్ల, భారతదేశమూ, భారతీయులూ, వారి హృదయాలకి మరింత సన్నిహిత మవటం జరిగింది.

మాస్కో సందర్శించిన వివిధదేశాల ప్రతినిధివర్గాలూ, విశాల హృదయం ఉవార బుద్ధిగల మాస్కో నగరవాసులకి ధన్యవాదాలర్పించాలి. వారు, మాస్కో సందర్శించినవారిని, మైత్రి ప్రేమలతో నిండిన మహా సముద్రంలో మునకలు వేయించారు.

భారత దేశంలోని సోవియట్ రాయబార కార్యాలయ సమాచారశాఖ తరపున, జి. ఎఫ్ మోవ్చే 20, బారాకంబా రోడ్, న్యూ ఢిల్లీ నుండి సంపాదితము, ఎన్. కె. దొరొద్నిత్సీన్చే ముద్రితము, ప్రచురితము. ముద్రాపకులు : వంజాబి ప్రెస్, సచర్ బజార్, ఢిల్లీ-6.

పాత ఢిల్లీలోని ఒక వీధి

భారత దేశ పర్యటనానంతరం

అజర్ బైజాన్ సోవియట్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లిక్ కు చెందిన తెలవర్లు, రేఖా చిత్రకారుడు మిఖైల్ అబ్దుల్లావ్, ఎన్నో చిత్రాలను రచించి విస్తృత విఖ్యాతి నార్జించుకున్నాడు. ఈ చిత్రకారుడు, సోవియట్ దేశ కళా ప్రదర్శనలలో పాల్గొన్నాడు. 'మిన్నెచౌర్ దీపాలు' అన్న యాయన చిత్రరచన హంగరీ, అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనలలో ప్రదర్శితమైంది. అబ్దుల్లావ్, "ఈ దక్షిణాది" అన్న చిత్రం, మా దేశంలో సుప్రసిద్ధమైనది ఇప్పుడు భారతీయు లందరికీ సుపరిచిత మైనదే. భారతీయ నగరాలలో 1951లో జరిగిన సోవియట్ కళా ప్రదర్శనలలో ఇది ప్రదర్శితమైంది.

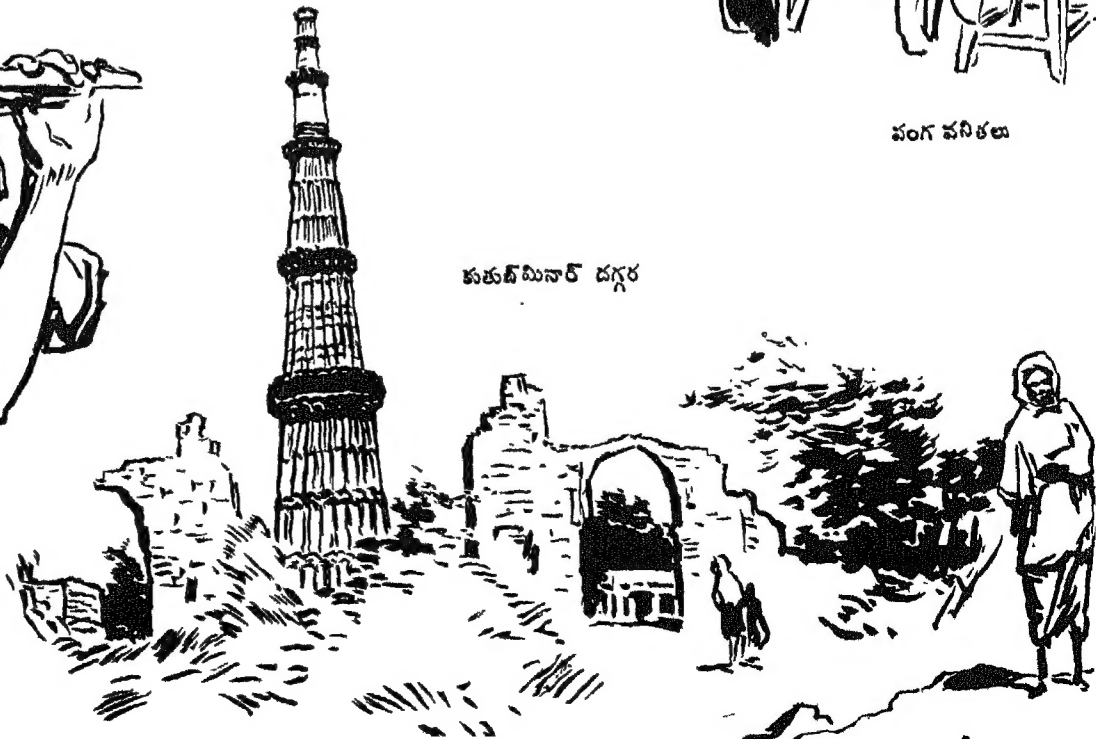
ఇటీవల, యీ చిత్రకారుడు, మూడు నెలల పాటు భారతీయ నగరాలు-ఢిల్లీ, కలకత్తా, జైపూర్, ఆగ్రాలలో పర్యటించి వచ్చారు. తనవెంట సూరిం దికి పైగా సామాన్య భారత ప్రజాజీవితాన్ని చిత్రించే స్కెచ్ ప్చీలను, పోర్ట్రెయిట్లను, ప్రకృతి దృశ్యాలను, ప్రయాణ చిత్రాలను తీసుకవచ్చారు. ఇక్కడ వారి చిత్రాలనుండి కొన్నింటిని ప్రచురిస్తున్నాము.

మొరళీ విక్రేత

పంగ వనికలు

కుతుబ్ మినార్ దగ్గర

Regd. No. D-154